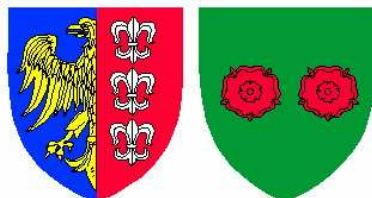

Załącznik
do Uchwały Nr XIX/536/2007
Rady Miejskiej w Bielsku-Białej
z dnia 21 grudnia 2007 roku

**„PROGRAM REWITALIZACJI
OBSZARÓW MIEJSKICH W BIELSKU – BIAŁEJ
NA LATA 2007 – 2013”**

Bielsko-Biała, listopad 2007 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp

1. Charakterystyka obecnej sytuacji w mieście	5
1.1 Rys historyczny i najważniejsze zabytki.....	5
1.2 Zagadnienia przestrzenne.....	8
1.2.1 Uwarunkowania przestrzenne i mieszkalnictwo.....	8
1.2.2 Uwarunkowania ochrony środowiska.....	13
1.2.3 Infrastruktura techniczna.....	17
1.2.4 Układ drogowy miasta.....	18
1.2.5 Gospodarka wodno – ściekowa.	20
1.2.6 Gospodarka odpadami.....	21
1.3 Sytuacja gospodarcza.....	22
1.3.1 Turystyka.....	25
1.4 Sfera społeczna.....	25
1.4.1 Struktura demograficzna i bezrobocie.....	25
1.4.2 Pomoc społeczna i jej beneficjenci.....	27
1.4.3 Bezpieczeństwo publiczne i przestępczość.....	29
1.4.4 Podstawowa infrastruktura edukacyjna.....	31
1.4.5 Infrastruktura kultury i sportowo – rekreacyjna.....	32
1.4.6 Instytucje ochrony zdrowia.....	37
2. Ewaluacja Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich za okres 2004-2006	37
3. Raport z konsultacji społecznych	40
4. Analiza SWOT	46
5. Podstawy prawne i programowe dokumentu	47
6. Założenia programu rewitalizacji	57
6.1 Cele Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku – Białej na lata 2007 – 2013.....	57
6.2 Charakterystyka obszaru przeznaczonego do rewitalizacji.....	58
7. Plan działania	60
7.1 Plan finansowy PROM 2007 – 2013	60
7.2 Zadania przestrzenne	61
7.3 Zadania gospodarcze.....	74
7.4 Zadania społeczne.....	76
7.5 Wskaźniki realizacji programu.....	78
8. System wdrażania – operator programu	81
9. Monitoring, promocja i komunikacja społeczna	81
9.1 Monitoring.....	81
9.2 Promocja i komunikacja społeczna.....	81

Załączniki

Wstęp

Rewitalizacja to zintegrowany proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych w zdegradowanych obszarach miast, który przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców, przywrócenia ładu przestrzennego, odbudowy więzi społecznych i ożywienia gospodarczego.

Przejawami degradacji jest postępująca dekapitalizacja zabudowy miejskiej i przestrzeni urbanistycznej, niszczenie obiektów o wartościach kulturowych, niski poziom przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej oraz zagrożenie przestępczością. Brak endogenicznych czynników wzrostu w powiązaniu z niewielkim zainteresowaniem inwestowania w tych obszarach (ze względu na wysokie koszty modernizacji infrastruktury i niską siłę nabywczą mieszkańców) wywołuje nadmierne zróżnicowanie statusu materialnego oraz patologie społeczne.

Do istotnych, pozytywnych wyznaczników koncepcji rozwiązywania sytuacji kryzysowych przez rewitalizację należą:

- zachowanie walorów historycznych danego obszaru,
- podkreślenie jego unikalności i kolorytu lokalnego,
- działanie zgodnie z potrzebami i wartościami danej społeczności,
- aktywny udział mieszkańców w przygotowaniu i realizacji programu rewitalizacji.

Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku-Białej na lata 2007-2013 stanowi element realizacji działań, których zasadniczym celem jest ożywienie gospodarcze i społeczne, a także zwiększenie potencjału kulturalnego i turystycznego, w tym także nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji społeczno – gospodarczych.

W latach 2007-2013 z funduszy Unii Europejskiej możliwe jest finansowanie wielu różnych przedsięwzięć objętych programami rewitalizacji, np. w sferze infrastruktury, poprawy stanu środowiska, bezpieczeństwa publicznego, edukacji obywatelskiej i szkoleń, wspierania sektora małych i średnich przedsiębiorstw i otoczenia biznesu, rozwoju instytucji obywatelskich, opieki socjalnej i przeciwdziałania wykluczeniom, rozwoju turystyki.

Niniejszy program jest aktualizacją "Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku - Białej na lata 2004 - 2006" przyjętego Uchwałą Nr XL/1258/2005 Rady Miejskiej w Bielsku - Białej z dnia 15.02.2005 r., dlatego wyznaczony w 2004 roku obszar rewitalizacji nie uległ zmianie. PROM na lata 2007 - 2013 zawiera zadania planowane do realizacji przez samorząd, sektor prywatny, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, uczelnie wyższe, kościoły i związki wyznaniowe oraz organizacje pozarządowe.

Posiadanie aktualnego programu rewitalizacji jest niezbędne dla wszystkich ujętych w programie podmiotów do ubiegania się o dofinansowanie przedsięwzięć ze środków UE dostępnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 - 2013 (Działanie 6.2 "Rewitalizacja obszarów zdegradowanych") oraz innych źródeł zewnętrznych, natomiast nie jest gwarantem uzyskania tychże środków.

Zarządzeniem Prezydenta Miasta Nr ON-0152/18/07/BFE z dnia 16 lutego 2007 r. powołany został zespół zadaniowy ds. aktualizacji „Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku-Białej na lata 2007-2013”.

Zadaniem zespołu była aktualizacja Programu Rewitalizacji, polegająca na zebraniu aktualnych danych statystycznych z jednostek oraz wydziałów Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej, a także od beneficjentów zewnętrznych.

Zostały określone 3 grupy docelowe, których zadaniem było dostarczenie danych do sporządzenia aktualizacji *Programu*:

1. Wydziały i jednostki Urzędu Miejskiego – aktualne dane statystyczne oraz propozycje zadań;
2. Podmioty, których zadania były wpisane w *Program Rewitalizacji* – informacja na temat postępu prac w zakresie poszczególnych inwestycji;

3. Podmioty, które w ciągu ostatnich dwóch lat interesowały się zagadnieniami dotyczącymi rewitalizacji i były zainteresowane wpisaniem swoich zadań do *Programu*, oraz wszystkie inne podmioty, których zadania wpisują się w obszar wyznaczony *Programem Rewitalizacji*.

Na stronach internetowych Urzędu Miejskiego pojawiła się zakładka pod nazwą „Rewitalizacja”, gdzie zainteresowani mieszkańcy mogli uzyskać informacje na temat *Programu* i pobrać (w wersji elektronicznej) formularz sprawozdania z realizacji projektu oraz karty projektów dla nowych przedsięwzięć. Na stronie umieszczona została również zeskanowana mapa całego obszaru rewitalizowanego oraz spis ulic z numerami budynków, które wchodzi w zakres obszaru podlegającego rewitalizacji. Ponadto dwukrotnie na antenie lokalnej rozgłośni radiowej „Radio Bielsko” została wyemitowana informacja o aktualizacji *Programu*.

Podczas zbierania danych od zewnętrznych podmiotów – informacji na temat m.in. samego *Programu*, pozyskiwania środków finansowych na cele rewitalizacyjne - udzielali pracownicy Biura Funduszy Europejskich. Zainteresowanie podmiotów zewnętrznych było bardzo duże. Osoby kontaktujące się z Biurem Funduszy Europejskich pytały przede wszystkim o następujące kwestie:

- możliwości dofinansowania ze źródeł krajowych i zagranicznych;
- możliwości dofinansowania zabytkowych kamienic przez Miasto;
- czy wpisanie zadania do *Programu* oznacza automatyczne przyznanie środków finansowych;
- w jakiej sytuacji może być pomocne zaświadczenie o wpisie do *Programu Rewitalizacji*?

Przygotowana została również specjalna, związana z rewitalizacją ankietą skierowana do mieszkańców miasta. Ankietę można było wypełniać w formie elektronicznej na stronie internetowej Urzędu Miejskiego (zakładka Rewitalizacja) oraz w formie papierowej. Ankiety zostały również dołączone do pism dla podmiotów zewnętrznych oraz wyłożone w dwóch publicznych miejscach: Akademii Techniczno Humanistycznej oraz Książnicy Beskidzkiej.

1. Charakterystyka obecnej sytuacji w mieście

1.1 Rys historyczny i najważniejsze zabytki

Miasto Bielsko – Biała powstałe 01.01.1951 r. składa się z dwóch miejscowości, położonych na dwóch przeciwległych brzegach rzeki (stanowiących historyczną granicę pomiędzy Śląskiem i Małopolską).

Miasto Bielsko zostało założone w drugiej połowie XIII wieku. Pierwsze zapiski, dotyczące miejscowości pochodzą z 1312 r. Wtedy to Bielsko pełniło rolę miasta granicznego Księstwa Cieszyńskiego. Na przełomie wieków Bielsko wielokrotnie znajdowało się pod panowaniem innych państw, między innymi Austro – Węgier. W granicach Rzeczypospolitej Polskiej miasto znalazło się w 1918 r.

Druga część obecnego miasta – Biała, której powstanie datuje się na rok 1564 r., początkowo wchodziła w skład królewskiej wsi Lipnik. Z biegiem czasu przekształciła się w osadę rzemieślniczą, w 1613 r. wyodrębniona została jako samodzielna osada, a w 1723 r. Biała uzyskała prawa miejskie.

W pierwszych latach XVIII wieku Bielsko było prężnym ośrodkiem sukiennictwa. W XIX wieku obydwie miasta przeżywały dynamiczny rozwój gospodarczy podyktowany rewolucją przemysłową, tworząc z czasem zwarty organizm gospodarczy.

Obecnie miasto będące jednocześnie powiatem grodzkim i gminą liczy 176 864 mieszkańców¹.

Bielsko – Biała zwane „miastem 100 przemysłów” jest aktualnie dynamicznie rozwijającym się ośrodkiem społeczno – gospodarczym województwa śląskiego. Rozwój ten wynika z proinwestycyjnej polityki władz samorządowych, chłonnego i dużego rynku konsumenckiego, aktywności instytucji otoczenia biznesu oraz przedsiębiorczości mieszkańców miasta. Dzisiejszy poziom społeczno – gospodarczy miasto zawdzięcza również wielowiekowym tradycjom związanym z produkcją przemysłową oraz handlową wymianą międzynarodową. Na terenie Bielska – Białej lokuje się zarówno kapitał krajowy jak i zagraniczny.

Substancja zabytkowa Bielska – Białej to przede wszystkim Bielska Starówka oraz rozproszona zabudowa zabytkowa. Termin „*Bielska Starówka*” odnosi się do zabytkowego zespołu średniowiecznego miasta Bielska. Lokowane w wieku XIII, XIV i XVI; otoczone zostało podwójną linią murów obronnych, zajmowało teren około 6,5 ha. W obecnym stanie zachowania obrzeży tego zespołu, przekształconych i wtórnie zagospodarowanych od czasu likwidacji funkcji obronnych murów miejskich w końcu XVIII wieku, czytelność granicy zespołu uległa zatarciu. Dla organizacji procesu rewitalizacji zostały wyznaczone umowne granice zespołu w oparciu o uwarunkowania:

- historyczne (miasto średniowieczne wraz z pierścieniem terenów, które dawniej zajmowały mury obronne, fosa i zbocze tzw. Wzgórza Miejskie, na którym dokonano lokalizacji Bielska);
- przestrzenne (starano się wydzielić z otoczenia jednostkę czytelną w odbiorze krajobrazowym, z poszanowaniem dawnej struktury);
- funkcjonalne.

W samym centrum połączonych osad historycznych, miast Bielska i Białej powstał obszar o powierzchni około 10 ha, otoczony ulicami: Listopadową, Kopernika, Sikorskiego od południowego zachodu, Żwirki i Wigury, Zamkową i Placem Bolesława Chrobrego od południowego wschodu oraz Nad Niprem i Placem Marcina Lutra od północy. Strukturę tej jednostki tworzy sieć dwudziestu sześciu ulic i dwóch placów miejskich (Rynek i Plac św. Mikołaja) oraz szesnastu kwartałów z zabudową o charakterze mieszkalno – usługowym (A – P), dwóch kwartałów kościelnych (R – z katedrą p. w. św. Mikołaja i S – z zespołem kościoła p. w. św. Trójcy) oraz kwartałem T – z Zamkiem Sułkowskich.

Stan techniczny wielu obiektów (wyłączając obiekty wyremontowane w latach 2004 – 2006) usytuowanych na terenie Bielskiej Starówki określić można jako bardzo zły i wymagający kapitalnych remontów. Niezbędna jest również wymiana uzbrojenia

¹ Stan na dzień 31.12.2005 r.

infrastruktury komunalnej w obrębie ulic w wyznaczonym obszarze. W ramach planowanych na Starówce prac konieczne będzie również wzmocnienie fundamentów zabytkowych elewacji, co uchroni znajdujące się tam obiekty przed katastrofami budowlanymi.

Do najważniejszych zabytków miasta Bielska – Białej należy zaliczyć:

- Zamek Sułkowskich – wzniesiony przez księcia cieszyńskiego Przemysława I Noszaka, na miejscu drewnianego gródka, w II połowie XIV wieku. Rozbudowany od XV do XVIII wieku na dużą rezydencję magnacką o kształcie czworoboku z wewnętrznym dziedzińcem. Spalony przez Szwedów w 1645 r., a także w pożarach miasta w 1753, 1808, 1836 roku, kilkakrotnie przebudowywany. Ostateczną, eklektyczną formę nawiązującą do romanizmu, gotyku i renesansu nadał mu wiedeński budowniczy Jan Ptzelmeyer w latach 1855 – 1864. Zamek był własnością Piastów Cieszyńskich, Węgierskich Sunneghów i Książąt Sułkowskich (do 1945 roku). Obecnie jest siedzibą Muzeum Okręgowego, miejscem stałych i czasowych ekspozycji oraz koncertów muzyki kameralnej.
- Ratusz – siedziba władz miejskich, wybudowany w latach 1859 – 1897 według projektu Emanuela Rosta w stylu neorenesansowym. Budynek początkowo był siedzibą Komunalnej Kasy Oszczędności, Magistratu i Rady Miejskiej. Budynek posiada kwadratową wieżę zegarową z loggią widokową, nakrytą wielobocznym hełmem z galerijką i iglicą. Na bogato dekorowanej fasadzie widnieją medaliony i wizerunki pszczół, symbolizujących pracowitość i zapobiegliwość.
- Katedra św. Mikołaja – wzniesiona w latach 1443 – 1447 w stylu gotyckim. Na początku XX wieku gruntownie przebudowana według projektu wiedeńczyka Leopolda Bauera. Wysoka wieża (61 m) zwieńczona kilkoma kondygnacjami widokowych logii, stała się charakterystyczną budowlą Bielska – Białej. Na uwagę zasługują witraże z 1912 r., wykonane przez Rudolfa Harflingera z Wiednia, zdobiące wnętrze katedry. Do rangi katedry kościół podniesiony został w 1992 r., w związku z utworzeniem w Bielsku – Białej stolicy katolickiej diecezji bielsko – żywieckiej.
- Kościół Opatrzności Bożej w Białej – zbudowany w latach 1760 – 1769 według projektu Jana Józefa Polaczka. W latach następnych przebudowany. Reprezentuje styl późnobarokowy. Znajduje się w nim ambona w kształcie łodzi rybackiej, drewniany ołtarz neobarokowy i stacje drogi krzyżowej.
- Teatr Polski – wzniesiony w latach 1889 – 1890 według projektu wiedeńczyka Emila Forstera. Fasada ozdobiona motywem rzymskiego łuku triumfalnego oraz posągami Apolla, Melpomeny i Talii. Budynek teatru wzorowany jest na architekturze teatrów Wiednia i Budapesztu. Zachowała się kurtyna z 1890 r. przedstawiająca „Taniec Nimf”, wykonana w pracowni Franciszka Rottonary.
- Zespół kamienic staromiejskich przy bielskim Rynku wraz z przylegającymi ulicami z II połowy XVII i z XVIII wieku o wąskich sieniach przechodnich, ze śladami dawnych podcieni.
- Barokowa kamieniczka przy ul. Wzgórze 1a – tzw. dom Kałuży - z połowy XVII wieku, o pięknej elewacji z arkadami.
- Hotel „Prezydent” – wybudowany w latach 1872 – 1893 jako Kaiserhof (hotel cesarski) przy drodze prowadzącej do dworca kolejowego. Wysoki, neorenesansowy budynek stoi tuż nad tunelem oddanej do użytku w 1878 r. linii kolejowej do Żywca. Fundamenty hotelu sięgają głębokości 12 m. W 1922 r. hotel zmienił nazwę na „Prezydent” na cześć Gabriela Narutowicza, pierwszego prezydenta Rzeczypospolitej.

- Kościół Zbawiciela przy placu Marcina Lutra – ewangelicko – augsburski, powstał w latach 1782 – 1790, odbudowany po pożarze w 1808 r., następnie gruntownie przebudowany w stylu neogotyckim według projektu wiedeńskiego architekta Henryka Ferstla. W kościele znajduje się obraz „Ukrzyżowanie Chrystusa” autorstwa D. Pentherma z 1867 r., organy z 1881 r., neogotyckie żyrandole, a w gablotach kolekcja polskich starodruków protestanckich.
- Pomnik Marcina Lutra – wykonany w 1900 r. w brązie przez wiedeńskiego artystę Franciszka Vogla. Jedyne w Polsce pomnik tego teologa i reformatora religijnego.
- Kamienica „Pod Żabami” – budynek z 1905 r., stojący przy Placu Wojska Polskiego 12. Przykład architektury secesyjnej o kolorowej, bogato zdobionej elewacji z charakterystycznymi rzeźbami żab nad portalem.
- Dom Tkacza – parterowy, drewniany budynek z połowy XVIII wieku o konstrukcji zrębowej, z galeryjką od frontu, będącą przedłużeniem strychu. Początkowo był to dom i warsztat sukiennika. Później pełnił rolę domu mieszkalnego i warsztatu szewskiego. Od 1992 r. oddział Muzeum Okręgowego w Bielsku – Białej.
- Hotel „Pod Orłem” - budynek w stylu secesji i neobaroku, przebudowany w 1905 r. Fasada urozmaicona jest licznymi ozdobami neobarokowymi. Wewnątrz dawna sala redutowa z pięknym plafonem i żeliwnymi arkadami. Do hotelu przyjeżdżało wiele znanych osobistości. W 1915 r. gościem był Józef Piłsudski. Obecnie budynek stanowi siedzibę licznych firm i sklepów.
- Kościół św. Stanisława w Starym Bielsku – zbudowany w II połowie XIV wieku, na miejscu starszego kościoła z I połowy XII wieku. W latach 1560 – 1654 był świątynią protestancką, w związku z uznaniem luteranizmu za oficjalne wyznanie Księstwa Cieszyńskiego. To typowy wiejski kościółek gotycki o skromnej architekturze. Na 25 metrowej wieży umieszczono niezwykle cenny dzwon z 1555 r. z plaketką ukrzyżowania. W kościele znajdują się kamienne gotyckie portale, sklepienia krzyżowo – żebrówce i cenna polichromia. Późnogotycki tryptyk namalowany olejem na drewnie lipowym jest najpełniejszym w sztuce polskiej cyklem dokumentującym legendę św. Stanisława.
- Kościół p.w. Marcina Lutra w Białej (ewangelicko – augsburski) - zbudowany w latach 1782 – 1788 w stylu klasycystycznym na terenie dawnego cmentarza ewangelickiego. Był pierwszym kościołem protestanckim w Galicji dzięki patentowi cesarza Józefa II z 1781 r. Kościół zachował klasycystyczną architekturę i wystrój wnętrza w kolorze białym. Ozdobą kościoła są piękne organy z 1848 r. wykonane w znanej wytwórni Karola Kuttlera w Opawie, z 1550 piszczałkami i ruchomymi figurami, uznane za zabytek klasy europejskiej.
- Kościół p. w. Nawiedzenia Najświętszej Marii w Hałcnowie – sanktuarium Matki Boskiej Bolesnej zbudowane w latach 1777 – 1784 w stylu późnobarokowym. Zniszczone w czasie II Wojny Światowej, a w 1977 r. gruntownie odnowione. W kościele na ołtarzu znajduje się Pieta z 1945 r. odtworzona w miejsce spalonej rzeźby z XVII wieku. Kościół otoczony grubym murem z kapliczkami pasyjnymi. Przed wejściem do świątyni na kolumnie z XVIII wieku znajduje się polichromowana, kamienna, barokowa figura Matki Boskiej z Dzieciątkiem. Od II połowy XVIII wieku kościół, znany jako sanktuarium Matki Boskiej Bolesnej jest miejscem licznych pielgrzymek.
- Grodzisko w Starym Bielsku – pozostałość pierścieniowej osady rolniczo – produkcyjnej z XII – XIV wieku o powierzchni ponad 3 ha. Przeprowadzone badania archeologiczne wskazują, że była to osada rolników, rzemieślników, prządek. Jest to najstarszy zabytek na terenie miasta.

- Drewniany kościółek św. Barbary w Mikuszowicach z 1690 r. jest jedną z ostatnich drewnianych budowli sakralnych w tej części Beskidów. Kościół ma obszerną nawę, sześciokątne prezbiterium, zakrytą wieżę z prostokątnym przedświątkiem o konstrukcji zrębowej. Wieża posiada konstrukcję słupową, oszalowaną, o lekko pochyłonych ścianach. Budowla nakryta jest mocno spadzistym dachem, pokrytym w całości gontem. W kościele znajdują się między innymi malowidła z 1723 r. wykonane przez Johanna Mentila. Atrakcją są także obrazy i rzeźby z XVII wieku. Na uwagę zasługuje lipowa, połączona statua Matki Boskiej z Dzieciątkiem datowana na lata 1420 – 1430.
- Dworzec PKP – budynek powstał dzięki decyzji ówczesnej Rady Miejskiej z roku 1887, a jego projektantem był bielski architekt Carl Schulz. Był to tak zwany „nowy budynek” dworca, który zastąpił stary, z roku 1860. Historia kolei w Bielsku sięga roku 1853, kiedy to zapadła decyzja o budowie linii kolejowej z Bogumina do Oświęcimia jako połączenia pomiędzy Wiedniem a Galicją (Kaiser Ferdinand Nordbahn) z odgałęzieniem z Czechowic – Dziedzic do Bielska.

1.2 Zagadnienia przestrzenne

1.2.1 Uwarunkowania przestrzenne i mieszkalnictwo

Bielsko – Biała obejmuje obszar o powierzchni 125 km², struktura przestrzenna miasta jest ściśle powiązana z ponad dwudziestoma wzgórzami rozdzielonymi potokami spływającymi do rzeki Białej, w przeszłości pełniącej funkcję graniczną pomiędzy Śląskiem i Małopolską. Miasto jest centrum administracyjnym, przemysłowym i kulturalnym regionu zwanego Podbeskidziem. Bielsko – Biała od wschodu graniczy z gminą Kozy, od południa z gminami Wilamowice i Brenna, od zachodu z gminami Jaworze i Jasienica, a od północy z gminami: Czechowice-Dziedzice oraz Bestwina.

Bielsko – Biała to ważny krajowy i międzynarodowy węzeł komunikacyjny. Przez miasto przebiegają następujące drogi:

- Gdańsk – Cieszyn (droga krajowa S 1; droga międzynarodowa nr E75 w kierunku Wiednia);
- Bielsko – Biała – Kraków (droga krajowa, w tym odcinek Bielsko – Biała - Glogoczków);
- Bielsko – Biała – Zwardoń granica państwa (droga krajowa);

Kilkudziesięciokilometrowa odległość od przejść granicznych z Republiką Czeską i Republiką Słowacką, niewielka odległość do portów lotniczych w Ostrawie (65 km), Katowicach – Pyrzowicach (85 km) i Krakowie – Balicach (110 km), a także bliskość regionalnych centrów rozwoju (Katowice, Kraków) oraz zbliżone odległości do stolic państwowych (Warszawa – 360 km, Bratysława – 320 km, Budapeszt – 370 km, Praga – 400 km, Wiedeń – 350 km) czynią miasto istotnym ośrodkiem rozwoju o charakterze euroregionalnym.

Zagospodarowanie przestrzenne Bielska – Białej posiada układ pasmowo – koncentryczny, podzielony na dwie części rzeką Białą. Historyczny układ miasta przebiega ulicami: Cieszyńską i Sobieskiego do Bielskiej Starówki (z Katedrą Św. Mikołaja i Rynkiem) przez Bielskie Podzamcze z Zamkiem Sułkowskich, ciągami ulic 11 Listopada i Ks. Stojałowskiego, do ulic: Krakowskiej i Żywieckiej. Ciągi te stanowią tradycyjne centrum handlowe miasta.

Strefa mieszkalno – usługowa rozciąga się po obu stronach rzeki Białej i obejmuje:

- zwarty układ Centrum i Śródmieścia Miasta (tzw. Śródmiejska Dzielnica Mieszkaniowa, osiedle Grunwaldzkie i Słoneczne);
- osiedla nawarstwiające się w ciągu od Dworca PKP wzdłuż ulic Piastowskiej i Cieszyńskiej w kierunku Wapienicy: Piastowskie, Kopernika, Wojska Polskiego, Polskich Skrzydeł, a także osiedla Złote Łany, Langiewicza, Karpackie, Beskidzkie.

Bielskie osiedla z lat powojennych mają standard normatywny, narzucony budownictwu w latach realnego socjalizmu. Dominują budynki o wysokości od pięciu do jedenastu kondygnacji wykonane z „wielkiej płyty”. Obszary zabudowy jednorodzinnej w mieście są zróżnicowane. Pozytywnie wyróżnia się wśród nich zabudowa willowa okolic Cygańskiego Lasu pochodząca z okresu międzywojennego i powojennego. Uwarunkowana historycznie zabudowa przemysłowa, zlokalizowana nad rzeką Białą, przebiegająca z północy na południe miasta ulega przekształceniom. W miejsce likwidowanych, przestarzałych zakładów pracy powstają obiekty o funkcjach handlowo – usługowych, bankowych i administracyjnych. Tradycyjny układ przestrzenny terenów przemysłowych zastępowany jest przez obszar aktywnej strefy produkcyjno – handlowo – usługowej, ciągnący się ze wschodu na zachód w północnej części miasta, wzdłuż ulic: Niepodległości, Monte Cassino, Czerwonej, aż do Wapienicy. W granicach administracyjnych Bielska – Białej znajduje się wiele atrakcyjnych i rozległych terenów rekreacyjno – wypoczynkowych, w tym cały pas strefy podstokowej, ciągnący się od Wapienicy, zapory wodnej u podnóża Błatniej, po rejon Dębowca pod Szyndzielnią, Błonia Mikuszowickie, Straconkę, Przegibek pod Magurką.

Obszar miasta podzielony jest na 30 osiedli, będących jednostkami pomocniczymi miasta². Osiedla są zróżnicowane pod względem wielkości powierzchni i gęstości zaludnienia.

Tabela Nr 1: Bielsko – Biała, powierzchnia osiedli, liczba mieszkańców i gęstość zaludnienia.

	Rada Osiedla	Powierzchnia * osiedla (ha)	Liczba** mieszkańców	Gęstość *** zaludnienia liczba mieszk. /ha ogółem	Gęstość **** zaludnienia l. mieszk. /ha pow.zabud.
01	Aleksandrowice	169,88	1 821	10,72	33,0
02	Beskidzkie	41,14	8 629	209,75	304,9
03	Biała Krakowska	163,04	6 204	38,05	69,4
04	Biała Północ	200,56	2 820	14,06	37,5
05	Biała Śródmieście	13,21	2 970	224,82	486,8
06	Biała Wschód	124,44	3 937	31,36	157,4
07	Bielsko Południe	104,99	5 158	49,12	106,5
08	Dolne Przedmieście	169,77	5 193	30,56	163,8
09	Górne Przedmieście	97,76	7 797	79,76	151,9
10	Grunwaldzkie	129,03	4 824	37,39	113,2
11	Hałcnów	1.350,91	7 747	5,73	24,3
12	Kamienica	710,05	4 910	6,91	22,7
13	Karpackie	89,20	10 561	118,66	209,9
14	Komorowie Kr.	961,52	7 778	8,09	33,6
15	Komorowie Śląskie	569,95	2 334	4,09	22,0
16	Kopernika	75,36	5 435	72,12	122,9
17	Leszczyny	321,58	6 313	19,63	49,2
18	Lipnik	893,17	5 885	6,59	22,3
19	Mieszka I	31,59	1 771	56,06	77,0
20	Mikuszowie Kr.	386,02	2 867	7,43	22,7
21	Mikuszowie Śląskie	1.247,13	7 174	5,75	31,2
22	Piastowskie	30,38	2 598	85,52	139,6
23	Polskich Skrzydeł	39,58	3 589	90,68	124,1

² działających na podstawie statutów przyjętych w drodze uchwały Nr LXVII/1093/2002 Rady Miejskiej w Bielsku – Białej z dnia 8 października 2002 r.

24	Słoneczne	74,06	6 803	91,86	162,3
25	Stare Bielsko	1.111,80	5 817	5,23	28,3
26	Straconka	584,55	3 149	5,39	21,3
27	Śródmieście Bielsko	53,31	5 586	104,78	204,6
28	Wapienica	2.588,56	10 439	4,03	35,8
29	Wojska Polskiego	37,28	5 893	158,07	366
30	Złote Łany	139,84	16 311	116,64	221,0
	<i>Razem</i>	12.509,66	172 313	13,77	56,6

Źródło: Dane własne Biura Rozwoju Miasta

* powierzchnia osiedla – dane uzyskane na dzień 31.12.2006 w Biurze Rady Miejskiej Bielsko - Biała

** liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały na dzień 31.12.2006 podana przez Biuro Rady Miejskiej

*** liczba ludności zameldowanej na pobyt stały na 1 ha całkowitej powierzchni osiedla

**** liczba ludności zameldowanej na pobyt stały na 1 ha powierzchni zabudowy osiedla, czyli terenu osiedla, na którym usytuowane są budynki wraz z obszarem funkcjonalnie związanym z tą zabudową.

Największą powierzchnią charakteryzują się osiedla: Wapienica (2 588,56 ha), Hałcnów (1 350,91 ha), Mikuszowice Śląskie (1 247,13 ha) i Stare Bielsko (1 111,80 ha). Najmniejsze, pod względem powierzchni są osiedla: Biała Śródmieście (13,21 ha), Piastowskie (30,38 ha), Mieszka I (31,59 ha).

Największe pod względem liczby mieszkańców są osiedla: Złote Łany (16 311 mieszkańców), Karpackie (10 561 mieszkańców), Wapienica (10 439 osób). najmniejsza liczba mieszkańców zamieszkuje osiedla: Mieszka I (1771 mieszkańców), Aleksandrowice (1821 mieszkańców), Komorowice Śląskie (2334 mieszkańców).

Największa liczba mieszkańców w stosunku do ogółu powierzchni występuje na osiedlach: Biała Śródmieście (224,82 osób/ha), Beskidzkie (209,75 osób/ha), Wojska Polskiego (158,07 osób/ha). Najmniejsza liczba mieszkańców w stosunku do ogółu powierzchni występuje na osiedlach: Wapienica (4,03 osób/ha), Komorowice Śląskie (4,09 osób/ha), Stare Bielsko (5,23 osób/ha), Straconka (5,39 osób/ha).

Największa liczba mieszkańców w stosunku do powierzchni zabudowanej występuje na osiedlach: Biała Śródmieście (486,8 osób/ha powierzchni zabudowanej), Wojska Polskiego (366 osób/ha powierzchni zabudowanej), Beskidzkie (304,9 osób/ha powierzchni zabudowanej). Najmniejsza liczba mieszkańców w stosunku do powierzchni zabudowanej występuje na osiedlach: Straconka (21,3 osób/ha powierzchni zabudowanej), Komorowice Śląskie (22,0 osoby/ha powierzchni użytkowej), Lipnik (22,3 osoby/ha powierzchni użytkowej).

Tabela Nr 2: Zasoby mieszkaniowe Bielska – Białej w latach 2004 – 2005

Lata	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	Przeciętna				
				Liczba izb w mieszkaniu	Liczba osób na		Powierzchnia użytkowa w m ²	
					1 Mieszkanie	1 Izbę	1 Mieszkania	Na 1 osobę
2004	63289	225469	4071,5	3,56	2,80	0,78	64,3	23,0
2005	63886	228213	4137,2	3,57	2,77	0,77	64,8	23,4

Źródło: GUS

W 2004 r. zasoby mieszkaniowe Bielska – Białej stanowiły 3,79%, a rok później 3,81% ogółu mieszkań w Województwie Śląskim. Przeciętna liczba izb w mieszkaniu dla Bielska – Białej w omawianym okresie była analogicznie niższa o 0,04%, a następnie

o 0,05%. Powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w Bielsku – Białej była niższa od średniej wojewódzkiej, w omawianym okresie o 1,6%, a w następnym roku o 1,4%.

Tabela Nr 3: Zasoby mieszkaniowe Bielska – Białej w latach 2004 – 2005 według stosunków własnościowych

Lata	Mieszkania				Powierzchnia użytkowa mieszkań			
	Spółdzielni mieszkaniowych	Gminne	Zakładów pracy	Osób fizycznych	Spółdzielni mieszkaniowych	Gminne	Zakładów pracy	Osób fizycznych
	w liczbach bezwzględnych				w tys. m ²			
2004	27134	8414	1096	25892	1289,3	396,8	55,0	2289,1
2005	27110	8107	698	27114	1288,0	382,5	35,2	2380,6

Źródło: GUS.

Największą grupą właścicieli mieszkań w Bielsku – Białej w latach 2004 – 2005 były osoby fizyczne, następnie spółdzielnie mieszkaniowe. Gminne zasoby mieszkaniowe w tym rankingu stanowiły trzecią pozycję, natomiast najmniej było mieszkań należących do zakładów pracy.

Tabela Nr 4: Budynki oddane do użytku w Bielsku - Białej w latach 2004 – 2005.

Lata	Budynki oddane do użytku				Kubatura w m ³			
	Ogółem	W tym mieszkalne	Budownictwo indywidualne		Ogółem	W tym budynków mieszkalnych	Budownictwo indywidualne	
			Razem	W tym mieszkalne			Razem	W tym budynków mieszkalnych
2004	525	390	462	374	742387	341355	459144	290847
2005	462	376	401	341	722219	345466	332819	276366

Źródło: GUS

W 2004 r. w Bielsku – Białej oddano do użytku ogółem 525 budynków, a rok później 462 budynki, co stanowiło 5,57% i 5,30% ogółu budynków oddanych do użytku w Województwie Śląskim w analogicznym okresie. Budynki mieszkalne oddane do użytku w Bielsku – Białej w latach 2004 – 2005 stanowiły kolejno 5,68% i 5,97% wszystkich budynków mieszkalnych oddanych do użytku w analizowanym okresie, na terenie województwa.

Tabela Nr 5: Mieszkania oddane do użytku w Bielsku – Białej w latach 2004 – 2005.

Lata	Ogółem				W tym w budynkach indywidualnych			
	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa w m ²		Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa w m ²	
			Mieszkań	Przeciętna 1 mieszkania			Mieszkań	Przeciętna 1 mieszkania
2004	636	3099	71748	112,8	507	2620	63113	124,5
2005	664	3041	73335	110,4	413	2280	57150	138,4

Źródło: GUS

Przeciętna powierzchnia użytkowa na 1 mieszkańca, w mieszkaniach oddanych do użytku ogółem w Bielsku – Białej w latach 2004 i 2005 była niższa od średniej w Województwie Śląskim, kolejno o 9,8 m² i 17,9 m². Podobnie było z przeciętną powierzchnią użytkową 1 mieszkania w budynkach indywidualnych. Była ona mniejsza od średniej wojewódzkiej w 2004 r. o 16,4 m², a w 2005 r. o 8,5 m².

Interesującym wskaźnikiem opisującym rozwój przestrzenny Bielska – Białej oraz jego potencjał urbanistyczny, w kontekście rozwoju mieszkalnictwa, jest ruch budowlany na obszarze miasta. Poniższe tabele wskazują atrakcyjność miasta w tym obszarze odzwierciedloną ilością wydanych decyzji: o warunkach zabudowy oraz pozwoleniu na budowę w latach 2003 – 2006.

Tabela Nr 6: Decyzje o warunkach zabudowy w Bielsku – Białej w latach 2003 – 2005.

Lata	Wszystkie decyzje	Nowe budynki mieszkalne (%)
2003	1645	48,45 % (797)
2004	1738	50,96 % (886)
2005	1692	48,64 % (823)

Źródło: Dane własne Wydziału Urbanistyki i Architektury Urzędu Miejskiego w Bielsku – Białej.

Tabela Nr 7: Decyzje o pozwoleniu na budowę w Bielsku – Białej w latach 2003 – 2006

Wyszczególnienie	Ilość pozwoleń				Liczba mieszkań			
	2003	2004	2005	2006 **	2003	2004	2005	2006 **
Budynki mieszkalne jednorodzinne	179	215	166	94	184	244	188	94
Budynki z 2 mieszkaniami i więcej	9	14	14	9	42	174	314	85
Rozbudowa budynków *	26	37	20	9	27	39	25	11
Przebudowa pomieszczeń niemieszkalnych ***	29	39	24	5	71	53	31	29

* mieszkalnych i niemieszkalnych (prowadząca do powstania nowych mieszkań);

** I – połowa 2006 r.

*** prowadząca do powstania nowych mieszkań

Źródło: Dane własne Wydziału Urbanistyki i Architektury Urzędu Miasta

W latach 2004 - 2005, w Bielsku – Białej, mieszkania będące własnością gminy stanowiły 9,84 %, a następnie 9,36 % ogółu wszystkich mieszkań w mieście. Poniżej przedstawiono dane przekazane przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Bielsku – Białej, dotyczące zasobów komunalnych oraz zasobów zarządzanych przez ZGM.

Tabela Nr 8: Komunalne zasoby mieszkaniowe zarządzane przez ZGM w latach 2003 - 2005

Wyszczególnienie	Lata		
	Stan na dzień 31.12.2003 r.	Stan na dzień 31.12.2004 r.	Stan na dzień 31.12.2005 r.
Liczba budynków mieszkalnych (w szt.)	1 042	1 034	1 021
Liczba lokali mieszkalnych (szt.)	8 261	8 053	7 911
Liczba lokali użytkowych (szt.)	1 089	1 093	1 070
Powierzchnia eksploatacyjna ogółem (m2)	499 099	486 004	473 619
Powierzchnia lokali mieszkalnych (m2)	412 454	401 294	388 867
Powierzchnia lokali użytkowych (m2)	86 645	84 710	84 752
Przeciętna wielkość mieszkania (m2)	47,4	47,4	49,2
Przeciętna wielkość lokalu użytkowego (m2)	79,6	77,5	79,2
Udział powierzchni użytkowej lokali użytkowych w całkowitej powierzchni eksploatacyjnej (%)	17,4	17,4	17,9

Źródło: Dane własne ZGM

Tabela Nr 9: Liczba mieszkań i najemców w budynkach komunalnych zarządzanych przez ZGM w latach 2003 - 2005

Rodzaj mieszkania	Liczba mieszkań w latach			Liczba najemców w latach		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Komunalne	8 261	8 053	7 911	7 823	7 555	7 531
Własnościowe wykupione przez najemców Gminy	2 207	2 413	2 578	b.d.	b.d.	b.d.
Inne w budynkach prywatnych i współwłasnych	445	415	302	437	411	279

Źródło: Dane własne ZGM

Tabela Nr 10: Liczba lokali komunalnych i socjalnych zarządzanych przez ZGM w latach 2003 – 2005.

Lata	Liczba mieszkań socjalnych (szt.)	Przeciętna powierzchnia mieszkań socjalnych (m ²)	Liczba mieszkań komunalnych zamieszkiwanych na stałe (szt.)	Liczba mieszkań komunalnych zamieszkiwanych czasowo (szt.)
2003	247	32	7 528	287
2004	305	31	7 204	347
2005	363	32	7 121	385

Źródło: Dane własne ZGM

Tabela Nr 11: Struktura wiekowa budynków zarządzanych przez ZGM (stan na 31.12.2005).

Rok budowy	Liczba budynków (szt.)
przed 1918 r.	519
1918 r. – 1944 r.	275
1945 r. – 1970 r.	183
1971 r. – 1990 r.	32
1991 r. – 2000 r.	12
2000 r. – 2005 r.	0

Źródło: Dane własne ZGM

W zasobach mieszkaniowych ZGM budynki powstałe po 1970 roku obejmują jedynie 3,13 % ogółu zasobów. Liczba budynków, lokali, a tym samym ich powierzchnia pozostająca w zarządzaniu ZGM na przestrzeni lat 2003 – 2005 sukcesywnie ulegała zmniejszeniu.

1.2.2 Uwarunkowania ochrony środowiska

Bielsko – Biała położona jest na Pogórzu Śląskim, u podnóża Beskidów, stanowiących północną część łańcucha górskiego Karpat. Miasto znajduje się na 49°49' szerokości geograficznej północnej i 19°03' długości geograficznej wschodniej. Leży w dolinie nad rzeką Białą (prawobrzeżnym dopływem Wisły) oraz rzeką Wapienicą, pomiędzy skrajnymi górami masywów Beskidu Śląskiego i Małego. Tereny wokół miasta porośnięte są licznymi lasami. Bezpośrednie sąsiedztwo pasma gór ciągnącego się wzdłuż niemal całej południowej granicy kraju warunkuje korzystny mikroklimat i atrakcyjną lokalizację pod względem możliwości uprawiania turystyki i rekreacji. W granicach administracyjnych miasta mieszczą się tereny górskie i leśne, charakteryzujące się wysokim w skali regionu stopniem naturalności i bioróżnorodności. Wysokie walory krajobrazowe posiada „Straconka” – teren leśny, z wieloma chronionymi gatunkami roślin i zwierząt. „Bark, Jeżynowa Dolina, Gościńska Dolina, Dolina Złotego Potoku, Trzy Lipki” – to jary i doliny potoków przeplatane terenami rolniczymi oraz nieużytkowanymi łąkami. „Dolina Białej” to teren obfity w wilgotne łąki i stawy oraz nadrzeczne szuwały. Znajdujące się tam „Stawy

Komorowickie” są miejscem gniazdowania i odpoczynku wielu ptaków wodnoblonych i szuwarowych oraz płazów.

Tabela Nr 12: Zestawienie terenów zieleni urządzonej w mieście

Typ zieleni	Stan istniejący (pow. w ha)	% Udział w ogólnej pow. miasta
Ogrody działkowe	170,76	1,4
Cmentarze	34,30	0,3
Parki, zieleńce	61,54	0,51

Źródło: Program Ochrony Środowiska Miasta Bielska – Białej

Zieleń urządzona na terenie miasta stanowią przede wszystkim chronione zabytkowe założenia zieleni parkowej, cmentarnej i przykościelnej oraz zieleńce, parki, skwery i bulwary ogólnodostępne o charakterze rekreacyjnym i estetycznym. Na terenie Bielska – Białej występują również obszary zieleni towarzyszącej zabudowaniom, ogródkom działkowym i zieleni izolacyjnej wokół tras komunikacyjnych. Na terenie miasta istnieje 36 cmentarzy, większość pochodzi z XIX w. i pierwszej połowy XX w. Najcenniejsze z nich są wpisane do rejestru zabytków. Najstarszym jest przykościelny cmentarz katolicki położony przy ul. Sobieskiego, a pochodzący z XVI w.

Tabela Nr 13: Wykaz parków zabytkowych w Bielsku – Białej wg stanu na 31.12.2004 r.

Lokalizacja	Rodzaj parku	Użytkownik	Powierz. (ha)	Czas powstania	Rejestr zabytków
ul. Słowackiego	miejski	gmina Bielsko-Biała	2,5	1896 r. XIX w.	nie
ul. Partyzantów Park Włóknarzy	miejski	gmina Bielsko-Biała	3,5	XIX w.	nie
ul. Bystrzańska 52	fabrykancki	teren prywatny	2,7	1885 r.	nie
ul. Bystrzańska	fabrykancki	teren prywatny	6,0	1870 r.	nie
ul. Żywiecka 20	pałacowy	Zgromadzenie Córek Miłosierdzia Bożego	2,0	XIX w.	tak
ul. Żywiecka 193	dworski	teren prywatny	1,0	I połowa XIX w.	tak
ul. Laskowa 54	fabrykancki	teren prywatny	5,1	XIX w.	tak
ul. Komorowicka 48	fabrykancki	teren prywatny	3,1	1890 r.	tak
ul. Św. Anny 22	willowy	teren prywatny	3,6	II połowa XIX w.	tak
ul. Legionów	willowy	teren prywatny		II połowa XIX w.	tak

Źródło: Program Ochrony Środowiska Miasta Bielska – Białej

Tereny zieleni miejskiej zajmują w Bielsku – Białej 227 ha, a tereny leśne około 2500 ha, stanowiąc odpowiednio około 1,8% oraz 20 % ogólnej powierzchni miasta. W przeliczeniu na jednego mieszkańca powierzchnia zielona miasta wynosi 152 m². Na terenie miasta istnieją 34 pomniki przyrody oraz parki krajobrazowe, zespoły przyrodniczo – krajobrazowe, użytki ekologiczne, a także rezerваты przyrody.

Bielsko – Biała należy do miast o stosunkowo dużym zanieczyszczeniu środowiska. W mieście emitowanych jest 2% zanieczyszczeń pyłowych i 1,7% zanieczyszczeń gazowych Województwa Śląskiego.

Tabela Nr 14 :Formy ochrony przyrody na terenie Bielska – Białej wg stanu na 31.12.2006 r.

Forma ochrony	Nazwa	Całkowita powierzchnia na terenie miasta (ha)	Otulina na terenie miasta (ha)	Całkowita powierzchnia (ha)	Otulina (ha)	Ilość (szt.)
Park krajobrazowy	Park Krajobrazowy Beskidu Małego	480	680	25770	22253	-
	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	2440	860	38620	22285	-
Zespół przyrodniczo-krajobrazowy	Dolina Wapienicy	1519,02	-	-	-	-
	Sarni Stok	11,19	-	-	-	-
	Cygański Las	593	-	-	-	-
	Gościnna Dolina	39,18	-	-	-	-
Użytek ekologiczny	Żabiniec	0,7986	-	-	-	-
Rezerwat przyrody	Stok Szyndzielni	56,5	-	-	-	-
	Jaworzyna	40,03	-	-	-	-
Pomniki przyrody	Pojedyncze drzewa	-	-	-	-	52
	Skupiska drzew	-	-	-	-	9
	Głaz narzutowy	-	-	-	-	1

Źródło: Program Ochrony Środowiska Miasta Bielska – Białej.

Na poziom zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego ma wpływ:

- emisja zanieczyszczeń z indywidualnych gospodarstw domowych, kotłowni miejskich i zakładowych, zakładów przemysłowo – usługowych i ciągów komunikacyjnych;
- emisja pochodzenia energetycznego z obszarów sąsiednich (GOP, ROW, OOK) oraz z procesów technologicznych realizowanych w zakładach przemysłowych.

Znaczący wpływ na zanieczyszczenie powietrza mają również lokalne kotłownie CO używane w gospodarstwach domowych oraz MŚP spalające węgiel w celach grzewczych i technologicznych. Utrzymanie na obszarze Bielskiej Starówki tradycyjnych rozwiązań z indywidualnymi kotłowniami węglowymi, koksowymi i gazowymi powoduje pogorszenie się stanu środowiska w tej części Miasta i może być przyczyną przekraczania dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń powietrza, co grozi konsekwencjami w postaci negatywnego oddziaływania na ludzi i budowlę, a na Starówce szczególnie na zabytki.

Tabela Nr 15: Zestawienie średniorocznych wartości stężeń zanieczyszczeń na terenie miasta Bielska – Białej w latach 1999 – 2003.

Stanowisko	Rok	Substancja		
		Dwutlenek siarki ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Dwutlenek azotu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Pył zawieszony ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Bielsko-Biała ul. Broniewskiego 21	1994	25,5	24,7	33,3
	1995	30,2	25,0	39,9
	1996	52,3	36,7	54,2
	1999	16,0	42,8	22,8
	2000	12,5	45,7	24,7
	2001	16,8	48,4	31,0
	2002	13,2	39,0	27,0
	2003	15,0	43,0	30,0
Bielsko-Biała ul. Komorowicka 68	1994	30,4	40,9	33,3
	1995	33,3	37,9	39,3
	1996	41,4	43,8	47,2
	1999	12,9	49,0	30,1
	2000	10,0	49,4	30,4
	2001	14,7	44,5	33,5
	2002	11,0	33,0	27,0

	2003	12,0	36,0	31,0
Bielsko-Biała ul. Listopadowa 33	1999	9,8	26,2	25,6
	2000	6,9	26,8	22,4
	2001	12,4	28,0	28,5
	2002	11,0	26,0	30,0
	2003	12,0	23,0	29,0
Dopuszczalny poziom		20	40	-

Źródło: Program Ochrony Środowiska Miasta Bielska – Białej.

Tabela Nr 16 : Zestawienie średniorocznych wartości stężeń zanieczyszczeń na terenie miasta Bielska – Białej w roku 2004, punkt pomiarowy przy ul. Langiewicza 28

2004r.	ul. Langiewicza 28			
Zanieczyszczenia	SO ₂	NO ₂	Benzen	Pył zawieszony (ogółem)
	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]
Średnie roczne stężenia	5,8	2,7	2,9	26,1

Źródło: Dane własne Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Bielsku - Białej

Tabela Nr 17 : Zestawienie średniorocznych wartości stężeń zanieczyszczeń na terenie miasta Bielska – Białej w latach 2004 – 2005, punkt pomiarowy przy ul. 3 Maja 4.

ul. 3 - go Maja 4					
Rok	Benzen	Toluen	M+P Ksylen	O - Ksylen	Etylobenzen
	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]
2004	7,99	14,21	8,56	3,91	3,34
2005	6,8	11,5	7,0	3,7	2,9

Źródło: Dane własne Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Bielsku - Białej

Tabela Nr 18: Zestawienie średniorocznych wartości stężeń zanieczyszczeń na terenie miasta Bielska – Białej w roku 2005, punkt pomiarowy przy ul. Kossaka – Szczuckiej 19.

2005 r	ul. Kossaka - Szczuckiej 19				
Zanieczyszczenia	SO ₂	NO ₂	PM 10	O ₃	Ołów
	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]
Średnie roczne stężenia	16,0	26,0	43,0	55,0	0,029

Źródło: Dane własne Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Bielsku – Białej.

Powyżej zaprezentowane wyniki pomiarów potwierdzają, iż podstawowymi źródłami zanieczyszczenia powietrza w Bielsku – Białej są: komunikacja samochodowa oraz energetyka, szczególnie niska emisja z lokalnych systemów grzewczych.

Zanieczyszczenia wynikające z ruchu motoryzacyjnego koncentrują się w rejonach zwartej, wysokiej zabudowy miejskiej (w tzw. kanionach ulicznych). Bardzo poważne problemy komunikacyjne stwarza wylot drogi w kierunku Żywca. „Program ochrony środowiska...” zwraca szczególną uwagę na rolę Bramy Wilkowickiej w dolinie Białej, stanowiącej korytarz ekologiczny, za którego pośrednictwem odbywa się przewietrzanie terenu miasta. Zagrożeniem dla pełnionych przez nią funkcji są prowadzące przez Bramę uczęszczane drogi do Szczyrku i Żywca.

Głównymi źródłami hałasu w mieście są: komunikacja (drogowa, kolejowa, lotnicza), przemysł oraz praca linii energetycznych. Najbardziej zagrożonymi oddziaływaniem hałasu wynikającym z ruchu ulicznego są ulice: 3 Maja, Zamkowa, Partyzantów, Lwowska i Żywiecka. Na terenach zagrożonych hałasem znajdują się m.in.: szpital oraz budynki

mieszkalne oraz 12 szkół. Emitentami hałasu w mieście są również liczne zakłady przemysłowe.

Wody przepływających przez miasto rzek są silnie lub ponadnormatywnie zanieczyszczone szkodliwymi substancjami. Pomimo złej oceny jakości wód rzeki Białej, badania wykazały stopniową poprawę wskaźników fizykochemicznych. Podobnie wygląda sytuacja wód podziemnych. Najbardziej zagrożone zanieczyszczeniem są wody czwartorzędowego poziomu wodonośnego w dolinie Białej, Wapienicy i ich dopływów. Wśród źródeł zagrożenia dla wód podziemnych na terenie miasta wymienia się:

- obszarowe ogniska zanieczyszczeń:
  - zanieczyszczenie atmosfery;
  - szczególnie w centrum miasta;
  - stosowanie nawozów mineralnych;
- liniowe ogniska zanieczyszczeń: trasy komunikacyjne;
- punktowe ogniska zanieczyszczeń:
  - składowiska odpadów komunalnych i przemysłowych;
  - stacje paliw płynnych;
  - zrzuty ścieków przemysłowych i komunalnych;
  - obszary zabudowane, nieskanalizowane na obrzeżach miasta.

Wpływ w/w obiektów na wody podziemne jest kontrolowany. Tylko nieliczne stacje paliw czy dzikie wysypiska odpadów nie są objęte lokalnym monitoringiem.

Punktowe i obszarowe źródła zanieczyszczeń w Bielsku – Białej stanowią obecnie przede wszystkim:

- ścieki socjalno – bytowe z zabudowy nie włączonej do miejskiej kanalizacji sanitarnej;
- ścieki deszczowe spływające z dróg i placów;
- zanieczyszczenia spływające z pól, szczególnie w okresach po nawożeniu gruntów rolnych;
- odcieki ze składowiska odpadów.

Źródłami wytwarzania odpadów komunalnych są gospodarstwa domowe, handel, usługi i rzemiosło, szkolnictwo, obiekty turystyczne oraz targowiska. Udział Miasta w generowaniu odpadów komunalnych wynosi 78328 Mg i stanowi 4,35% odpadów w Województwie Śląskim. Odpady ulegające biodegradacji stanowią około 45% odpadów komunalnych wytworzonych w Bielsku – Białej. Zakłada się, że ilość wytworzonych odpadów komunalnych będzie sukcesywnie wzrastać, osiągając w 2015 r. wielkość 90378 Mg. Odpady komunalne zdeponowane na składowisku w Bielsku – Białej w 2002 r. stanowiły 91,6% ogólnej ilości odpadów przyjętych na to składowisko. Dominowały wśród nich niesegregowane odpady komunalne. Podstawowym systemem zbierania odpadów komunalnych z terenu miasta jest zbiórka odpadów zmieszanych (nie segregowanych). Nie prowadzi się selektywnej zbiórki kuchennych i zielonych odpadów ulegających biodegradacji. Przedmiotem selektywnej zbiórki są odpady przeznaczone do recyklingu materiałowego (szkło, papier, tworzywa sztuczne). Bielski przemysł wytwarza w ciągu roku 131,4 tys. ton odpadów niekomunalnych, co stanowi 0,3% odpadów tego rodzaju generowanych na terenie województwa. Poważnym problemem, w obszarze odpadów stałych są dzikie wysypiska śmieci i gruzu, usytuowane najczęściej w atrakcyjnych krajobrazowo miejscach (np. jarach potoków).

1.2.3 Infrastruktura techniczna

W Bielsku – Białej działają trzy sieciowe systemy energetyczne. Pokrywają one zapotrzebowanie mieszkańców miasta i gospodarki na: ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe. Rynek usług cieplnych stanowi 64% ogółu rynku energii w mieście.

Tabela Nr 19: Odbiorcy energii elektrycznej i jej zużycie w Bielsku – Białej, w latach 2004 - 2005

Lata	Odbiorcy energii elektrycznej	Zużycie energii elektrycznej		
		w GWh	Na 1 mieszkańca	Na 1 odbiorcę
			w kWh	
2004	73436	127,2	718,0	1732,7
2005	73501	130,0	735,1	1768,5

Źródło: GUS

Zużycie energii elektrycznej, na 1 mieszkańca w Bielsku – Białej, było w analizowanym okresie wyższe od średniej dla województwa śląskiego, która wynosiła 704,9 kWh w 2004 r., a 720,8 kWh w 2005 r.

Tabela Nr 20: Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych w Bielsku – Białej w latach 2003 – 2005

Lata	Sieć gazowa w km	Połączenia prowadzone do budynków mieszkalnych	Odbiorcy gazu z sieci w tys.	Zużycie gazu z sieci	
				w hm ³	Na 1 mieszkańca w m ³
2004	547,6	16411	57,2	38,1	215,1
2005	545,7	16647	57,1	37,6	212,4

Źródło: GUS

Zużycie gazu na 1 mieszkańca w Bielsku – Białej, było zdecydowanie wyższe od średniej wojewódzkiej, w 2004 r. o 118%, a w 2005 r. o 115 %.

1.2.4 Układ drogowy miasta

Jednym z najtrudniejszych problemów rozwojowych Bielska – Białej jest zapewnienie sprawnej obsługi transportowej. Koniecznym jest dostosowanie układu drogowego i miejskiego transportu zbiorowego, do potrzeb obsługi wzmożonego ruchu w warunkach dynamicznego rozwoju komunikacji indywidualnej. Układ drogowy miasta charakteryzuje się brakiem połączeń międzydzielnicowych odciażających trasy śródmiejskie oraz niezgodnością funkcji i parametrów technicznych tras. W wyniku przedstawionych zjawisk coraz większa liczba skrzyżowań i prowadzących do nich ulic staje się trudno przejezdna w godzinach szczytu przewozowego.

Bielsko – Biała to duży węzeł dróg krajowych i wojewódzkich. W obrębie miasta przebiegają odcinki dróg krajowych i międzynarodowych:

- droga krajowa nr 1 relacji Gdańsk – Cieszyn;
- droga krajowa nr 69 relacji Bielsko – Biała – Zwardoń. Granica Państwa;
- droga krajowa nr 52 relacji Bielsko – Biała – Kraków
- droga wojewódzka nr 942 relacji Bielsko – Biała – Wisła.

W mieście znajduje się również rozrząd ruchu w kierunkach do przejść granicznych w Cieszynie, Zwardoniu i Korbielowie. Krajowy ruch samochodowy przebiega w dwóch głównych kierunkach: przez Czechowice – Dziedzice do Katowic i Warszawy oraz przez Andrychów, Wadowice do Krakowa. Odpowiednie warunki dla obsługi ruchu zewnętrznego istnieją w północnej części Bielska – Białej (wylot na Cieszyn).

Do podstawowych połączeń drogowych w obrębie miasta należą:

- fragment ul. Warszawskiej, Wyzwolenia, Lwowska, Krakowska – ruch w kierunku Krakowa;
- ul. Żywiecka – główny ruch w kierunku Żywca;
- ul. Warszawska, 3 Maja, Zamkowa, Partyzantów, Bystrzańska – ruch w kierunku Szczyrku.

Główne problemy z komunikacją dotyczą obszaru śródmieścia, gdzie ze względu na lokalizację większości usług różnego rodzaju następuje kumulacja codziennego ruchu docelowego ze wszystkich części miasta oraz dojazdy wynikające z relacji zewnętrznych. Dodatkowo na obszarze śródmieścia przypadają wahadłowe przejazdy mieszkańców z części wschodniej miasta (mieszkalnictwo blokowe) do miejsc pracy w części zachodniej (lokalizacja przemysłu), pociąga to za sobą natężenie ruchu przekraczające nawet 20 000 pojazdów na dobę. Na ulicach: Żywieckiej i 3 Maja natężenie ruchu w godzinach szczytu przekracza 4 tys. pojazdów na godzinę. Udział pojazdów ciężkich dochodzi do 10% (ul. Warszawska, Wyzwolenia). Natężenie ruchu wysokie jest również na trasach tranzytowych przebiegających przez centrum i w dolinie rzeki Białej.

Tabela Nr 20: Drogi publiczne i zarejestrowane pojazdy osobowe w Bielsku – Białej w 2005 r.

Drogi publiczne o twardej nawierzchni w km		W tym nawierzchni ulepszonej		Pojazdy samochodowe ogółem	W tym		
Powiatowe	Gminne	Powiatowe	Gminne		Samochody osobowe	Samochody ciężarowe	Autobusy
104,0	400,1	104,0	385,0	77 499	60 759	13 677	382

Źródło: GUS.

Miasto Bielsko – Biała charakteryzuje się dużą ilością pojazdów. Na 1000 mieszkańców przypada 433,27 pojazdów samochodowych. Co oznacza wzrost w stosunku do 2002 roku o 39,40%.

Tabela Nr 21: Dane dotyczące natężenia i struktury ruchu występujące w wytypowanych przekrojach pomiarowych w Bielsku – Białej

Nazwa ulicy	Rok 1993	Rok 1995	Rok 2002		Rok 2010
	Liczba wszystkich pojazdów przypadająca na jedną godzinę ruchu PORA DZIENNA	Liczba wszystkich pojazdów przypadających na jedną godzinę ruchu PORA DZIENNA	Liczba wszystkich pojazdów przypadających na jedną godzinę ruchu PORA DZIENNA	Procentowy udział pojazdów ciężkich	Liczba wszystkich pojazdów przypadająca na jedną godzinę ruchu w szczycie
Warszawska	1 274	1 745	1 963	10,1	-
Krakowska	634	920	906	8,4	-
Bystrzańska	669	1 115	1 285	3,1	-
Bohaterów Monte Cassino	755	1 273	1 536	5,1	-
Cieszyńska			1 632	5,5	-
Sobieskiego			978	2,0	-
Wyzwolenia	222	279	1 488	10,0	-
Krakowska			1 500	6,5	1 981
Żywiecka	774	1 014	1 476	6,5	4 477
Leszczyńska			642	4,3	-
Partyzantów			1 930	4,5	2 263
3 Maja			2 632	6,6	4 291
Mostowa	1 586	1 331	1 451	6,5	-
Stojałowskiego	960	1 448	1 204	1,0	-
PCK			1 227	2,7	-
Piastowska	1 431	1 922	1 716	6,5	1 699
Michałowicza			1 011	2,7	1 659
Bora - Komorowskiego			1 224	4,6	-

Źródło: Program Ochrony Środowiska Miasta Bielska – Białej

Zgodnie z powyższą prognozą natężenie ruchu drogowego będzie systematycznie wzrastać. Przewiduje się prawie dwukrotny wzrost natężenia ruchu w okresie 1993 r. – 2010 r. na ciągu ulic: Lwowska, Żywiecka, Andersa, Piastowska co może wpłynąć pozytywnie na klimat akustyczny miasta, jako że zostanie odciążony ciąg komunikacyjny 3 Maja, Zamkowa, Partyzantów przebiegający przez centrum miasta, na którym przewiduje się przyrost natężenia ruchu w granicach 10 % – 20%.

1.2.5 Gospodarka wodno – ściekowa

Miasto Bielsko – Biała jest zaopatrywane w wodę z następujących ujęć:

- w Kobiernicach (o wydajności 114 050 m³/d),
  - w Wapienicy (o wydajności 45 000 m³/d),
  - z ujęć lokalnych w: Straconce, Lipniku, Mikuszowicach (o łącznej wydajności 2500 m³/d).
- Ogółem wydajność ujęć wody Bielska – Białej wynosi 161 550 m³/d.

Tabela Nr 22: Wodociągi i Kanalizacja w Bielsku – Białej w 2005 r.

Lata	Sieć w km		Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych		Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych		Ścieki odprowadzone w dam ³
	Wodociągowa rozdzielcza	Kanalizacyjna	Wodociągowe	Kanalizacyjne	w dam ³	Na 1 mieszkańca w m ³	
2004	428,3	321,0	15331	8890	6739,2	38,0	10205,9
2005	593,3	542,1	17670	9138	6477,7	36,6	10224,2

Źródło: GUS

Tabela Nr 23: Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej ludności w Bielsku – Białej w latach 2003 – 2005.

Lata	Ogółem	Przemysł	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	Eksploatacja sieci wodociągowej	Przemysł	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	Eksploatacja sieci wodociągowej
	w hm ³				w % ogółem		
2004	11,3	1,2	0,3	9,8	10,3	2,4	87,3
2005	11,1	1,1	0,3	9,7	10,2	2,4	87,3

Źródło: GUS

W 2004 r. wodociągowa sieć rozdzielcza w Bielsku – Białej miała długość 428,3 km, a rok później zwiększyła się o 165 km. Długość sieci kanalizacyjnej w 2005 r., w stosunku do roku wcześniejszego wzrosła o 221,1 km. Jednocześnie zwiększeniu uległa liczba podłączeń wodociągowych i kanalizacyjnych do budynków mieszkalnych.

Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych, w mieście wynosiło w 2004 r. 38,0 m³ na 1 mieszkańca, a rok później było ono mniejsze i wyniosło 36,6 m³ na jednego mieszkańca. W analogicznym okresie średnie zużycie na 1 mieszkańca w województwie śląskim wynosiło analogicznie: 32,0 m³ i 31,4 m³.

Tabela Nr 24: Ścieki przemysłowe i komunalne oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w Bielsku – Białej w latach 2003 – 2005.

Lata	Ścieki wymagające oczyszczenia	Oczyszczone				Nieoczyszczone		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem
		Razem	Mechanicznie	Chemicznie i biologicznie	Z podwyższonym usuwaniem biogenów	Razem	Odprowadzone siecią kanalizacyjną	
2004	11,3	11,2	7,7	1,8	89,5	0,1	0,1	91,2
2005	11,4	11,3	7,4	2,5	89,0	0,1	0,1	91,3

Źródło: GUS

Ponad 90% mieszkańców miasta Bielska – Białej korzysta z oczyszczalni ścieków, w 2004 r. 7,7% wyprodukowanych ścieków oczyszczanych było mechanicznie, 1,8% chemicznie i biologicznie, a 89,5% z podwyższonym usuwaniem biogenów. Rok później – analogicznie było to: 7,4%; 2,5% i 89,0%.

1.2.6 Gospodarka odpadami

Na terenie miasta znajdują się dwa składowiska odpadów komunalnych, zlokalizowane w Lipniku. Stare składowisko w rejonie potoku Krzywa jest składowiskiem bez strefy ochronnej i ekranizacji od podłoża (funkcjonuje od 1961 r.). Wpływa to na zanieczyszczenie wód potoku, oraz gleb wokół wysypiska.

Drugie, nowe składowisko wybudowane w pobliżu pierwszego, na terenie przystokowym zostało uruchomione 30.06.2003 r., posiada powierzchnię 41 410 m². Pojemność geometryczna wynosi 469 200 m³, a chłonność po zagęszczeniu 1 477 980 m³. Składa się z trzech oddzielnych kwater, otoczonych obwałowaniami, a zastosowane technologie spełniają wymogi środowiskowe.

Tabela Nr 25: Odpady wytworzone i nagromadzone oraz tereny ich składowania w Bielsku – Białej, w latach 2004 – 2005.

Lata	Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t				Odpady dotychczas składowane (nagromadzone; stan w końcu roku) w tys. t	Tereny składowania odpadów, niezrekultywowane (stan w końcu roku) w ha
	ogółem	poddane odzyskowi	unieszkodliwione	magazynowane czasowo		
2004	155,2	149,9	5,1	0,2	101,5	5,4
2005	149,6	146,2	3,1	0,3	102,8	5,4

Źródło: GUS

1.3 Sytuacja gospodarcza

Bielsko – Biała jest znaczącym centrum produkcyjno – handlowo – turystycznym na południu Polski. Doskonałe położenie geograficzne, dobry klimat ekonomiczny oraz proinwestycyjna polityka władz miasta sprawiły, że zdecydowały się tutaj inwestować wielkie, światowe koncerny. Do największych inwestorów działających w mieście zaliczyć należy: Fiat GM Powertrain Polska Sp. z o. o.; Eaton Automotive Systems Sp. z o. o.; Finnveden Polska S.A.; Zakład Usług Technicznych Galvano – Technika I Sp. z o. o.; Fiat Services Polska Sp. z o. o.; Hutchinson Polska Sp. z o. o.; Avio Polska Sp. z o. o.

Zamożność społeczeństwa i jego potencjał nabywczy przyczyniły się do powstania na terenie miasta sklepów wielkopowierzchniowych i centrów handlowych. W Bielsku – Białej działają m.in. hipermarkety sieci: Auchan, Carrefour, Tesco, Castorama, Makro Cash and Carry. W mieście wybudowano również Centrum Handlowe SFERA o powierzchni handlowej 36 000 m², na której mieści się ponad 120 sklepów, 7 kawiarni, szkoła językowa, klub rozrywkowy z ośmioma torami bowlingowymi oraz multikino z 7 salami projekcyjnymi dla prawie 1600 widzów.

Na terenie miasta – na terenach stanowiących własność Fiata, od 2000 r., znajduje się obszar Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej o łącznej powierzchni 27,5 ha.

KSSE obejmuje również teren ponad 10 ha usytuowanych na obszarze Bielsko – Biała – Wapienica (północno – zachodnia część miasta). Atutem tej lokalizacji jest położenie przy drodze ekspresowej S – 1 prowadzącej do granicy z Republiką Czeską w Cieszynie.

Dostrzegając korzyści płynące dla gminy z posiadania terenów objętych SSE, które zwiększają jej atrakcyjność inwestycyjną władze Bielska – Białej podjęły dalsze starania o poszerzenie obszarów strefy na terenie miasta. Na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2005 r. granicami KSSE objęto teren o powierzchni 13,7 ha usytuowany w Komorowicach Krakowskich. Tereny KSSE ulokowanej przy drodze ekspresowej S – 1 sąsiadują bezpośrednio z Bielskim Parkiem Przemysłowym i Usługowym. Przedsięwzięcie to zrealizowane zostało z wykorzystaniem środków pomocowych z UE (Phare 2000 Spójność Gospodarcza i Społeczna), dotacji z Budżetu Państwa i Budżetu Miasta.

W listopadzie 2006 r. włączono do Strefy teren obejmujący powierzchnię 3,16 ha, ulokowany w Bielsku – Białej Lipnik, na którym swoją działalność prowadzi firma Cooper-Standard Automotive Sp. z o.o.

Na terenie parku, gdzie ulokowany jest również Bielski Inkubator Technologiczny działają przedsiębiorstwa wykorzystujące nowoczesne i przyjazne dla środowiska technologie oraz oferujące wysoko przetworzone produkty.

Tabela Nr 26: Podmioty Gospodarki Narodowej w Bielsku – Białej zarejestrowane w rejestrze REGON, w latach 2004 – 2005.

Lata	Ogółem	W tym						Ogółem sektor	
		Spółki handlowe		Spółki cywilne	Spółdzielnie	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	Publiczny	Prywatny
		Razem	W tym z udziałem kapitału zagranicznego						
2004	23977	1882	408	2525	76	416	17923	746	23231
2005	23575	1968	415	2536	74	445	17373	759	22816

Źródło: GUS

Tabela Nr 27: Podmioty Gospodarki Narodowej w Bielsku – Białej zarejestrowane w rejestrze REGON według wybranych sekcji w latach 2004 – 2005

Lata	Ogółem	W tym								
		Rolnictwo, łowiectwo, i leśnictwo	Przemysł		Budownictwo	Handel i naprawy	Hotele i restauracje	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	Pośrednictwo finansowe	Obsługa nieruchomości i firm
			Razem	W tym przetwórstwo przemysłowe						
2004	23977	165	2629	2619	2515	7772	633	1640	943	4290
2005	23575	162	2599	2590	2365	7580	665	1605	926	4235

Źródło: GUS

Tabela Nr 28: Spółki handlowe według form prawnych w Bielsku – Białej w latach 2004 – 2005.

Lata	Ogółem	Spółki kapitałowe			Spółki osobowe	
		Razem	Akcyjne	Z ograniczoną odpowiedzialnością	Razem	W tym jawne
2004	1882	1630	69	1561	252	246
2005	1968	1699	67	1632	269	262

Źródło: GUS

Tabela Nr 29: Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w Bielsku – Białej według wybranych sekcji w latach 2004 – 2005.

Lata	Ogółem	W tym						
		Przetwórstwo przemysłowe	Budownictwo	Handel i naprawy	Hotele i restauracje	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	Pośrednictwo finansowe	Obsługa nieruchomo- ści i firm
2004	17923	1820	2082	5852	456	1494	852	3067
2005	17373	1767	1937	5654	474	1441	833	2973

Źródło: GUS

Zgodnie z rejestrem REGON w 2004 roku w Bielsku – Białej zarejestrowanych było 23977 podmiotów gospodarczych. Największą liczbę wśród nich (17923) stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Spółek cywilnych zarejestrowanych było 2525, a spółek z udziałem kapitału zagranicznego 408. Rok później liczba zarejestrowanych podmiotów w Bielsku – Białej nieznacznie się zmniejszyła (23575), najwięcej, o 550 podmiotów zmniejszyła się kategoria osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. W 2005 r. wzrosła liczba organizacji pozarządowych działających w Bielsku – Białej. W stosunku do 2004 r., zwiększyła się o 7 liczba spółek z udziałem kapitału zagranicznego.

Najwięcej spośród podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON w Bielsku – Białej (w latach 2004 – 2005) specjalizowało się w handlu i naprawach, obsłudze nieruchomości i firm, przemyśle i przetwórstwie przemysłowym oraz w sektorze budownictwa. Podobnie było w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

Tabela Nr 30: Pracujący według sektorów w Bielsku – Białej w latach 2003 – 2005

Wyszczególnienie	Rok 2003		Rok 2004		Rok 2005	
	Ogółem	56 711	100,00%	57 473	100%	59 275
Sektor publiczny	20 189	35,60%	20 182	35,12 %	19 547	32,98%
Sektor prywatny	36 522	64,40%	37 291	64,88%	39 728	67,02%

Źródło: www.um.bielsko.pl

Tabela Nr 31: Pracujący w gospodarce narodowej w Bielsku – Białej w latach 2003 – 2005

Wyszczególnienie	rok 2003		rok 2004		rok 2005	
	Ogółem	56 711	100,00%	57 473	100,00%	59 275
Rolnictwo	150	0,26%	172	0,30%	153	0,26%
Przemysł i budownictwo	23 213	40,39%	23 557	40,99%	24 684	41,64%
Usługi rynkowe	20 378	35,46%	20 667	35,96%	21 454	36,19%
Usługi nierynkowe	12 970	22,57%	13 077	22,75%	12 983	21,90%

Źródło: www.um.bielsko.pl

Największa grupa mieszkańców Bielska – Białej w latach 2003 – 2005 pracowała w przemyśle i budownictwie (ponad 40% ogółu pracujących), następnie w usługach rynkowych (ponad 35% ogółu zatrudnionych) i nierynkowych (ponad 20% ogółu zatrudnionych). Najmniej bielszczan zatrudnionych było w rolnictwie (około 0,30% ogółu zatrudnionych).

Tabela Nr 32: Zatrudnienie w latach 2004 – 2005 w Bielsku – Białej

Lata	Ogółem	Sektor		Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	Przemysł i budownictwo	Usługi	
		Publiczny	Prywatny			Rynkowe	Nierynkowe
2004	57887	18682	39205	134	26628	18770	12355
2005	58048	17411	40637	134	26 930	18 369	12 615

Źródło: GUS (bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz zatrudnionych za granicą, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji).

Tabela Nr 33: Pracujący w Bielsku – Białej w latach 2004 – 2005

Lata	Ogółem		W tym			Ogółem – sektor	
	Ogółem	W tym kobiety	Przemysł i budownictwo	Usługi		Publiczny	Prywatny
				Rynkowe	Nierynkowe		
2004	57473	28235	23557	20668	13077	20182	37291
2005	59 275	28 520	24 684	21 455	12 983	19 547	39 728

Źródło: GUS

1.3.1 Turystyka

Bielsko – Biała posiada bardzo interesujące położenie, sprzyjające rozwojowi funkcji turystycznych. W krajobrazie miasta i okolic dominują karpackie pasma Beskidu Śląskiego i Beskidu Małego, które wchodzi w skład Beskidów Zachodnich. Wielką zaletą Bielska – Białej jest bezpośrednia bliskość gór. Na obszarze miasta znajdują się góry: Dębowiec, Szyndzielnia, Klimczok, Kozia Góra. Na Dębowcu (530 m n.p.m.) znajduje się najstarsze zachowane beskidzkie schronisko, założone w 1895 roku w dawnej leśniczówce ksiąząt Sułkowskich. Nad miastem góruje Szyndzielnia (1026 m n.p.m.), gdzie wybudowano w 1897 r. schronisko turystyczne i gdzie można się dostać linową kolejką gondolową (zbudowaną w 1953 r.). Góra Klimczok (1117 m n.p.m.) – najwyższy punkt miasta – wznosi się nieopodal Szyndzielni. Warto wspomnieć też o Koziej Górze (686 m n.p.m.), gdzie znajduje się schronisko „Stefanka”. We wschodniej części miasta położona jest Magurka (912 m n.p.m.; schronisko z 1913 r.) oraz Czupel (933 m n.p.n). Z obydwu szczytów rozciąga się piękny widok na Beskid Śląski, Kotlinę Żywiecką i Jezioro Międzybrodzkie. Turystyczne znaczenie ma także, ze względów przyrodniczych - dolina. W 1990 r. w dolinie powstał park ekologiczny (zespół przyrodniczo – krajobrazowy) Dolina Wapienicy. Najbardziej wartościowy przyrodniczo jest fragment będący północnym zboczem Trzech Kopców, gdzie utworzono leśny rezerwat przyrody „Stok Szyndzielni”.

1.4 Sfera społeczna

1.4.1 Struktura demograficzna i bezrobocie

Zgodnie z danymi na dzień 31.12.2005 r. liczba mieszkańców Bielska – Białej wynosiła 176 864 osób, z czego 52,77% (93 329 osób) stanowią kobiety, a 47,23% (83 535 osób) mężczyźni. Ludność Bielska – Białej stanowiła 3,77 % ludności Województwa Śląskiego. Poniżej przedstawiono informacje dotyczące: ludności miasta, w podziale na osoby w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym oraz na temat przyrostu naturalnego.

Tabela Nr 34: Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym w Bielsku – Białej w latach 2004 – 2005 r.

Wyszczególnienie	2004 r.		2005 r.	
	ogółem	176 987	100 %	176 864
w wieku przedprodukcyjnym	32 790	18,52 %	31 908	18,04 %
w wieku produkcyjnym	115 908	65,50 %	116 221	65,72 %
w wieku poprodukcyjnym	28 289	15,98 %	28 735	16,24 %

Źródło: GUS

Tabela Nr 35: Małżeństwa, urodzenia, zgony, przyrost naturalny w latach 2004 - 2005, w Bielsku – Białej

Lata	Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony		Przyrost naturalny	Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony		Przyrost naturalny
			Ogółem	Niemowląt				Ogółem	W tym niemowląt	
			W liczbach bezwzględnych					Na 1000 ludności		
2004	875	1521	1497	6	24	4,9	8,6	8,5	3,9	0,1
2005	959	1513	1600	12	- 87	5,4	8,6	9,1	7,9	- 0,5

Źródło: GUS

Tabela Nr 36: Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Bielsku – Białej w latach 2004 - 2006

Miasto / Gmina	2004 rok		2005 rok		2006 rok	
	Ogółem	Struktura %	Ogółem	Struktura %	Ogółem	Struktura %
Bielsko – Biała	8 707	54,9	8111	55,4	6503	55,5
Buczkowice	535	3,4	469	3,2	403	3,4
Jasienica	731	4,6	710	4,8	541	4,6
Jaworze	259	1,6	248	1,7	226	2,0
Kozy	508	3,2	440	3,0	369	3,2
Szczyrk	324	2,0	289	2,0	293	2,5
Wilkowice	579	3,6	535	3,7	447	3,8
Porąbka	839	5,3	765	5,2	691	6,0
Wilamowice	534	3,4	539	3,6	448	3,8
Czechowice – Dziedzice	2419	15,2	2163	14,8	1508	12,8
Bestwina	439	2,8	382	2,6	275	2,4
Razem	15874	100	14651	100	11704	100

Źródło: Powiatowy Urząd pracy w Bielsku – Białej

W latach 2004 – 2006 liczba ogółem zarejestrowanych, w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bielsku – Białej, bezrobotnych znacząco zmniejszyła się z 15 674 osób w 2004 r. do 11 704 w 2006 r. Podobnie wyglądała sytuacja w analizowanym okresie w przypadku osób bezrobotnych z Bielska – Białej. W 2004 r. stanowiły one grupę 8 707 osób, a dwa lata później jedynie 6 503 osób.

Tabela Nr 37: Bezrobotni Zarejestrowani według wieku i poziomu wykształcenia w Bielsku – Białej w latach 2004 – 2006.

Lata	Ogółem	W wieku					Ogółem – z wykształceniem				
		24 lata i mniej	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 lat i więcej	Wyższym	Średnim		Zasadniczym zawodowym	Gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym
								Zawodowym	Ogólno-kształcącym		
004	8707	1625	2300	1933	2425	424	662	2016	668	3098	2263
2005	8111	1210	2118	1755	2447	581	624	1880	663	2735	2209

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku – Białej

Największą liczbę osób bezrobotnych w Bielsku – Białej w latach 2004 – 2005 stanowiły osoby w wieku 25 – 34 lata (w 2004 r. – 2300 osób, w 2005 r. – 2118 osób) oraz w wieku 45 – 54 (w 2004 r. – 2425 osób, w 2005 r. 2447 osób). Pod względem wykształcenia najwięcej osób bezrobotnych było wśród osób posiadających wykształcenie: zasadnicze zawodowe (w 2004 r. – 3098 osób, w 2005 r. – 2735 osób); gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe (w 2004 r. – 2263 osoby, w 2005 r. 2209 osób).

1.4.2 Pomoc społeczna i jej beneficjenci

Tabela Nr 38: Struktura rodzin objętych pomocą MOPS w Bielsku – Białej w latach 2001 – 2006.

Struktura świadczeniobiorców	Liczba rodzin					
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ubóstwo	339	210	147	454	449	1136
Sieroctwo	76	22	33	2	32	29
Bezdomność	282	194	241	254	235	251
Potrzeba ochrony macierzyństwa	217	205	173	87	91	101
Bezrobocie	2 186	2 882	2 638	2072	2002	1556
Niepełnosprawność	2 071	2 349	2 424	1844	1799	1832
Długotrwała choroba	1 711	1 765	1 935	1769	1922	1841
Bezradność w sprawach opiekuńczo. – wych. i prowadzenie gosp. dom. ogółem w tym:	2 022	2 464	2 543	2438	2198	505
- rodziny niepełne	996	1 069	1 047	866	832	403
- rodziny wielodzietne	279	367	392	326	215	194
Alkoholizm	385	485	512	370	576	396
Narkomania	25	44	30	17	17	20
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego		103	129	81	43	43
Kłeska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0

Źródło: MOPS w Bielsku – Białej

W latach 2001 – 2006, najczęstszą przyczyną udzielania rodzinom pomocy przez MOPS w Bielsku – Białej były: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstw domowych. Najczęściej w analogicznym okresie udzielano pomocy z powodu: sieroctwa, potrzeby ochrony macierzyństwa i bezdomności.

Tabela Nr 39: Świadczenia przyznane przez MOPS w Bielsku – Białej w latach 2004 – 2006.

Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym przyznano świadczenia			Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Świadczenia przyznane łącznie (zadania zlecone i własne)	6133	5712	5586	4209	3587	3696	12532	10035	9807
Świadczenia przyznane: - zadania zlecone	817	524	516	815	521	509	1752	821	790
Świadczenia przyznane: - zadania własne	5949	5652	5539	3882	3527	3649	10547	9823	9749
Wyłącznie praca socjalna	-	-	-	1001	1040	852	2801	2672	2035

Źródło: MOPS w Bielsku – Białej

Poprawa poziomu życia, zwłaszcza najuboższych mieszkańców miasta, w ostatnich latach, widoczna jest poprzez analizę świadczeń przyznanych przez MOPS w latach 2004 – 2006. Liczba osób, którym przyznano świadczenia (w ramach zadań zleconych i własnych) zmniejszyła się z 6 133 w 2004 roku do 5 586 w roku 2006. Podobnie wyglądała sytuacja z liczbą rodzin korzystających z pomocy. Ilość ich zmalała z 4 209 w 2004 roku do 3 696 w roku 2006. Szczegółowe informacje na temat źródeł problemów rodzin i osób objętych pomocą MOPS w Bielsku – Białej przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela Nr 40: Liczba oraz źródła problemów rodzin i osób objętych pomocą MOPS w Bielsku – Białej w latach 2004 – 2006.

Liczba:	SUB I	SUB II	SUB III	SUB IV	SUB V	SUB VI	SUB VII	Zespół bezdomności
2004								
osób bezrobotnych	205	265	316	255	293	275	284	196
rodzin żyjących na poziomie ubóstwa	49	58	72	56	71	48	64	186
rodzin z trudnymi warunkami mieszkaniowymi	16	19	29	17	32	16	24	251
rodzin z zaległościami czynszowymi	20	18	30	15	23	13	21	3
2005								
osób bezrobotnych	197	254	295	233	289	264	280	191
rodzin żyjących na poziomie ubóstwa	41	59	74	60	73	48	57	184
rodzin z trudnymi warunkami mieszkaniowymi	17	17	29	14	28	15	24	249
rodzin z zaległościami czynszowymi	27	28	37	17	20	15	35	2
2006								
osób bezrobotnych	196	237	207	201	189	190	207	129
rodzin żyjących na poziomie ubóstwa	117	387	37	219	17	96	86	177
rodzin z trudnymi warunkami mieszkaniowymi	20	18	25	12	24	15	21	-
rodzin z zaległościami czynszowymi	20	18	27	13	16	13	26	-

Źródło: MOPS w Bielsku – Białej

W ramach pomocy najuboższym MOPS w Bielsku – Białej współpracuje z organizacjami pozarządowymi. Organizacje pozarządowe przekazują pomoc w formie gorących posiłków, środków finansowych i rzeczowych oraz kart żywnościowych. Do najważniejszych z nich należą: Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta, Caritas, PKPS, Śląski Bank Żywności Program PEAD. Poniżej w tabeli przedstawiono szczegółowe informacje na temat pomocy udzielanej klientom MOPS przez organizacje pozarządowe.

Tabela Nr 41: Współpraca MOPS w Bielsku – Białej z organizacjami pozarządowymi w latach 2004 – 2006.

L.p.	Nazwa organizacji pozarządowej	Charakter wsparcia klientów MOPS	Liczba klientów objętych pomocą
2004			
1	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta	Gorący posiłek	719
2	Caritas	Pomoc finansowa i rzeczowa	371
3	PKPS	Pomoc rzeczowa	698
4	Śląski Bank Żywności program PEAD	Karty żywnościowe	2017
2005			
1	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta	Gorący posiłek	679
2	Caritas	Pomoc finansowa i rzeczowa	317

3	PKPS	Pomoc rzeczowa	504
4	Śląski Bank Żywności program PEAD	Karty żywnościowe	4971
2006			
1	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta	Gorący posiłek	654
2	Caritas	Pomoc finansowa i rzeczowa	392
3	PKPS	Pomoc rzeczowa	521
4	Śląski Bank Żywności program PEAD	Karty żywnościowe	3773

Źródło: MOPS w Bielsku – Białej

1.4.3 Bezpieczeństwo publiczne i przestępczość

W ramach Komendy Miejskiej Policji w Bielsku – Białej działają cztery komisariaty. W latach 2004 – 2006 liczba przestępstw ogółem, jak i przestępstw kryminalnych w Bielsku – Białej malała. W 2004 r. odnotowano ogółem 8 967 przestępstw, z czego 7 469 stanowiły przestępstwa kryminalne, w dwa lata później, na terenie miasta popełniono 7 195 przestępstw z czego 5 681 przestępstw o charakterze kryminalnym.

Tabela Nr 42: Przestępczość na terenie Bielska – Białej w latach 2004 – 2006.

Rok	Przestępstwa stwierdzone – ogółem	Przestępstwa stwierdzone - kryminalne
2004	8 967	7 469
2005	8 696	7 534
2006	7 195	5 681

Źródło: Dane własne Komendy Miejskiej Policji w Bielsku – Białej

Tabela Nr 43: Struktura przestępczości kryminalnej w Bielsku – Białej w latach 2004 – 2006.

Przestępstwo	Odsetek ogółu w %
2004	
Zabójstwa	0,1
Przeciwko życiu i zdrowiu	1,8
Przeciwko mieniu	73,2
Kradzieże	22,0
Kradzieże pojazdów	3,1
Włamania	19,7
Rozboje	3,5
2005	
Zabójstwa	0,0
Przeciwko życiu i zdrowiu	1,7
Przeciwko mieniu	72,4
Kradzieże	22,8
Kradzieże pojazdów	2,7
Włamania	17,3
Rozboje	2,8
2006	
Zabójstwa	0,0
Przeciwko życiu i zdrowiu	2,2
Przeciwko mieniu	63,3
Kradzieże	23,6
Kradzieże pojazdów	1,9
Włamania	13,3
Rozboje	3,5

Źródło: Dane własne Komendy Miejskiej Policji w Bielsku – Białej.

W strukturze przestępczości kryminalnej w Bielsku – Białej, w latach 2004 – 2006, dominowały przestępstwa przeciw mieniu (73,2 % w 2004 r., 72,4%, w 2005 r., 63,3 % w 2006 r.). Wartość powyżej 20% ogółu popełnionych przestępstw kryminalnych przekroczyły w analogicznym okresie kradzieże (22,0 % w 2004 r., 22,8 % w 2005 r., 23,6 % w 2006 r.).

Tabela Nr 44: Współczynnik przestępstw ogółem na 100 tys. mieszkańców w latach 2004 – 2006 (porównanie)

Jednostka	2004	2005	2006
Bielsko-Biała	3 725,3	3 932,2	3 220,7
Województwo Śląskie	4 294,7	4 121,0	3 926,0

Źródło: Dane własne Komendy Miejskiej Policji w Bielsku – Białej.

Współczynnik przestępstw ogółem na 100 tys. mieszkańców w Bielsku – Białej w 2006 r. był najniższy od trzech lat, jednocześnie będąc zdecydowanie niższym od wskaźnika odnotowanego dla województwa śląskiego. Szczegółowe informacje na temat dynamiki przestępstw ogółem i kryminalnych w latach 2004 – 2006 przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela Nr 45: Dynamika przestępstw ogółem i kryminalnych stwierdzonych na terenie miasta Bielska – Białej w latach 2004 – 2006.

Komisariat	Ogółem			Kryminalne		
	2004	2005	%	2004	2005	%
KP I	2 575	3 188	123,8	2 026	2 857	141,0
KP II	2 271	2 018	88,9	1 963	1 745	88,9
KP III	3 153	2 616	83,0	2 754	2 211	80,3
KP IV	968	874	90,3	726	721	99,3
Razem	8 967	8 696	97,0	7 469	7 534	100,9

Komisariat	Ogółem			Kryminalne		
	2005	2006	%	2005	2006	%
KP I	3 188	2 174	68,2	2 857	1 553	54,4
KP II	2 018	1 714	84,9	1 745	1 418	81,3
KP III	2 616	2 465	94,2	2 211	2 106	95,3
KP IV	874	842	96,3	721	604	83,8
Razem	8 696	7 195	82,7	7 534	5 681	75,4

Źródło: Informacje Komendy Miejskiej Policji w Bielsku – Białej

Tabela Nr 46: Dynamika przestępstw stwierdzonych na terenie miasta Bielska – Białej, w latach 2004 – 2006 (kradzieże, kradzieże pojazdów, kradzieże z włamaniem, rozboje).

Komisariat	Kradzież			Kradzież pojazdów			Kradzież z włam.			Rozbój		
	2004	2005	%	2004	2005	%	2004	2005	%	2004	2005	%
KP I	519	539	103,9	74	72	97,3	493	421	85,4	56	44	78,6
KP II	456	418	91,7	72	63	87,5	449	489	108,8	59	74	125,4
KP III	798	827	103,6	91	58	63,7	577	351	60,8	173	107	61,8
KP IV	204	199	97,5	42	42	100,0	247	244	98,8	26	18	69,2
Razem	1 977	1 983	100,3	279	235	84,2	1 766	1 505	85,2	314	243	77,4

Komisariat	Kradzież			Kradzież pojazdów			Kradzież z włam.			Rozbój		
	2005	2006	%	2005	2006	%	2005	2006	%	2005	2006	%
KP I	539	448	83,1	72	50	69,4	421	272	64,6	44	49	111,4
KP II	418	382	91,4	63	37	58,7	489	247	50,5	74	61	82,4
KP III	827	717	86,7	58	40	69,0	351	309	88,0	107	126	117,8
KP IV	199	151	75,9	42	12	28,6	244	128	52,5	18	14	77,8
Razem	1 983	1 698	85,6	235	139	59,1	1 505	956	63,5	243	250	102,9

Źródło: Informacje Komendy Miejskiej Policji w Bielsku – Białej

Tabela Nr 47: Ilość wypadków drogowych i kolizji w Bielsku – Białej w latach 2004 - 2006

Lata	Ilość wypadków drogowych i kolizji	Ilość rannych	Ilość zabitych
2004	3 213	348	9
2005	2 946	230	14
2006	2 902	235	10

Źródło: Informacje Komendy Miejskiej Policji w Bielsku – Białej.

Liczba wypadków drogowych i kolizji do których dochodzi na terenie Bielska – Białej, w ciągu ostatnich trzech lat wykazuje niewielką tendencję spadkową. Zmniejsza się również ilość osób rannych, biorących udział w tych zdarzeniach. Jednak liczba osób zabitych, w stosunku do statystyk europejskich, utrzymuje się nadal na wysokim poziomie.

1.4.4 Podstawowa infrastruktura edukacyjna

Bielsko – Biała posiada silnie rozwiniętą sieć szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Liczbę placówek oświatowych według rodzaju i liczbę uczniów w latach 2005 – 2006 przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 48: Placówki edukacyjne w Bielsku – Białej w latach 2005 – 2006 (bez specjalnych).

Rodzaj placówki / miejsce / uczniowie w placówkach	Liczba obiektów / miejsc / uczniów 2005	Liczba obiektów / miejsc / uczniów 2006
Przedszkola ogółem	45	45
Miejsca w przedszkolach ogółem	3661	3661
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży ogółem	23	23
Uczniowie – szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży ogółem	8681	8303
Gimnazja dla dzieci i młodzieży ogółem (w tym 1 dla dorosłych)	18	18
Uczniowie – gimnazja dla dzieci i młodzieży ogółem (w tym 1 dla dorosłych)	5595	5242
Licea ogólnokształcące ponadpodstawowe dla młodzieży ogółem	2	0
Uczniowie – licea ogólnokształcące ponadpodstawowe dla młodzieży ogółem	84	0
Licea ogólnokształcące ponadgimnazjalne dla młodzieży ogółem	11	11
Uczniowie – licea ogólnokształcące ponadgimnazjalne dla młodzieży ogółem	4403	4418
Licea ogólnokształcące na podbudowie zasadniczej szkoły zawodowej ogółem	4	4
Uczniowie – licea ogólnokształcące na podbudowie zasadniczej szkoły zawodowej ogółem	375	306
Licea profilowane dla młodzieży ogółem	9	8
Uczniowie – licea profilowane dla młodzieży	1272	1079
Technika ogółem	21	16
Uczniowie – technika ogółem	4940	4577
Zasadnicze szkoły zawodowe ogółem	8	8
Uczniowie – zasadnicze szkoły zawodowe ogółem	823	731

Źródło: Informacje Miejskiego Zarządu Oświaty w Bielsku – Białej

Liczbę uczniów w poszczególnych rodzajach szkół w Bielsku – Białej w latach 2003 – 2006 przedstawia poniższa tabela:

Tabela Nr 49: Uczniowie wg rodzajów szkół w Bielsku – Białej w latach 2003 – 2006

Lata	Uczniowie szkół					
	Podstawowych	Gimnazjalnych	Liceów Ogólnokształcących	Liceów Profilowanych	Zawodowych	Policealnych i Pomaturalnych
2003	10 329	6 413	5 629	1 881	6 314	218
2004	9 444	6 238	5 224	1 552	6 203	163
2005	8 867	5 843	4 862	1 272	5 900	194
2006	8 491	5 466	4 724	1 079	5 455	186

Źródło: Informacje Miejskiego Zarządu Oświaty w Bielsku – Białej

Na poziomie wyższym, w Bielsku – Białej, kształcenie oferują:

- Akademia Techniczno – Humanistyczna,
- Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania,
- Kolegium Nauczycielskie,
- Wyższa Szkoła Bankowości i Finansów w Bielsku – Białej,
- Wyższa Szkoła Administracji,
- Wyższa Szkoła Ekonomiczno – Humanistyczna,
- Bielska Wyższa Szkoła Biznesu i Informatyki im. Józefa Tyszkiewicza.

1.4.5 Infrastruktura kultury i sportowo - rekreacyjna

Mieszkańcy miasta mogą korzystać z bogatej oferty kulturalnej, zapewnianej zarówno przez sektor publiczny, jak i prywatny. W Bielsku – Białej działają następujące miejskie placówki kulturalne:

- Bielskie Centrum Kultury, Dom Muzyki ul. Słowackiego 27;
- Bielskie Centrum Kultury, Dom Tańca ul. Komorowicka 53a;
- Galeria Miejska BWA ul. 3 Maja 12;
- Książnica Beskidzka ul. Słowackiego 17 a;
- Miejski Dom Kultury ul. 1 Maja 12;
- Miejski Dom Kultury – Dom Kultury w Hałcnowie ul. S. M. Szewczyk 1;
- Miejski Dom Kultury – Dom Kultury w Kamienicy ul. Karpacka 125;
- Miejski Dom Kultury – Dom Kultury w Komorowicach ul. Olimpijska 16;
- Miejski Dom Kultury – Dom Kultury w Lipniku ul. Podgórna 29;
- Miejski Dom Kultury – Dom Kultury w Olszówce ul. Olszówka 20;
- Miejski Dom Kultury – Dom Kultury w Wapienicy ul. Cieszyńska 398;
- Miejski Dom Kultury – Dom Kultury „Włóknierz” ul. 1 Maja 12;
- Miejski Dom Kultury – Starobielski Ośrodek Edukacji Kulturalnej ul. Zapłocie Duże 1;
- Miejski Dom Kultury – Świetlica Bielsko – Biała Północ ul. A . Krzywoń 17 a;
- Miejski Dom Kultury – Świetlica w Mikuszowicach Krakowskich ul. Żywiecka 302;
- Teatr BANIALUKA im. J. Zitzmana ul. Mickiewicza 20;
- Teatr Polski ul. 1 Maja 1;

Poza instytucjami miejskimi wymienić należy również zlokalizowane w mieście:

- Muzeum w Bielsku – Białej, Zamek Sułkowskich;
- Muzeum Techniki i Włókiennictwa, oddział Muzeum w Bielsku – Białej;
- Muzeum w Bielsku – Białej, Dom Tkacza;
- Muzeum w Bielsku – Białej, Willa Juliana Fałata;
- Muzeum literatury im. Władysława S. Reymonta;
- Regionalny Ośrodek Kultury;
- Wojewódzkie Centrum Wychowania Estetycznego Dzieci i Młodzieży;
- Spółdzielcze Centrum Kultury BEST;
- Galeria ARTWOOD ul. Cieszyńska 7;
- Galeria PRO ARTE ul. Mickiewicza 23;
- Galeria „Wzgórze” ul. Wzgórze 4;
- Galeria 27 „Nad Smokiem” ul. Rynek 27;

- Galeria – Pub „Bazyliszek” ul. Wzgórze 8;
- Klub „Farbiarnia” ul. Stojalowskiego 14 b;
- Piwnica Zamkowa ul. Wzgórze 16;
- Fabryka Rozrywki ul. Grażyńskiego 38;
- Dom Żołnierza „Wojskowy Ośrodek Kultury” ul. Broniewskiego 27;
- Kino STUDIO przy studiu filmów rysunkowych ul. Cieszyńska 24;
- Kinoplex ul. Mostowa 5;
- Klub Klimat (Centrum SFERA) ul. Mostowa 5;
- Klub RUDEBOY ul. 1 Maja 20;
- Klub MASSALA ul. Wzgórze 7.

W mieście działa również kilkanaście stowarzyszeń artystycznych.

Tabela Nr 50: Biblioteki Publiczne w Bielsku – Białej w latach 2004 – 2005.

Lata	Placówki biblioteczne		Księgozbiór w tys. ton	Czytelnicy	Wypożyczenia w woluminach		Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną
	Ogółem	W tym biblioteki i filie			W tys.	Na 1 czytelnika	
2004	23	18	605,6	50024	1161,2	23,2	7695
2005	23	18	611,4	50166	1123,9	22,4	7690

Źródło: GUS

Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną w Bielsku – Białej w analizowanym okresie była zdecydowanie wyższa od średniej dla województwa śląskiego, która to w 2004 r. wynosiła 5 294 i 5 295 w 2005 r.

Liczba wypożyczeń na 1 czytelnika w Bielsku – Białej w analizowanym okresie była wyższa od średniej wojewódzkiej wynoszącej 21,0 woluminów w 2004 r., a 20,5 woluminów w 2005 r.

Szczegółowe informacje na temat muzeów i zwiedzających w Bielsku – Białej przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela Nr 51: Muzea w Bielsku – Białej, w latach 2004 – 2005.

Lata	Muzea	Muzealia	Wystawy		Zwiedzający muzea w tys.	
			Własne	Obce	Ogółem	W tym młodzież szkolna
2004	4	78 451	10	3	21 300	7 800
2005	4	82 198	23	3	20 680	6 737

Źródło: GUS

Miasto ze względu na wyjątkowe walory turystyczne posiada dobrze rozwiniętą bazę noclegową oraz sportowo – rekreacyjną. Szczegółowy wykaz obiektów sportowo – rekreacyjnych przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela Nr 52: Baza sportowo – rekreacyjna Bielska – Białej

Nazwa obiektu	Adres	Użytkownik	Informacje dodatkowe
Hala sportowa z widownią	Rychlińskiego 19	Bialski Klub Sportowy "Stal"	ilość miejsc: 1500, wymiary hali: 42m X 24m, hotel "Olimp", restauracja, gabinet odnowy biologicznej, siłownia
Hala sportowa z widownią	Bratków 16	BBOSIR Ośrodek Sportowo - Rekreacyjny „Victoria”	ilość miejsc: 500, wymiary hali: 36m x 19m, hotel, restauracja, siłownia, przychodnia sportowa

Hala sportowa z widownią	Widok 12	Sport – Widok Wojciech Borecki	ilość miejsc: 1000, wymiary hali: 43m x 27m, hotel "Widok" – 49 miejsc, restauracja, sauna, gabinet odnowy biologicznej, siłownia, salka gimnastyczna
Hala sportowa z widownią – Ośrodek Sportowo- Szkoleniowy BTS "Rekord"	Startowa 13	BTS „Rekord"	ilość miejsc: 250, wymiary hali: 46m x 24m, hotel – 49 miejsc, restauracja, sauna
Hala sportowa z widownią - SP 23	Karpacka 127	Szkoła Podstawowa nr 23	ilość miejsc: 150, wymiary hali: 36m x 22m
Hala sportowa z widownią – Zespół Szkół Samochodowych i Ogólnokształcących	Filarowa 52	Zespół Szkół Samochodowych i Ogólnokształcących	ilość miejsc: 150, wymiary hali: 45,5m x 24m
Hala sportowa z widownią - SP 37	Doliny Miętusiej 5	Szkoła Podstawowa nr 37	ilość miejsc: 300, wymiary hali: 42m x 24m
Hala sportowa z widownią przy ZSO	Sternicza 4	Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Armii Krajowej	ilość miejsc: 300, wymiary hali: 45m x 30m
Sala sportowa przy ZSO im. Tuwima	Jaskrowa 13	Zespół Szkół Ogólnokształcących im. J. Tuwima	wymiary sali: 30m x 18m
Stadion piłkarski	Rychlińskiego 21	BBOSiR	ilość miejsc: 10000 w tym: 4500 – miejsca na trybunie krytej otwartej, część stadionu wyłączona z użytkowania z uwagi na zły stan techniczny
Stadion piłkarski	Młyńska 52b	BBOSiR	ilość miejsc: 800 miejsc na trybunie krytej (krzeselka), zapł. socjalno - administracyjne pod trybuną krytą
Stadion piłkarski	Startowa 13	BTS „Rekord"	ilość miejsc: 900 (w tym 700 miejsc siedzących) na trybunie otwartej, płyta główna trawiasta, płyta treningowa trawiasta, boisko trening. wielofunkcyjne o nawierzchni sztucznej z widownią i oświetleniem
Boisko piłkarskie	Olimpijska 14	BBTS „Podbeskidzie"	ilość miejsc: 300
Boisko piłkarskie	Jaworzańska 151	BBOSiR (umowa dzierżawy z LKS "Zapora" Wapienica)	
Stadion lekkoatletyczny o nawierzchni tartanowej	Jaworzańska 120	BBOSiR	ilość miejsc: 1500 trybuna kryta ,kort tenisowy
Boisko sportowe	Słowackiego 27b	Międzyszkolny Ośrodek Sportowy	Boisko trawiaste z bieżnią okólną (mączka ceglana) oraz boisko wielofunkcyjne asfaltowe zaplecze administracyjno – socjalne

Boisko wielofunkcyjne do gier zespołowych	Bratków 14	BBOSiR	Boisko ze sztuczną nawierzchnią: do piłki nożnej:23mx40m do piłki ręcznej:20mx40m do siatkówki : 9mx18m do koszykówki:15mx20m (2 boiska) kort tenis.23,77mx10,97m
Boisko osiedlowe trawiaste	A. Krzywoń	BBOSiR	wymiary: 50m x 30m
Boisko osiedlowe trawiaste	Górska	BBOSiR	wymiary: 50m x 30m
Boisko osiedlowe trawiaste	Piekarska	BBOSiR	wymiary: 50m x 30m
Boisko osiedlowe trawiaste	Ks. Brzóska	BBOSiR	wymiary: 50m x 30m
Boisko osiedlowe trawiaste	Broniewskiego	BBOSiR	wymiary: 42m x 22,75m
Korty tenisowe	Oświęcimska 19	Centrum Tenisowe „Solar”	5 kortów tenisowych o nawierzchni sztucznej, w tym 3 korty pod zadaszeniem, boisko do piłki plażowej, siłownia, restauracja
Korty tenisowe	Partyzantów 59	Kolejowy Klub Sportowy	7 kortów tenisowych o nawierzchni ziemnej
Korty tenisowe	Tenisowa 1	Biański Klub Sportowy „Stal”	4 korty tenisowe o nawierzchni ziemnej
Korty tenisowe	Ceramiczna	Fundacja Rozwoju Miasta	4 korty tenisowe o nawierzchni sztucznej, w tym 2 pod zadaszeniem
2 boiska do squasha	Powstańców Śl. 6	„Relaks-Plus” S.C	siłownia, solarium, sauna
Basen kryty „Troclik”	Sosnkowskiego 14	BBOSiR	basen duży: 25m x 12,5m basen rekreacyjny: 12m x 6m, zjeżdżalnia 45m, sauna, jacuzzi, kawiarnia
Basen kryty „AQUA”	Langiewicza 26	AQUA S.A	basen: 25m x 12,5m sauna, siłownia, kawiarnia
Basen kryty	Sternicza 4	Szkoła Podstawowa nr 36	wymiary basenu: 12m x 6m
Basen kryty	Lompy 7	Szkolny Ośrodek Gimnastyki Korekcyjno-Kompensacyjnej	wymiary basenu: 15m x 10m
Basen kryty	Lipnicka 226	Szkoła Podstawowa nr 13	wymiary basenu: 15m x 8m jacuzzi, siłownia
Basen kryty	Listopadowa 70	I LO im. M. Kopernika	wym. basenu 14,5m x 5,5m
Kąpielisko "Panorama"	Konopniczej 5	BBOSiR	niecka sportowa, niecka rekreacyjna, zjeżdżalnia, 2 boiska do piłki siatkowej plażowej
Kąpielisko „Start”	Startowa	BBOSiR	Basen rekreacyjny, zaplecze szatniowo-administracyjne, pomieszczenia gospodarcze
Błonia (teren ogrodzony)	Pocztowa 43	TKKF „Błonia”	miasteczko ruchu drogowego, camping, kawiarnia, basen rekreacyjny (5m x 2m)

Błonia (teren nieogrodzony)	Pocztowa 32	BBOSiR	plac zabaw dla dzieci, boiska sportowe, rolowisko, punkty gastronomiczne, tereny rekreacyjne, linarium
Bulwary Młodości	Górska	Wydział Gospodarki Miejskiej	tereny rekreacyjne
Tereny rekreacyjne w Wapienicy	Leśników 14	BBOSiR	plac zabaw dla dzieci, boisko do piłki siatkowej, ścieżka zdrowia, punkt gastronomiczny
Lotnisko sportowe	Cieszyńska 321	Aeroklub Bielsko-Biała	
Kręgielnia	Mostowa 5	CH „Sfera” Klub Klimat	8 torów
Sztuczne lodowisko (sezonowe)	Słowackiego 27 b	BBOSiR	wymiary: 44m x 22m wypożyczalnia łyżew
Kolejka linowo-gondolowa na Szyndzielnię	Armii Krajowej 366	ZIAD Bielsko-Biała	
Wyciąg orczykowy na stoku Dębowca	Armii Krajowej	ZIAD Bielsko-Biała	długość trasy 450m
Wyciąg orczykowy na stoku Klimczoka	Armii Krajowej	ZIAD Bielsko-Biała	długość trasy 420m
Tor saneczkowy (stok Dębowca)	Skalna 58	Turystyka Beskidzka „Słoneczna Polana”	rynna toru dł. 410m (całoroczny)
Rekreacja konna	stok Łysej Góry	Klub Jeździecki „Marcus” ul. Wspólna 94	
Rekreacja konna	Straconki 177	Klub Jeździecki „Hubertus”	
Tor saneczkowy (bez homologacji)	Mikuszowice Śląskie Kozia Góra	Okręgowy Związek Sportów Saneczkowych	

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku – Białej (stan na 31.12.2006).

Na terenie miasta znajduje się 155,4 km ścieżek i tras rowerowych. Szczegółowe informacje na ich temat przedstawiono w poniższej tabeli.

Przez teren Bielska-Białej przebiega również:

- 1) Wiślana Trasa Rowerowa na odcinku: (Bielsko-Biała – Wapienica – Lotnisko Aleksandrowice – Stare Bielsko – Trzy Lipki – Mazańcowice).
- 2) Szlak rowerowy „Kraków-Morawy-Wiedeń Greenways” - od granicy gminy Jaworze ulicami Bielska-Białej (Wapienica, Stare Bielsko) do granicy gminy Jasienica.

Tabela Nr 53: Trasy rowerowe na terenie Bielska – Białej

L.p.	Przebieg trasy	Długość w km
1.	Bielsko-Biała (Plac Ratuszowy) – Wilamowice – Stara Wieś – Dankowice – Kaniów – Czechowice-Dziedzice – Bielsko-Biała (Plac Ratuszowy)	52,6
2.	Bielsko-Biała (Plac Ratuszowy) – Kaniów Żwirownia – Bielsko-Biała (Plac Ratuszowy)	35,0
3.	Bielsko-Biała (Plac Ratuszowy) – Czechowice-Dziedzice MOSiR	11,3
4.	Bielsko-Biała (Plac Ratuszowy) – Szczyrk	19,7
5.	Bielsko-Biała (Plac Ratuszowy) – Jaworze Górne – Bielsko-Biała (Plac Ratuszowy)	36,8
Łączna długość tras rowerowych w km		155,4 km

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku – Białej (stan na 31.12.2006).

1.4.6 Instytucje ochrony zdrowia

Miasto charakteryzuje się rozbudowaną siecią placówek ochrony zdrowia oraz znacznie przewyższającą średnią wojewódzką, dostępnością usług medycznych.

Tabela Nr 54: Placówki ochrony zdrowia w Bielsku – Białej, I półrocze 2007 r.

Placówki ochrony zdrowia	Liczba
Liczba szpitali publicznych ogółem	5
w tym:	
- szpitale, których organem założycielskim jest miasto na prawach powiatu Bielsko-Biała,	1
- szpitale, których organem założycielskim jest powiat bielski,	3
- szpitale, których organem założycielskim jest samorząd województwa	1
Liczba szpitali prywatnych ogółem (posiadających kontrakt z NFZ na lecnictwo szpitalne określonego rodzaju)	14
Liczba przychodni podstawowej opieki zdrowotnej ogółem	35
w tym:	
- niepubliczne przychodnie podstawowej opieki zdrowotnej posiadające kontrakt z NFZ,	31
- publiczne przychodnie podstawowej opieki zdrowotnej	4
Liczba poradni specjalistycznych ogółem	68
w tym:	
- niepubliczne przychodnie specjalistyczne,	64
- publiczne przychodnie specjalistyczne	4

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

2. Ewaluacja „Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku – Białej”³ za okres: luty 2005 r. – kwiecień 2006 r.

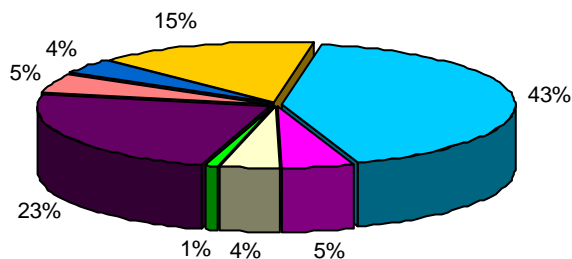
W Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku-Białej (przyjętym Uchwałą Nr XL/1258/2005 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 15 lutego 2005 r.) wpisanych było 98 projektów podzielonych na 3 grupy:

1. Planowane działania przestrzenne: na 65 projektów 24 zostało zrealizowane lub są w trakcie realizacji.
2. Planowane działania gospodarcze: na 13 projektów 1 zadanie zostało zrealizowane i 1 zadanie jest w trakcie realizacji.
3. Planowane działania społeczne: na 20 projektów 11 zadań jest zrealizowanych lub w trakcie realizacji.

Spośród wszystkich przedsięwzięć 41 zadań to zadania Miasta Bielska-Białej realizowane przez wydziały lub jednostki podległe Urzędowi Miejskiemu – większość z nich wpisana była do Czteroletniego Planu Inwestycyjnego na lata 2005-2008. Pozostała część (tj. 57) to propozycje podmiotów zewnętrznych.

³ przyjętym Uchwałą Nr XL/1258/2005 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 15 lutego 2005 r.

Wykres 1: Udział przedsięwzięć rewitalizacyjnych w latach 2004-2006 – wg beneficjentów

- Wydziały i jednostki podległe Urzędowi Miasta (43%)
- Instytucje publiczne (5%)
- Kościoły, związki zawodowe (4%)
- Organizacje pozarządowe (1%)
- Spółdzielnie mieszkaniowe (23%)
- Spółki komunalne (5%)
- Szkoły wyższe (4%)
- Wspólnoty mieszkaniowe (15%)

W rezultacie zbierania sprawozdań uzyskano informację na temat **84 projektów** zamieszczonych w *Programie Rewitalizacji*.

Projekty zgłoszone przez Miasto Bielsko-Biała.

Z 41 zadań zgłoszonych do Programu przez Miasto 6 zostało zrealizowanych, na ogólną kwotę około 12 500 000 PLN, 19 projektów nie zostało zrealizowanych, a 21 jest w trakcie realizacji. Środki finansowe na realizację zadań pochodzą głównie z budżetu miasta, ale również z innych zewnętrznych źródeł finansowania, takich jak: Fundusze Strukturalne, kredyty, dotacje inne, m.in. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Miejski Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, *Program Łagodzenia w Regionie Śląskim Skutków Restrukturyzacji Zatrudnienia w Górnictwie Węgla Kamiennego* oraz Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej.

Wspólnoty mieszkaniowe

14 sprawozdań - żadna wspólnota nie zrealizowała zamierzonego zadania. Prawie wszystkie zadania związane są z mieszkalnictwem oraz z usługami.

Instytucje publiczne

2 sprawozdania - zadania są w trakcie realizacji, finansowane ze środków własnych podmiotów realizujących.

Organizacje pozarządowe

Projekt jest w trakcie realizacji, środki finansowe pochodzą z różnych źródeł.

Spółki

4 sprawozdania - 1 projekt w trakcie realizacji, finansowany ze środków własnych, 3 nie zostały zrealizowane.

Kościóły i związki wyznaniowe

3 sprawozdania - żaden projekt nie został zrealizowany.

Szkoły wyższe

1 sprawozdanie - projekt nie został zrealizowany.

Spółdzielnie mieszkaniowe.

21 sprawozdań - 10 zadań jest w trakcie realizacji, zrealizowano 5 zadań z własnych środków, 8 zadań nie zostało zrealizowanych.

Podsumowując ilość zrealizowanych inwestycji i kwoty przeznaczone na ich realizację sytuacja przedstawia się następująco:

- 11 zadań zostało zrealizowanych (zakończonych) – na łączną kwotę ok. 14 000 000 zł, z czego projekty realizowane przez Miasto stanowią 91% co daje kwotę ok. 13 000 000 zł;
- 33 zadania są w trakcie realizacji (łączna wartość wszystkich zadań w trakcie realizacji to ok. 109 000 000 zł, część zrealizowana opiewa na kwotę ok. 47 000 000 zł;
- 40 zadań nie zostało w ogóle zrealizowanych, planowana ich wartość wynosiła ok. 58 000 000 zł. Niektóre z nich posiadają dokumentację, prawo własności itp.

Na temat 14 projektów nie uzyskano żadnej informacji (ogólna kwota: ok. 20 000 000 zł).

Podsumowanie ze względu na rodzaj środków finansowych przeznaczanych na realizację zadań przedstawia się następująco:

- w przypadku wszystkich projektów zrealizowanych bądź będących w trakcie realizacji podmioty realizujące projekty musiały zagwarantować wkład własny;
- w 3 przypadkach uzyskano dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej;
- w 3 przypadkach na realizację zadania zaciągnięto kredyt lub pożyczkę;
- w 8 przypadkach uzyskano inną dotację (tj. nie ze środków Unii Europejskiej);
- w 4 przypadkach środki finansowe na realizację pochodziły z innych źródeł;
- w pozostałych projektach na realizację projektów przeznaczane były środki własne beneficjentów.

Okres programowania Unii Europejskiej na lata 2004-2006 wskazał nowe możliwości pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania w zakresie rewitalizacji.

W działaniu 3.3. Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego jedną z grup beneficjentów były wspólnoty mieszkaniowe. ZPORR dał wspólnotom możliwość aplikowania o środki finansowe, ale żadna wspólnota z Bielska-Białej (jak i z całego Województwa Śląskiego) z takiej szansy nie skorzystała, mimo tego, że każda wspólnota wpisana do PROM zakładała uzyskanie środków finansowych z Unii Europejskiej.

O tym, że wspólnoty są dosyć dużą grupą podmiotów zainteresowanych odnową swoich budynków świadczy ilość formularzy zgłoszonych do PROM, jak również częste wizyty przedstawicieli wspólnot mieszkaniowych przez ostatnie 2 lata w Biurze Funduszy Europejskich i w Biurze Pełnomocnika Prezydenta Miasta ds. Rewitalizacji Starówki w celu uzyskania informacji na temat różnych możliwości dofinansowania swoich przedsięwzięć.

Kolejną grupą pomiotów związanych z mieszkalnictwem są spółdzielnie mieszkaniowe, które również nie uzyskały żadnego dofinansowania w ramach ZPORR, mimo, że była teoretycznie taka możliwość.

Obie powyższe grupy pomiotów są związane w głównej mierze z mieszkalnictwem (przy czym wspólnoty mieszkaniowe planują zazwyczaj uruchomienie lub utrzymanie punktów usługowych w zrewitalizowanych budynkach). Obu grupom podmiotów (z Bielska-Białej) nie udało się nawet złożyć wniosku aplikacyjnego w ramach ZPORR. Taka sytuacja spowodowana została:

- dużym ryzykiem złożenia wniosku; szansa na uzyskanie dotacji była stosunkowo niewielka, a dokumentacja niezbędna do złożenia wniosku bardzo obszerna i kosztowna;
- krótkim okresem czasu na zapoznanie się z procedurami obowiązującymi podczas ubiegania się o dotację, a tym samym na sporządzenie odpowiedniej dokumentacji;

- obowiązkowym zagwarantowaniem wkładu własnego na realizację projektu;
- w przypadku wspólnot mieszkaniowych, w których udziały posiada Miasto wkład własny do projektu w części odpowiadającej udziałowi Miasto musiałyby pokryć z własnych środków (ZGM).

Podmiotami, które również nie uzyskały dofinansowania z zewnętrznych źródeł są Kościoły i Związki Wyznaniowe oraz instytucje publiczne.

Stosunkowo najlepiej z pozyskiwaniem środków zewnętrznych na rewitalizację poradziło sobie Urząd Miejski oraz spółki z większościovym udziałem miasta. Fakt ten powodowany jest m.in. tym, iż miasto i spółki posiadają specjalnie powołane komórki organizacyjne, które zajmują się pozyskiwaniem środków zewnętrznych (nie tylko z funduszy europejskich).

Grupą najskromniej reprezentowaną są organizacje pozarządowe. Tylko jedna organizacja zgłosiła propozycję projektu wpisującego się w obszar rewitalizowany - podczas opracowywania PROM w 2004 r. Jednocześnie jednak na realizację projektu organizacja ta pozyskuje stopniowo środki z różnych źródeł zewnętrznych, co świadczy o dużym zaangażowaniu w realizację zadania oraz o umiejętnościach radzenia sobie z procedurami aplikacyjnymi.

Najczęstsze problemy jakie napotymano podczas realizacji poszczególnych zadań:

- Ograniczone możliwości finansowe.
- Problemy z uzyskaniem dotacji ze źródeł zewnętrznych.
- Brak stosownych pozwoleń ze strony podmiotów zewnętrznych, np. TP S.A.
- Większy niż zakładano zakres prac spowodowany wymogami zewnętrznymi, np. przepisy p.poż. Taka sytuacja z kolei powodowała konieczność wydania większej niż zakładano kwoty pieniężnej.
- Duży zakres prac budowlanych do wykonania w krótkim czasie.
- W przypadku jednostek kultury problemy pojawiały się w związku z koniecznością prowadzenia prac modernizacyjnych podczas sezonu.

3. Raport z konsultacji społecznych

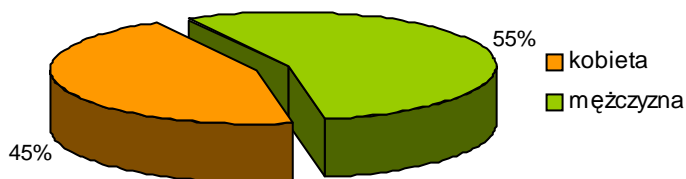
Z racji tego, iż rewitalizacja to nie tylko odnowa budynków, ale również ożywienie lokalnych społeczności – przygotowana została specjalna ankieta skierowana do mieszkańców miasta, której celem było poznanie oczekiwań i opinii mieszkańców na temat procesu rewitalizacji, podstawowych problemów występujących na obszarze rewitalizowanym oraz planowanych działań i przedsięwzięć w tym zakresie w latach 2007 – 2013.

Ankiety można było wypełniać w formie elektronicznej na stronie internetowej Urzędu Miejskiego (zakładka Rewitalizacja) oraz w formie papierowej. Ankiety zostały również dołączone do pism dla podmiotów zewnętrznych oraz wyłożone w dwóch publicznych miejscach na Akademii Techniczno Humanistycznej oraz w Książnicy Beskidzkiej.

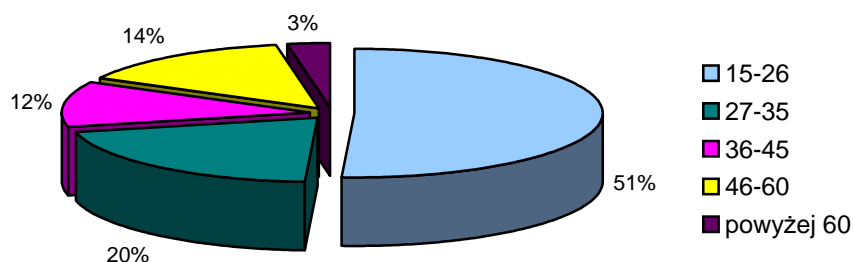
W badaniu udział wzięło 334 respondentów. Poniższe wykresy 2-4 prezentują udział ankietowanych wg płci, wieku oraz wykształcenia.

Wykres 2. Ankietowani wg płci

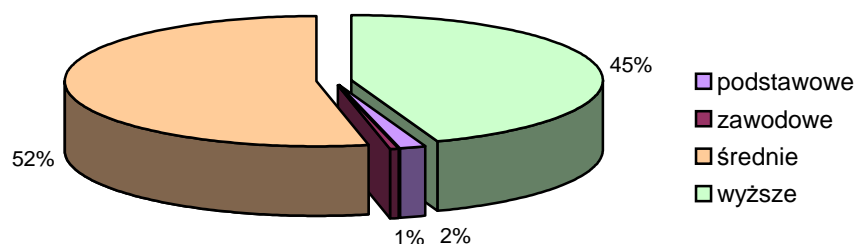

Wykres 3. Ankietowani wg wieku

Osoby młode w wieku 15 – 26 lat (wykres 3), stanowiły 51 % ankietowanych, wynika to z faktu, że badania prowadzone były m.in. wśród studentów Akademii Techniczno – Humanistycznej w Bielsku – Białej oraz za pośrednictwem Internetu, który nadal jest najpopularniejszym medium wśród młodszej części społeczeństwa.

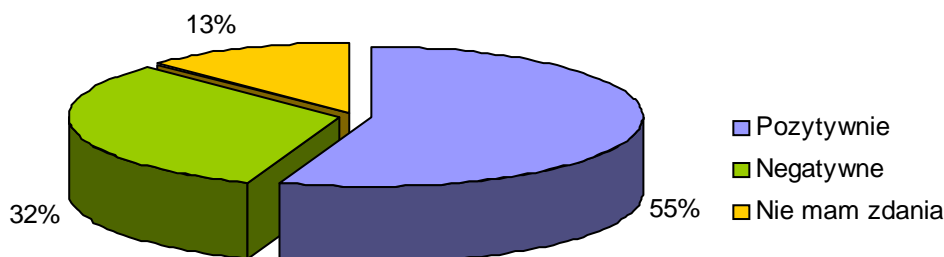
Wykres 4. Ankietowani wg wykształcenia

W kategorii wykształcenie (wykres 4) największa ilość respondentów deklarowała wykształcenie średnie oraz wyższe, odpowiednio 52% oraz 45%.

Pierwsze pytanie ankiety dotyczyło oceny odnowionej płyty rynku Bielskiej Starówki (wykres 5). Pozytywnie przedsięwzięcie to oceniło 55% ankietowanych, dla 32 % nowa odsłona płyty rynku jest niekorzystna. Wśród najczęściej pojawiających się zarzutów był chaos architektoniczny oraz brak zieleni. 13 % badanych nie ma w tej kwestii zdania.

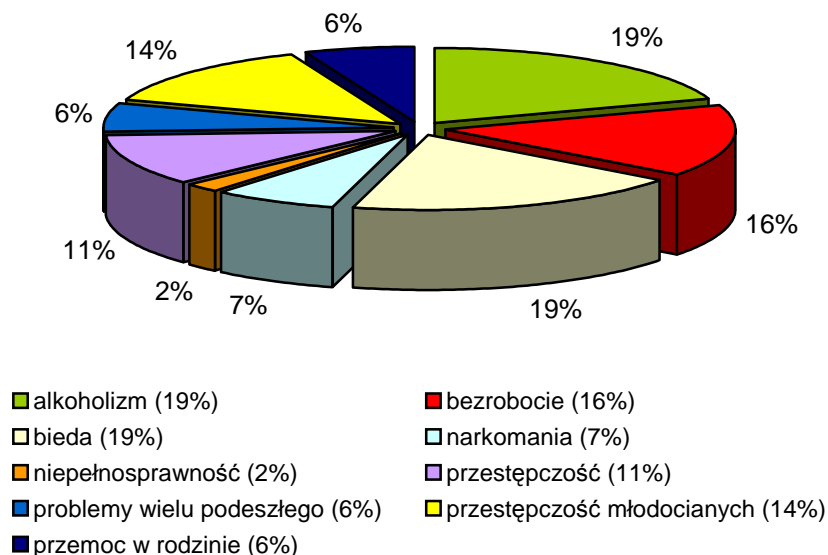
Wykres 5. Jak oceniają Państwo odnowioną płytę rynku Bielskiej Starówki? (pyt. 1)

Ważnym dla całego procesu rewitalizacji w Bielsku – Białej jest pełne 100 % poparcie badanych dla kontynuacji prac w tym zakresie.

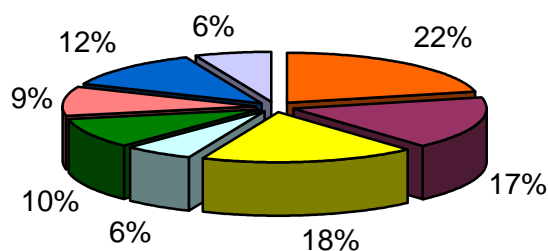
Kolejne pytanie w ankiecie dotyczyło problemów społecznych występujących na rewitalizowanym obszarze (wykres 6) - najczęściej badani wskazywali biedę (19%), alkoholizm (19%) oraz bezrobocie (16%). Dużym problemem dla mieszkańców jest również przestępczość (25%), z czego ponad połowa wskazywała przestępczość młodocianych.

Wykres 6. Jakiego Państwa zdaniem problemy społeczne występują na obszarze objętym rewitalizacją? (pyt. 3)

Jako odpowiedź na powyższe problemy społeczne ankietowani wskazywali (wykres 7) poprawę bezpieczeństwa (22%), ograniczenie patologii (18%) oraz zmniejszenie bezrobocia (17%). W wymiarze społecznym ważne okazało się poszerzenie oferty kulturalnej (12%), turystycznej (10%) oraz sportowo-turystycznej (9%).

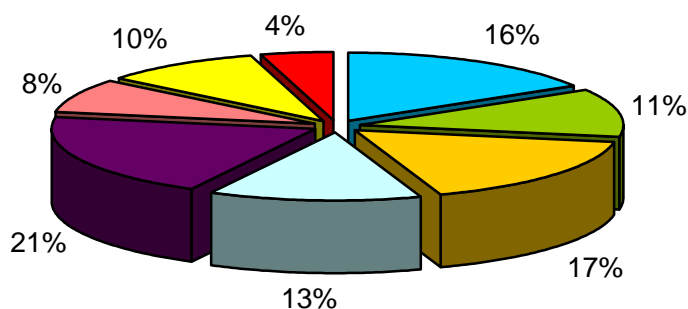
Wykres 7. Jakiego rodzaju przedsięwzięcia społeczne związane z rewitalizacją Państwa zdaniem powinno się realizować w pierwszej kolejności? (pyt. 4)

- poprawa bezpieczeństwa (22%)
- zmniejszenie bezrobocia (17%)
- ograniczenie patologii (18%)
- dostęp do szerokiej oferty edukacyjnej i szkoleń (6%)
- poszerzenie oferty turystycznej (10%)
- poszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej (9%)
- poszerzenie oferty kulturalnej (12%)
- organizacja pkt. wsparcia i grup terapeutycznych dla osób wykluczonych (6%)

Wśród problemów gospodarczych na obszarze rewitalizowanym (wykres 8) ankietowani najczęściej wskazywali niewystarczającą promocję zabytków (21%), brak zachęt dla inwestorów (17%) oraz brak nowych miejsc pracy (16%).

Wykres 8. Jakiego rodzaju Państwa zdaniem problemy gospodarcze występują na obszarze objętym rewitalizacją? (pyt. 5)

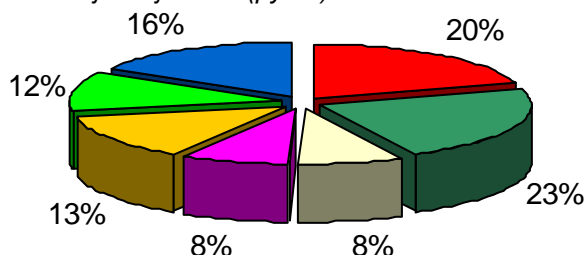

- brak nowych miejsc pracy (16%)
- brak lub zła jakość terenów i obiektów przedsiębiorstw (11%)
- brak zachęt dla inwestorów (17%)
- brak wsparcia dla MSP (13%)
- niewystarczająca promocja zabytków (21%)
- słaby rozwój handlu i usług (8%)
- niski standard lokali dostępnych pod działalność usługowo-handlową (10%)
- mała aktywność MSP (4%)

Najważniejsze przedsięwzięcia gospodarcze jakie należałoby podjąć (wykres 9) to w pierwszej kolejności zachęty dla inwestorów lokujących swoje siedziby na obszarze rewitalizowanym (23%), tworzenie nowych miejsc pracy (20%) oraz promocja inwestycyjna

terenów i obiektów rewitalizowanych (16%). Wśród propozycji badanych znalazły się również poszerzenie oferty funkcji kulturalnych (13%) oraz turystycznych i sportowo-rekreacyjnych (12%) na obszarze rewitalizowanym.

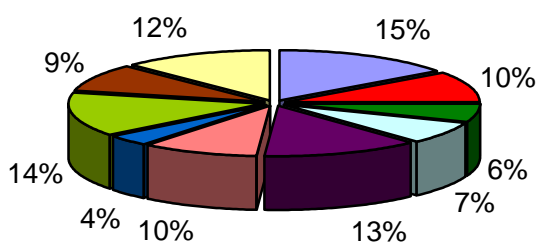
Wykres 9. Jakiego rodzaju przedsięwzięcia gospodarcze związane z rewitalizacją Państwa zdaniem powinno się realizować w pierwszej kolejności? (pyt. 6)

- tworzenie nowych miejsc pracy (20%)
- zachęty dla inwestorów lokujących swoje siedziby na obszarze rewitalizowanym (23%)
- poprawa standardu lokali i udostępnienie ich na cele usługowo-handlowe (8%)
- poprawa standardu lokali i ich udostępnienie na cele gastronomiczne (8%)
- poprawa standardu lokali i ich udostępnienie na cele kulturalne (13%)
- poprawa standardu lokali i ich udostępnienie na cele turystyczne i sportowo-rekreacyjne (12%)
- promocja inwestycyjna terenów i obiektów rewitalizowanych (16%)

W wymiarze przestrzennym za najbardziej niekorzystne ankietowani uznali (wykres 10) niską estetykę budynków znajdujących się na obszarze rewitalizowanym (15%) oraz brak ławek i miejsc zielonych (14%). Istotne miejsce zajmuje również zła jakość chodników dla pieszych i dróg dojazdowych (13%) oraz brak miejsc parkingowych (12%).

Wykres 10. Jakie Państwa zdaniem problemy związane z infrastrukturą techniczną występują na obszarze objętym rewitalizacją? (pyt.7)

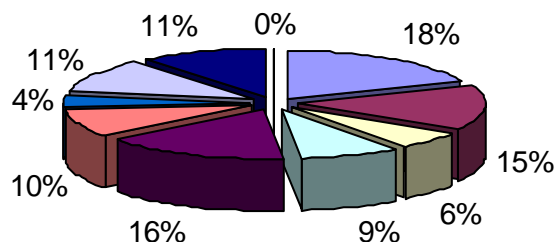

- niska estetyka budynków znajdujących się na obszarze rewitalizowanym (15%)
- niski standard budynków i mieszkań (10%)
- brak dostępu do szerokopasmowego internetu (6%)
- brak lub niewystarczająca ilość kamer systemu monitorowania miasta (7%)
- zła jakość chodników dla pieszych i dróg dojazdowych (13%)
- zła jakość lub brak tras rowerowych (10%)
- niewystarczające oświetlenie uliczne (4%)
- brak ławek i miejsc zielonych (14%)
- niewystarczająca ilość koszy na śmieci (9%)
- brak miejsc parkingowych (12%)

Modernizacja i przebudowa budynków znajdujących się na obszarze rewitalizowanym to dla 18 % odpowiadających w ankiecie najistotniejsze przedsięwzięcie związane z infrastrukturą techniczną (wykres 11). Niemniej ważna jest modernizacja chodników dla

pieszych i dróg dojazdowych (16%), poprawa standardu budynków i mieszkań (15%) oraz budowa parkingów (11%). Istotną okazała się potrzeba poprawy czystości obszarów rewitalizowanych poprzez zwiększenie ilości koszy na śmieci (11%).

Wykres 11. Jakiego rodzaju przedsięwzięcia związane z infrastrukturą techniczną na obszarach rewitalizowanych należałoby realizować w pierwszej kolejności? (pyt.8)

- modernizacja i przebudowa budynków znajdujących się na obszarze rewitalizowanym (18%)
- poprawa standardu budynków i mieszkań (15%)
- budowa szerokopasmowej sieci Internet (6%)
- budowa systemu monitoringu miejskiego (9%)
- modernizacja chodników dla pieszych i dróg dojazdowych (16%)
- modernizacja i budowa tras rowerowych (10%)
- modernizacja oświetlenia ulicznego (4%)
- poprawa czystości obszarów rewitalizowanych poprzez zwiększenie ilości koszy na śmieci (11%)
- budowa nowych miejsc parkingowych (11%)
- inne

4. Analiza SWOT

SIŁY	SŁABOŚCI
<ul style="list-style-type: none"> - atrakcyjne położenie miasta u stóp Beskidów - korzystne powiązania komunikacyjne miasta - urbanistyczna i historyczna atrakcyjność miasta dla mieszkańców, turystów i przedsiębiorców - bogactwo architektury zabytkowej (w tym Bielska Starówka) - duży udział MSP w gospodarce miasta - różnorodność branżowa przedsiębiorstw - proinwestycyjna polityka miasta - stabilizacja gospodarki miasta - atrakcyjność inwestycyjna miasta - wysoki poziom kwalifikacji zawodowej mieszkańców - dobrze rozwinięta infrastruktura oświatowo-kulturalna - wysoka aktywność organizacji pozarządowych - niska stopa bezrobocia - wysoki poziom aktywności społecznej - bogactwo tradycji i kulturowa tożsamość regionu - różnorodność i bogactwo zasobów przyrodniczych miasta i jego bezpośredniego otoczenia - bogata oferta kulturalna miasta 	<ul style="list-style-type: none"> - dekapitalizacja obszarów intensywnej i historycznej zabudowy miejskiej - postępująca dekapitalizacja zasobów mieszkaniowych „z wielkiej płyty” - niski standard małej architektury oraz placów i urządzeń publicznych - niedostateczna liczba ciągów rowerowych - niewydolny system komunikacyjny w obrębie centrum miasta - niewystarczająca ilość parkingów w strefach o ograniczonej dostępności komunikacyjnej - brak planów miejscowych na przeważającym obszarze miasta - niski udział sektora usług w rynku pracy - słaby rozwój taniej bazy turystyczno-hotelowej - zbyt mała ilość „zielonych przestrzeni” w centrum miasta
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - położenie geograficzne na styku trzech państw członkowskich UE i wynikające stąd potencjalne, nowe relacje społeczno-gospodarcze - utrzymywanie się korzystnego wizerunku miasta w otoczeniu regionalnym, krajowym i międzynarodowym - zwiększająca się dostępność do środków finansowych ze źródeł zewnętrznych, w tym funduszy strukturalnych UE - rozwijający się rynek inwestycji w branży turystyczno-rekreacyjnej - mocna pozycja miasta w regionie 	<ul style="list-style-type: none"> - brak uregulowań prawnych (legislacyjnych) w zakresie procesów rewitalizacji - brak systemowych rozwiązań prawnych regulujących sferę zagospodarowania przestrzennego obszarów metropolitalnych - utrzymujący się fiskalizm państwa i negatywny wpływ przepisów podatkowych na rozwój przedsiębiorczości - konkurencyjność słowackiej i czeskiej bazy sportowo-rekreacyjnej

5. Podstawy prawne i programowe dokumentu

Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Bielska - Białej jest spójny z zapisami dokumentów:

a) „Strategiczne wytyczne Wspólnoty dla spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej na lata 2007-2013”.

W części 2. Terytorialny wymiar polityki spójności, 2.1. Wkład miast we wzrost i zatrudnienie znajduje się zapis: „(...)Uwagi wymagają szczególne problemy stojące przed obszarami miejskimi, takie jak bezrobocie i wykluczenie społeczne (w tym problem osób pracujących, a żyjących w ubóstwie), wysokie i coraz wyższe wskaźniki przestępczości, rosnące zagęszczenie i istnienie obszarów kryzysowych w obrębie miast.

W tym kontekście duże znaczenie mają środki zmierzające do odnowy środowiska fizycznego, rewitalizacji terenów przemysłowych, szczególnie w miastach tradycyjnie przemysłowych, oraz ochrony i rozwoju dziedzictwa kulturowego i historycznego, co może przynieść uboczne korzyści dla rozwoju turystyki i spowodować stworzenie bardziej atrakcyjnych miast, chętnie zamieszkiwanych przez ludzi. Regeneracja istniejących przestrzeni publicznych i terenów przemysłowych może także odgrywać ważną rolę przy przeciwdziałaniu nadmiernemu rozrostowi miast i suburbanizacji, jak też wspieraniu w ten sposób tworzenia warunków niezbędnych do zapewnienia zrównoważonego rozwoju gospodarczego. W bardziej ogólnym ujęciu, poprzez poprawę planowania, projektowania i utrzymania przestrzeni miejskich w planowy sposób można osiągnąć zmniejszenie przestępczości w miastach, co doprowadzi do zwiększenia atrakcyjności ulic, parków i przestrzeni publicznych, które będą bezpieczne i w których będzie można czuć się bezpiecznie. Na obszarach miejskich aspekty gospodarcze, społeczne i związane z ochroną środowiska są ze sobą ściśle wzajemnie powiązane”

b) Rozporządzenia Rady (WE):

- Nr 1083/2006 z dnia 11.07.2006 r. ustanawiające przepisy ogólne Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności (FS),
- Nr 1080/2006 z dnia 05.07.2006 r. w sprawie EFRR,
- Nr 1081/2006 z dnia 05.07.2006 r. w sprawie EFS,
- Nr 1084/206 z dnia 11.07.2006 r. w sprawie FS.

c) „Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie. Narodowa Strategia Spójności.”

(Dokument zaakceptowany decyzją Komisji Europejskiej zatwierdzającą pewne elementy Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia, Warszawa, maj 2007 r.)

Zgodność z **celem szczegółowym**: Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej-pełniejsze wykorzystanie potencjału endogenicznego największych ośrodków miejskich.

d) „Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020”, przyjęta uchwałą nr II/37/6/2005 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 4 lipca 2005 r.

Zgodność z **priorytetem**: *Ochrona i kształtowanie środowiska oraz przestrzeni, w ramach którego znajduje się cel strategiczny IV: Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni.*

Cel ten realizowany będzie również poprzez rewitalizację centrów miast i układów miejskich, tworzenie wielofunkcyjnych ośrodków wiejskich, rewitalizację terenów przemysłowych, przebudowę zdegradowanych lub przeludnionych dzielnic.

W ramach celu strategicznego IV sformułowane zostały następujące kierunki działań:

Kierunek działań IV.1: Wspieranie rozwoju obszarów metropolitalnych

„W województwie śląskim, jednym z najbardziej zurbanizowanych regionów Polski, szczególnego znaczenia nabierają zagadnienia rozwoju i integracji aglomeracji miejskich. Aglomeracje miejskie są ośrodkami gospodarczego wzrostu i innowacji, a oddziałując na otoczenie, stają się centrami obszarów metropolitalnych. Nadanie aglomeracjom odpowiedniej „masy krytycznej” prowadzić będzie do wykreowania Skonsolidowanego Śląskiego Obszaru Metropolitalnego, integrującego aglomeracje miejskie województwa śląskiego. Rozwój funkcji metropolitalnych promuje rozwój infrastruktury społecznej, kultury, edukacji i wiedzy, co w rezultacie powinno ułatwić zachodzące procesy transformacji tradycyjnej struktury gospodarki (...) Aglomeracje miejskie, stanowiąc centra obszarów metropolitalnych, mogą stać się biegunami regionalnego rozwoju w województwie śląskim, a odpowiednio dobrze powiązane infrastrukturą techniczną między sobą, jak i z innymi europejskimi aglomeracjami mogą także odgrywać bardziej znaczącą rolę na arenie europejskiej.”

Kierunek działań IV.2: Zagospodarowanie centrów miast oraz zdegradowanych dzielnic

„Zasadniczym elementem podniesienia atrakcyjności miast regionu i głównym warunkiem wzrostu jakości życia staje się zagospodarowanie centrów oraz przebudowa dzielnic zdegradowanych, charakteryzujących się złym stanem technicznym i niskim standardem życia mieszkańców. Działania te powinny obejmować modernizację struktury urbanistycznej, rozbudowę i dostosowanie istniejącej infrastruktury do zachodzących procesów suburbanizacji oraz stworzenie warunków do wypoczynku i rekreacji (...) Wiele miast województwa wymaga modernizacji struktury urbanistycznej (zwłaszcza historycznych osiedli robotniczych i dzielnic o zabudowie typu „blokowska”), rewitalizacji centrów miast i starych oraz zabytkowych dzielnic, a także stworzenia warunków do wypoczynku i rekreacji. Dodatkowym czynnikiem powodującym degradację przestrzeni miejskich jest wysokie natężenie ruchu tranzytowego, prowadzonego przez centra miast. Zachowanie i odpowiednie wyeksponowanie walorów środowiska kulturowego miast, w tym charakterystycznych dla przemysłowych tradycji regionu obiektów przemysłowych, będzie miało istotne znaczenie dla nadania krajobrazowi miast województwa śląskiego indywidualnego charakteru.”

Kierunek działań IV.3: Rewitalizacja terenów zdegradowanych

„Przebudowie gospodarczej i społecznej oraz tworzeniu nowego wizerunku regionu towarzyszyć musi rewitalizacja terenów zdegradowanych, w tym przemysłowych, pogórnicych i powojennych (...) Głównym celem tych działań będzie przystosowanie zdegradowanych terenów do pełnienia nowych funkcji, m.in.: gospodarczych, społecznych, rekreacyjnych, edukacyjnych, w konsekwencji ich rewaloryzacja i poprawa warunków życia mieszkańców. Działania w tym zakresie w istotny sposób przyczynią się również do podniesienia atrakcyjności regionu. Zakres prac, kosztowność oraz złożoność procesów związanych z rewitalizacją wymaga współpracy podmiotów publicznych i prywatnych. Niedostrzeżenie konieczności rewitalizacji skutkuje dalszą degradacją terenu oraz stwarza zagrożenie dla ludzi i środowiska.”

e) „Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013”

Zgodność z **priorytetem VI: *Zrównoważony rozwój miast***;

Celem priorytetu VI jest wzrost konkurencyjności przestrzeni miejskiej województwa śląskiego. Cel ten będzie realizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

- wzrost konkurencyjności ośrodków metropolitalnych,
- wielofunkcyjne wykorzystanie zdegradowanych obszarów zlokalizowanych na terenach miejskich.

W ramach priorytetu VI sformułowano następujące działania:

Działanie 6.1. Wzmacnianie regionalnych ośrodków wzrostu

Celem działania jest wzrost konkurencyjności ośrodków metropolitalnych.

Działanie 6.2. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych

Celem działania jest wielofunkcyjne wykorzystanie zdegradowanych obszarów zlokalizowanych na terenach miejskich.

Projekty realizowane w ramach działania 6.2. muszą wynikać z Lokalnego Programu Rewitalizacji i być zlokalizowane na terenie miasta liczącego powyżej 50 tyś. Mieszkańców.

- f) „**Strategia Rozwoju Bielska–Białej do 2020 roku**”, przyjęta uchwałą nr LIX/1851/2006 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 13 czerwca 2006 r.

Pożądany scenariusz zmian przedstawiony w strategii wskazuje: „Regeneracja tkanki miejskiej będzie skoncentrowana przede wszystkim na terenach zurbanizowanych wyznaczonych w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku-Białej. Ponieważ problem degradacji zabudowy mieszkaniowej dotyczy blisko 55% populacji miejskiej, prospołeczny charakter działań regeneracyjnych zostanie podtrzymany i otrzyma wsparcie z wielu źródeł finansowania.

Walory historycznej zabudowy miejskiej ukształtowane pod wpływem różnych stylów architektury i urbanistyki będą szczególnie chronione i poddane rewitalizacji dla uczynienia z niej czynnika wzrostu atrakcyjności spędzania wolnego czasu, tak dla mieszkańców, jak i dla coraz liczniej odwiedzających miasto turystów i rezydentów biznesowych.”

Zgodność z następującymi zapisami:

Priorytet A: „Rozwój przedsiębiorczości, usług i turystyki”

Cel strategiczny: C_{A1} Bielsko-Biała miastem zdywersyfikowanych sektorów aktywności gospodarczej i usługowej kreujących wysoka wartość dodana

Kierunek strategiczny: K_{A1/2} Wspieranie rozwoju usług „niszowych”

Cel strategiczny C_{A2}: Bielsko-Biała miastem wysokiej produktywności obszarów zurbanizowanych

Kierunki strategiczne:

K_{A2/1} Poprawa atrakcyjności infrastrukturalnej miasta dla przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych

K_{A2/2} Rewitalizacja terenów przemysłowych

K_{A2/3} Przyciąganie inwestorów zewnętrznych kreujących wysokiej jakości skoncentrowane przestrzenie usługowe

K_{A2/4} Wspieranie rozwoju działalności kulturalnej i usługowej w zabudowie mieszkaniowej obszaru śródmiejskiego

Cel strategiczny C_{A3}: Bielsko-Biała miastem wysokiej atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej

Kierunki strategiczne:

K_{A3/1} Przygotowanie terenów dla inwestycji turystycznych

K_{A3/2} Wspieranie rozwoju obiektów turystycznych

K_{A3/3} Rozwijanie produktów turystyki biznesowej

K_{A3/4} Rozwijanie turystyki rekreacyjnej, aktywnej i specjalistycznej

K_{A3/5} Wspieranie rozwoju atrakcyjnej bazy gastronomicznej

K_{A3/6} Podnoszenie jakości zarządzania obsługą ruchu turystycznego

K_{A3/7} Wspieranie komercjalizacji i sieciowania usług turystycznych

Priorytet B: „Przyjazność miejsc zamieszkania i wysoka jakość przestrzeni publicznych”

Cel strategiczny: C_{B1} Bielsko-Biała miastem powiększonych i zrewitalizowanych zasobów mieszkaniowych

Kierunek strategiczny: K_{B1/1} Rewitalizacja zespołów zabudowy mieszkaniowej

Cel strategiczny: C_{B3} Bielsko-Biała miastem rozwiniętych usług publicznych dla osób wymagających opieki z tytułu niepełnosprawności, wieku, marginalizacji i wykluczenia

Kierunki strategiczne:

K_{B3/1} Aktywizacja społeczno – zawodowa osób zagrożonych bezrobociem

K_{B3/2} Wspieranie rozwoju różnych form przedsiębiorczości społecznej

K_{B3/3} Rozwój przekwalifikowań zawodowych i kształcenia ustawicznego

Cel strategiczny: C_{B4} Bielsko-Biała miastem powszechnego dostępu do urządzeń sportowych i rekreacyjnych oraz bezpiecznych przestrzeni publicznych

Kierunki strategiczne:

K_{B4/1} Modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej

K_{B4/2} Tworzenie dzielnicowych ośrodków sportowo-rekreacyjnych

Cel strategiczny: C_{B5} Bielsko-Biała miastem proekologicznego i zintegrowanego wewnętrznie systemu transportowego i komunikacyjnego

Kierunki strategiczne:

K_{B5/1} Ukształtowanie sieci powiązań wewnętrznych między dzielnicami miasta i jego centrum oraz gminami ościennymi

K_{B5/2} Ograniczanie wpływu miejskiego systemu transportowego na środowisko naturalne

K_{B5/3} Poprawa interoperacyjności miejskiego systemu transportowego

K_{B5/4} Poprawa dostępności, bezpieczeństwa, szybkości i komfortu podróżowania (w tym dla osób niepełnosprawnych) środkami komunikacji publicznej

K_{B5/5} Dokończenie budowy obwodnic miejskich

Priorytet C: „Kultura wysoka oraz rozwój oparty na wiedzy i umiejętnościach”

Cel strategiczny: C_{C1} Bielsko-Biała miastem silnych środowisk twórczych i znaczącego uczestnictwa mieszkańców w kulturze wysokiej

Kierunki strategiczne:

K_{C1/1} Wspieranie rozbudowy infrastruktury kultury wysokiej

K_{C1/2} Promowanie kultury wysokiej jako istotnego elementu nowego wizerunku miasta

K_{C1/3} Promowanie dorobku kultury wysokiej bielskich środowisk twórczych

K_{C1/4} Promowanie mecenatu kultury wysokiej

Cel strategiczny: C_{C2} Bielsko-Biała miastem ludzi wykształconych i mobilnych na rynku pracy

Kierunek strategiczny: K_{C2/7} Wspieranie rozbudowy i modernizacji infrastruktury edukacyjnej

Priorytet D: „Rozwój Bielskiego Obszaru Metropolitalnego”

Cel strategiczny: C_{D1} Bielsko-Biała miastem metropolitalnym

Kierunki strategiczne:

K_{D1/1} Waloryzacja historycznej zabudowy i przestrzeni publicznych stanowiących o tożsamości miasta

K_{D1/2} Kreowanie nowych miejsc centralnych i wizytówek miasta

K_{D1/5} Wykreowanie cyklicznych imprez kulturalnych i biznesowych o zasięgu europejskim

K_{D1/10} Rozwój usług pozabiznesowych dla inwestorów zagranicznych

Cel strategiczny: C_{D2} Bielsko-Biała miastem współpracy w skali międzygminnej, międzyregionalnej i transgranicznej

Kierunek strategiczny: K_{D2/4} Promowanie dziedzictwa naturalnego i kulturowego Bielskiego Obszaru Metropolitalnego na forum krajowym i międzynarodowym

g) „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO BIELSKA – BIAŁEJ”, PRZYJĘTE UCHWAŁĄ NR XXII/252/99 RADY MIEJSKIEJ W BIELSKU – BIAŁEJ Z DNIA 21.12.1999 R.

Realizacja polityki przestrzennej odnosi się bezpośrednio lub pośrednio do kwestii rewitalizacji obszarów Miasta w następujących obszarach problemowych⁴:

W strefie I tj. mieszkalnictwa przyjęto politykę, której celem jest poprawa warunków zamieszkania, obsługi i wypoczynku mieszkańców. Dla poprawy warunków zamieszkania zalecono:

1. Podnoszenie standardów zamieszkania poprzez:

- a) remonty i modernizacje substancji niepełnowartościowej;
- b) rozgęszczenie i polepszenie warunków zamieszkania w osiedlach o najwyższej gęstości zaludnienia;
- c) ograniczanie funkcji uciążliwych dla mieszkalnictwa;

2. Zwiększenie, zgodnie z założeniami polityki mieszkaniowej, zasobów mieszkaniowych poprzez:

- a) realizację nowych zespołów i budynków na terenach rezerwowanych pod zabudowę wielorodzinną (w szczególności w Wapienicy, w Kamienicy, w Starym Bielsku -Sarni Stok, na Żółtych Łanach-Langiewiczza);
- b) zabudowę plombową;
- c) nadbudowę, rozbudowę istniejących obiektów.

Do zadań priorytetowych zaliczono:

- 1) zwiększenie zasobu terenów i ich uzbrojenie dla potrzeb budownictwa mieszkaniowego;
- 2) tworzenie warunków dla rewitalizacji śródmiejskich zespołów i obiektów zabytkowych.

Dla lepszego zaspokojenia potrzeb i wypoczynku mieszkańców zalecono lokalizacje dla:

1) usług publicznych:

- a) z zakresu oświaty - budowa niezbędnych szkół z zapleczem sportowym;
- b) z zakresu nauki - powołanie Uniwersytetu;
- c) usług zdrowia – dokończenie budowy szpitala przy Alei Armii Krajowej oraz usprawnienie szybkiej pomocy medycznej;
- d) usług opieki socjalnej – budowa, w miarę potrzeb, domów pomocy społecznej i domów pobytu dziennego;
- e) urzędzeń wypoczynku i rekreacji w osiedlach istniejących oraz w nowo planowanych;

2) usług komercyjnych, a w tym – tworzenie warunków dla powstania ośrodków usługowych.

W strefie II – tj. usługowo-komercyjno-wytwórczej przyjęto politykę, której celem jest podniesienie poziomu i intensyfikacja usług oraz stworzenie warunków dla rozwoju wytwórczości. W obszarze usługowym centrum i śródmieścia należy uwzględnić m.in.:

- 1) utrzymanie istniejących i intensyfikację usług centrotwórczych;
- 2) realizację obiektów usług komunikacji zbiorowej tj. zespołu dworców kolejowego i autobusowego po obu stronach szlaku kolejowego, budowę dworca kolejowego Lipnik i przystanku osobowego Bielsko-Centrum,
- 3) ukształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych w centrum,

---

⁴ § 8 – 9 uchwały Rady Miejskiej. (Poniżej zachowano numerację uchwały.)

- 4) utworzenie systemu zieleni śródmiejskiej,
- 5) eliminację usług uciążliwych i terenochłonnych,
- 6) utworzenie regionalnego ośrodka turystyki, kultury, rozrywki i sportu,
- 7) dopuszczenie adaptacji strychów dla funkcji mieszkaniowej a poziomów parterów i niższych kondygnacji dla funkcji usługowych,
- 8) motywowanie do wyprowadzania działalności produkcyjnej poza obszar śródmieścia,
- 9) likwidację uciążliwości w obiektach produkcyjnych niemożliwych do przeniesienia, podnoszenie estetyki i ładu przestrzennego,
- 10) adaptację obiektów poprodukcyjnych z preferencją funkcji usługowych,
- 11) porządkowanie zagospodarowania i użytkowania kwartałów w centrum i śródmieściu.

W obszarze intensyfikacji funkcji komercyjno-wytwórczych uwzględnić należy m.in.:

- 1) lokalizację obiektów obsługi turystycznej i ruchu tranzytowego (stacje paliw, serwis samochodowy, hotele, motele, gastronomia),
- 2) lokalizację centrum targowo-wystawienniczego z halą wielofunkcyjną widowiskowo-sportową,
- 3) budowę dzielnicowych ośrodków koncentracji usług,
- 4) ograniczenie uciążliwości i zachowanie ładu przestrzennego z wykluczeniem obiektów produkcyjnych o znacznej uciążliwości.

Dla obszaru całej gminy przyjęto politykę ochrony kulturowego krajobrazu Miasta i zasobów dziedzictwa historycznego. Dla osiągnięcia tego celu wyznaczono trzy strefy ochrony wartości kulturowych:

- 1) ścisłej ochrony wartości kulturowych,
- 2) ochrony częściowej,
- 3) ochrony elementów.

Strefy ścisłej ochrony objęły w szczególności tereny zwartej zabudowy miejskiej w centrum Bielska i Białej, centra historycznych wsi, zespoły sakralne kościelno-cmentarne i cmentarne, zespoły rezydencjonalne pałacowo - parkowe i inne o wysokich walorach historycznych, kulturowych i estetycznych oraz wszystkie zespoły wpisane do rejestru zabytków, gdzie dopuszczono działania wyłącznie na warunkach określonych przez służby konserwatorskie. Wyznaczono przy tym priorytety opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z rewaloryzacją dla Białej oraz Bielska Górnego Przedmieścia.

h) „Strategia Rewitalizacji Bielskiej Starówki” przyjęta uchwałą nr LXIII/848/98 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 18.06.1998 r.

Strategia wskazała warunki powodzenia rewitalizacji istniejących zasobów na bielskiej Starówce, a wśród nich:

- Stworzenie reguł gospodarowania mieniem i zasad działania w ramach tzw. operacji programowanej, realizowanej z inicjatywy samorządu na określonym w planie zagospodarowania przestrzennego terenie i w określonym czasie. Operacja ta wyposażona jest w zespół zasad i warunków szczególnie korzystnych dla dobrowolnego przystępowania do nich różnorodnych inwestorów;
- Działania operacyjne podjęte w ramach lokalnej polityki mieszkaniowej gminy. Remonty i modernizacja, prowadzone ze szczególnym nasileniem na określonym obszarze Miasta, wpisują się w całościową politykę mieszkaniową gminy, obejmującą wszystkie sektory mieszkalnictwa;
- Klimat zaufania i ciągłość działań. Przygotowanie akceptacji i dobrego klimatu w lokalnym społeczeństwie jest warunkiem wiarygodności propozycji przedstawianych inwestorom. Ma to ogromne znaczenie dla powodzenia operacji, szczególnie

w kontekście dobrowolności podejmowania decyzji o działaniach związanych z rewitalizacją;

- Zaangażowanie władz komunalnych będące również warunkiem wiarygodności operacji. Przejawia się poprzez organizację i realizację z budżetu gminy wybranych zadań, jak np. poprawa infrastruktury, zagospodarowanie przestrzeni publicznych. Rola samorządu polega również na prowadzeniu polityki zrównoważonego rozwoju modernizowanych obszarów, zapobieganiu zjawiskom patologii społecznej;
- Tworzenie "reguł partnerstwa" dla uczestników procesu rewitalizacji. Na tym tle rozpatrywać należy zasady współpracy pomiędzy sektorem publicznym, reprezentowanym głównie poprzez budżet gminy, i sektorem prywatnym.

Do instrumentów strategii operacyjnej procesu rewitalizacji Bielskiej Starówki zaliczono:

- Powołanie stanowiska ds. rewitalizacji Starówki i przekazanie zadań dotyczących prowadzenia i koordynowania procesu rewitalizacji;
- elastyczność w stosowaniu instrumentów operacyjnych, w relacji do potencjalnych inwestorów;
- prywatyzację mienia komunalnego pod warunkiem wykonania określonego zakresu robót remontowych w określonym czasie;
- zalecenie sprzedaży całych nieruchomości z preferencją do przekazywania gruntów w użytkowanie wieczyste;
- wykwaterowania i przekwaterowania aktualnych użytkowników dla realizacji zadań związanych z rewitalizacją;
- finansowanie mieszkań zamiennych;
- sterowanie programami usługowymi i handlowymi w ramach programu rewitalizacji, poprzez odpowiednią politykę gospodarowania miejskimi lokalami użytkowymi;
- aktywizacja użytkowników i właścicieli prywatnych do podejmowania działań remontowych;
- budowa nowych obiektów: parkingi, zabudowa plombowa, przestrzenie publiczne, tereny rekreacyjne itp..

Zasadniczą rolę we wdrożeniu procesu rewitalizacji przypisano instrumentom informacji i partycypacji społecznej. W Strategii Rewitalizacji Bielskiej Starówki ukierunkowano działania prowadzące do realizacji celów rewitalizacji poprzez:

- prowadzenie strategicznej kontroli przebiegu procesu rewitalizacji;
- formułowanie wniosków dla tworzenia dalszych instrumentów strategii rewitalizacji na poziomie samorządu lokalnego w Bielsku – Białej;
- informowanie mieszkańców i użytkowników o postępie procesu rewitalizacji;
- pomoc właścicielom prywatnym w przygotowaniu planowych działań remontowych poprzez udostępnianie dokumentów i dokumentacji Planu Rewaloryzacji Bielskiej Starówki.

i) Program Rewitalizacji Bielskiej Starówki przyjęty uchwałą nr XXXI/964/2004 Rady Miejskiej z dnia 6 lipca 2004 r.

Program w znacznym stopniu adaptuje instrumenty, zapisane w Strategii Rewitalizacji. W szczególności Program wskazuje szereg zasad gospodarowania mieniem na terenie Starówki, m.in.:

- założenie modyfikacji struktury własnościowej, poprzez zwiększenie udziału własności prywatnej;
- przekazywanie nieruchomości komunalnych poprzez:
  - wydzierżawianie budynków w formie długoletniej dzierżawy, powyżej 10 lat, z możliwością nabycia budynku, pod warunkiem wykonania uzgodnionego zakresu robót remontowych w określonym czasie,

- zbycie terenu w użytkowanie wieczyste wraz ze sprzedażą usytuowanych na nim budynków, pod warunkiem wykonania uzgodnionego zakresu rzeczowego robót remontowych w określonym czasie,
- każdorazowo określanie wyboru opcji dla poszczególnych nieruchomości;
- sprzedaż mieszkań dotychczasowym lokatorom komunalnym, przy czym postanowiono:
  - sprzedawać lokale mieszkalne w budynkach komunalnych na rzecz dotychczasowych najemców tylko tym nabywcom, którzy wyrażą zgodę nabycia całej nieruchomości i którzy zobowiążą się do przeprowadzenia remontu całego budynku w uzgodnionym zakresie i w określonym czasie, z tym, że:
    - Gmina może pozostać właścicielem lokali użytkowych w budynkach wystawionych na sprzedaż,
    - każdorazowo określony zostanie wybór opcji sprzedaży dla poszczególnych budynków;
- postanowiono sukcesywnie dokonywać wykwaterowań i przekwaterowań lokatorów, w zakresie niezbędnym dla sukcesywnej realizacji zadań związanych z rewitalizacją Starówki;
- postanowiono sfinansować koszty przygotowania mieszkań zastępczych i zamiennych ze środków budżetowych Gminy;
- wobec najemców lokali użytkowych, pozostających własnością Gminy, postanowiono zastosować ogólne zasady gospodarowania miejskimi zasobami lokali użytkowych, przy przyjęciu ze strony Gminy pakietu działań zachęcających i pomocowych. Przy prywatyzacji dalszych zasobów, należy określić instrumenty wymuszające przeprowadzenie remontów konserwatorskich przejętych nieruchomości. Gmina przyjmuje model organizacyjno-finansowy dla realizacji np. zabudowy plombowej, lub rewitalizacji w skali wybranego kwartału;
- finansowanie programu z krajowych dotacji celowych m. in.:
  - ze środków Urzędu Ochrony Zabytków,
  - ze środków funduszy ochrony środowiska,
  - z programów wspomagania budownictwa mieszkaniowego
- finansowanie programu z funduszy europejskich.

Założono, że w celu wdrożenia programu należy:

- sukcesywnie modyfikować i uaktualniać przyjęte w latach 1996 – 1998 instrumenty operacyjne oraz przygotowywać nowe, dostosowane do aktualnych potrzeb społeczno-gospodarczych;
- podjąć działania reklamowo-marketingowe i doradcze w celu pobudzenia inicjatyw remontowych, inwestycyjnych, organizacyjnych oraz społecznych;
- dla wspólnot mieszkaniowych nie podejmujących decyzji o przystąpieniu do robót remontowych należy:
  - ustanowić fundusz remontowy,
  - w przypadku notorycznego odrzucania przez wspólnotę decyzji o wykonaniu robót remontowych i modernizacyjnych, podjąć negocjacje dotyczące zmian własnościowych i zwolnienia zajmowanego lokalu przed rozpoczęciem robót,
  - prowadzić oddzielnie dla każdej wspólnoty negocjacje dotyczące warunków finansowania i spłaty należności za wykonane roboty remontowe;
- aktywnie realizować politykę prywatyzacyjną zasobów komunalnych.

Program podsumowany jest Memorandum, zawierającym wnioski końcowe, podkreślające, że:

- przeprowadzenie rewitalizacji bielskiej Starówki wymaga ogromnego wysiłku i to zarówno finansowego, jak i organizacyjnego ze strony Miasta oraz pozostałych właścicieli i użytkowników;

- zaangażowanie pieniędzy publicznych na początku procesu rewitalizacji, uzasadnia tzw. "efekt mnożnikowy", będący wskaźnikiem sukcesu całości działań. Proces rewitalizacji zapoczątkowany na korzystnych warunkach finansowych i organizacyjnych trwa nadal po dacie zakończeniu operacji i nie wymaga już równie wysokiego wspomaganie ze strony funduszy publicznych;
- konsekwentne i zorganizowane prowadzenie programu rewitalizacji, ożywienie gospodarcze tego obszaru i znacząca zmiana kondycji budowlanej obiektów powinny, w niezbyt długiej perspektywie czasowej, przynieść wymierne korzyści w zakresie zmian społecznych i ekonomicznych, głównie przez poprawę warunków życia i pracy oraz rozwój usług, handlu, gastronomii i turystyki;
- prowadzenie konsekwentnej i planowanej polityki prywatyzacyjnej zasobów lokali mieszkalnych i użytkowych powoduje zmniejszenie udziału środków finansowych z budżetu Miasta w utrzymaniu i modernizacji nieruchomości na rzecz zwiększającego się udziału finansowego współwłaścicieli i właścicieli prywatnych.

j) Wieloletni Plan Inwestycyjny

Wieloletni Plan Inwestycyjny (WPI) Bielska – Białej ujmuje w horyzoncie średnioterminowym wszystkie inwestycje miejskie.

WPI posiada strukturę kroczącego czteroletniego programu inwestycyjnego. Zadania zestawione w „Czteroletni Plan Inwestycyjny na lata 2007-2010” przyjęty uchwałą nr III/21/2006 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 28 grudnia 2006 r. wraz z późniejszymi zmianami zostały przedstawione w układzie klasyfikacji budżetowej. Układ zadań inwestycyjnych zawiera chronologię priorytetową. Oznacza to, iż zadania ujęte w poszczególnych działach zachowują stopień ważności, zgodnie z pozycją w wykazie szczegółowym.

Zadania WPI uporządkowane są w następujących działach:

- I. Transport i łączność,
- II. Gospodarka mieszkaniowa,
- III. Działalność usługowa
- IV. Administracja publiczna,
- V. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa,
- VI. Oświata i wychowanie,
- VII. Ochrona zdrowia,
- VIII. Edukacyjna opieka wychowawcza
- VIII. Opieka społeczna,
- IX. Pomoc i polityka społeczna
- X. Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej
- XI. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska,
- XII. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego,
- XIII. Kultura fizyczna i sport.

WPI przewiduje złożony system finansowania zadań inwestycyjnych, z wykorzystaniem środków własnych Gminy oraz źródeł zewnętrznych. Poniżej przedstawiona tabela zawiera zestawienie źródeł finansowania nakładów ujętych w WPI.

Tabela Nr 55: Wymiar finansowy i źródła nakładów ujętych w Czteroletnim Planie Inwestycyjnym na lata 2007 – 2010

	Czteroletni Plan Inwestycyjny na lata 2007-2010 nakłady w tys. zł	Udział
Budżet Miasta	385 245	37 %
Środki pozabudżetowe, w tym środki UE	30 445 621 685	3% 60%
Ogółem	1 037 379	100%

Szczegółowo środki finansowe zaplanowane w ramach działu II: Gospodarka Mieszkaniowa przedstawiono poniżej:

Tabela Nr 56: Środki finansowe działu: Gospodarka Mieszkaniowa w Czteroletnim Planie Inwestycyjnym na lata 2007-2010

	Nakłady razem 2007-2010	2007 rok	2008 rok	2009 rok	2010 rok
Budżet	27 150	12 378	7 275	4 067	3 430
UE	11 326		3 528	5 588	2 210
Środ. ZGM	1 172	973	130	69	0
FOŚiGW	50	50	0	0	0
Inni	207	139	32	36	0
RAZEM	39 905	13 540	10 965	9 760	5 640

41 % wydatków działu II: Gospodarka Mieszkaniowa przeznaczone jest na zadania z zakresu rewitalizacji Bielskiej Starówki:

Tabela Nr 57: Nakłady na zadania z zakresu rewitalizacji ujęte w Czteroletnim Planie Inwestycyjnym na lata 2007-2010

	Nakłady razem 2007-2010	2007 rok	2008 rok	2009 rok	2010 rok
Budżet	4 962	2 868	637	1 027	430
UE	11 326	0	3 528	5 588	2 210
RAZEM	16 288	2 868	4 165	6 615	2 640

6. Założenia programu rewitalizacji

6.1. Cele Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku – Białej na lata 2007 – 2013.

Celem głównym Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku – Białej na lata 2007 - 2013:

Ożywienie gospodarcze i społeczne oraz zwiększenie potencjału turystycznego i kulturalnego obszaru rewitalizowanego.

W ramach celu głównego programu zdefiniowano trzy cele strategiczne, do których następnie przyporządkowano cele szczegółowe

Cel strategiczny 1:	Rozwój infrastrukturalno – przestrzenny z zachowaniem dziedzictwa kulturowego.
Cel szczegółowy 1/1:	Renowacja historycznej zabudowy, poprawa ładu przestrzennego i estetyki miasta.
Cel szczegółowy 1/2:	Poprawa standardów mieszkaniowych w dzielnicach zabytkowych oraz z „wielkiej płyty”.
Cel szczegółowy 1/3:	Poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego, pieszego oraz infrastruktury parkingowej.
Cel szczegółowy 1/4:	Modernizacja i poprawa estetyki terenów zieleni miejskiej.
Cel szczegółowy 1/5:	Rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i sportowej.
Cel szczegółowy 1/6:	Rozwój infrastruktury edukacyjnej i kulturalnej.
Cel szczegółowy 1/7:	Rozwój infrastruktury pomocy społecznej i zdrowia publicznego.

Cel strategiczny 2:	Aktywizacja gospodarcza obszarów rewitalizowanych.
Cel szczegółowy 2/1:	Tworzenie warunków i infrastruktury dla rozwoju przedsiębiorczości.
Cel szczegółowy 2/2:	Wspieranie aktywności i inicjatyw gospodarczych mieszkańców poprzez promocję, doradztwo i działania edukacyjne.
Cel szczegółowy 2/3:	Wzmocnienie funkcji usługowych i handlowych na obszarze rewitalizowanym.

Cel strategiczny 3:	Zapobieganie problemom społecznym i patologiom na obszarach objętych rewitalizacją.
Cel szczegółowy 3/1:	Poprawa bezpieczeństwa publicznego i zapobieganie przestępczości.
Cel szczegółowy 3/2:	Zwiększenie integracji społecznej osób wykluczonych społecznie oraz zagrożonych wykluczeniem, osób starszych i niepełnosprawnych.
Cel szczegółowy 3/3:	Dążenie do integracji na rynku pracy osób poszukujących pracy, nieaktywnych zawodowo oraz osób znajdujących się w niekorzystnym położeniu (osoby niepełnosprawne, zagrożone wykluczeniem społecznym) zapobieganie bezrobociu, zwłaszcza bezrobociu długotrwałemu i bezrobociu wśród młodzieży.

6.2 Charakterystyka obszaru przeznaczanego do rewitalizacji

Granice obszarów przeznaczonych do rewitalizacji wyznaczono na podstawie wyników badań i analiz (w tym wniosków różnych podmiotów współuczestniczących w procesie rewitalizacji), przeprowadzonych dla potrzeb przygotowania Programu. Dokonując tego wyboru wzięto pod uwagę:

- poziom bezrobocia;
- poziom ubóstwa oraz trudne warunki mieszkaniowe;
- poziom przestępczości;
- poziom przedsiębiorczości mieszkańców;
- poziom degradacji technicznej infrastruktury i budynków;
- poziom zanieczyszczenia środowiska naturalnego.

Tak wyznaczony zasięg terytorialny obszaru rewitalizacji jest zgodny z zapisami artykułu 47 Rozporządzenia WE Nr 1828/2006.

Proponowany zasięg terytorialny obszaru przeznaczanego do rewitalizacji, o powierzchni 954 ha wynika z założeń Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku – Białej na lata 2004 – 2006. Nałożenie lokalizacji zagrożeń pozwoliło na ustalenie trzech obszarów o największej koncentracji problemów społecznych i środowiskowych.

Do obszarów tych zaliczono:

• **Obszar I (Śródmiejski)** o powierzchni ok. 187 ha, obejmujący osiedla:

- Śródmieście Bielsko;
- Biała Śródmieście;
- Górne Przedmieście, na wschód od ul. Wyspiańskiego;
- Dolne Przedmieście, na południe od ul. Piastowskiej;
- Biała Wschód, na południe od ul. Marszałka Piłsudskiego;

• **Obszar II**, o powierzchni około 440 ha, obejmujący osiedla:

- Wojska Polskiego;
- Kopernika;
- Aleksandrowice, na wschód od ul. Olszowej;
- Beskidzkie;
- Bielsko Południe;
- Karpackie;
- Słoneczne;

• **Obszar III**, o powierzchni około 327 ha, obejmujący osiedla:

- Grunwaldzkie;
- Złote Łany;
- Leszczyny, na północ od ul. Gen. Bora – Komorowskiego;
- Biała Krakowska (Osiedla Dembowskiego i Na Kopcu Lipnickim).

Obszar I (Śródmiejski)

Cechą charakterystyczną Obszaru I jest jego szczególna rola w strukturze funkcjonalno – przestrzennej i społeczno – gospodarczej Miasta. Obszar I obejmuje śródmieście Bielska i Białej wraz z otuliną historyczną, często zabytkowej zabudowy. Jest to zarazem miejsce lokalizacji wielu zakładów przemysłowych, nie wykorzystujących właściwie centralnego położenia w aglomeracji Bielska – Białej. W granicach obszaru położona jest Starówka Bielska. Obszar I to najbardziej żywa, komercyjna część miasta z ulicą 11 Listopada na czele, tworzącą załazek nowoczesnego centrum śródmiejskiego, w którym koncentrują się usługi i handel. Walory kulturowe śródmieścia Bielska – Białej oraz kumulacja instytucji kultury, oświaty, administracji i podmiotów gospodarczych stwarza

niekwestionowane, choć wymagające odpowiedniego wsparcia środkami publicznymi, szanse rozwoju.

Biorąc pod uwagę współwystępowanie szans rozwojowych i zagrożeń, związanych z marginalizacją przestrzeni i społeczności lokalnych, Obszar I uznać należy za teren priorytetowy dla wdrażania instrumentów rewitalizacji.

Obszar II

Specyfiką Obszaru II jest środowisko osiedli mieszkaniowych, ze wszystkimi konsekwencjami wynikającymi z ich standardów urbanistycznych i technicznych. Monofunkcyjna zabudowa mieszkaniowa – stwarzająca efekt „sypialni miejskiej”, zaprojektowana w duchu uproszczonej architektury modernistycznej, nie odpowiada dzisiejszym wymaganiom w zakresie estetyki i funkcjonalności. Powojenne osiedla powinny podlegać złożonym interwencjom w zakresie:

- dopuszczenia zróżnicowania funkcjonalnego, poprzez lokalizację nieuciążliwych miejsc pracy;
- poprawy jakości przestrzeni publicznych w nawiązaniu do nowych funkcji o charakterze usługowym;
- rozbudowy infrastruktury społecznej o miejsca rekreacji i wypoczynku, zachęcające bogatszy odsetek społeczności do pozostania w substancji tych osiedli.

Istotnym warunkiem zmian i rehabilitacji osiedli jest przy tym osiągnięcie standardów, związanych z realizacją polityk horyzontalnych: usuwaniem barier dla osób niepełnosprawnych, wyrównywaniem szans grup nieuprzywilejowanych etc. W związku z polaryzacją społeczeństwa Bielska – Białej istnieje także potrzeba stawienia czoła nowym wyzwaniom, związanym z pauperyzacją części mieszkańców. Walka z patologiami społecznymi, a zwłaszcza pogarszającym się stanem bezpieczeństwa w osiedlach, ma przy tym charakter priorytetowy.

Obszar III

Obszar III łączy cechy obszaru II (duże osiedla mieszkaniowe) z lokalizacją uciążliwej dla środowiska działalności gospodarczej. Wszystkie wymienione wyżej uwagi odnoszące się do problematyki rehabilitacji powojennych osiedli – zachowują w tym przypadku aktualność. Wymuszona koegzystencja funkcji mieszkalnych i przemysłowych, prowadzi do nawarstwiania zagrożeń, szczególnie z uwagi na problemy środowiskowe i zdrowotne. Ważnym elementem rewitalizacji Obszaru III będzie restrukturyzacja terenów przemysłowych, sąsiadujących z osiedlami mieszkaniowymi. Miasto winno wykorzystać wszelkie dostępne instrumenty w kierunku transformacji terenów przemysłowych w usługowe, lub zaawansowaną technologicznie wytwórczość.

Granice i parametry obszaru rewitalizacji

Obszar wyznaczony do rewitalizacji w ramach PROM 2007 – 2013 tworzy zwartą część terenów miejskich, obejmującą wyżej wymienione trzy obszary. Ogółem obejmuje 954 ha (Obszar I – 187 ha, Obszar II – 440 ha, Obszar III – 327 ha), co stanowi 7,64% obszaru miasta ogółem. Obszar graficznie przedstawiony został w załączniku nr 1 do PROM 2007 – 2013). Wykaz ulic i adresów objętych rewitalizacją znajduje się w załączniku nr 2.

7. Plan działania

W ramach planu działania, zgłoszone do programu projekty podzielono na trzy kategorie:

- zadania przestrzenne,
- zadania gospodarcze,
- zadania społeczne.

W każdej z kategorii projekty zostały przyporządkowane do celów strategicznych i szczegółowych. Dokonano również podziału na projekty zgłoszone przez Urząd Miejski i jednostki mu podległe oraz na projekty zgłoszone przez pozostałe podmioty. Dla każdego z projektów określono również zakres rzeczowy, czas realizacji i koszty.

7.1 Plan finansowy realizacji PROM 2007 - 2013

Przedsięwzięcia zapisane w niniejszym dokumencie finansowane będą ze środków: publicznych, prywatnych oraz dotacji z UE. Szczegółowy podział źródeł finansowania programu przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela Nr 58: Źródła finansowania PROM 2007 – 2013 (w zł)

Wartość ogółem	Środki publiczne	Środki UE	Środki prywatne
547 177 629	277 967 750	99 760 654	169 449 225

7.2. Zadania przestrzenne

Lp.	Nazwa projektu	Zakres rzeczowy projektu	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Czas realizacji	Koszt całkowity projektu
1	2	3	5	6	7
Cel Strategiczny 1: Rozwój infrastrukturalno – przestrzenny z zachowaniem dziedzictwa kulturowego					
Cel szczegółowy 1/1: Renowacja historycznej zabudowy, poprawa ładu przestrzennego i estetyki miasta					
I. Inwestycje zgłoszone przez Urząd Miejski i jednostki mu podległe					
1.	„Nowa Starówka-Nowe Szanse” – Rewitalizacja Bielskiej Starówki – etap II	Remont konserwatorski budynków: modernizacja oraz kompleksowe prace wewnątrz budynków, modernizacja instalacji wew., remont dachów, izolacja, ochrona elementów zabytkowych we wnętrzach i wystroju elewacji z zachowaniem historycznych układów przestrzennych: kwartał A - 4 budynki, kwartał B - 7 budynków, kwartał C - 2 budynki, kwartał D - 5 budynków. Aktualizacja dokumentacji technicznej I etap, opracowanie dokumentacji technicznej II etap. Realizacja infrastruktury: zbiorczy kanał przełazowy, nowe sieci wod.-kan., c.o., gazowe, teletechniczne, energetyczne, stacje transformatorowe, izolacje przeciwwilgoc. budynków przyległych do ulic oraz budynków w pierzejach przyrynkowych. Remont konserwatorski muru oporowego Pl. Żwirki i Wigury.	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Rewitalizacji Starówki , ul. Cieszyńska 15	2007-2010	47.000.000
2.	Rewitalizacja Bielskiej Starówki – Nowa Starówka bliżej”	Budowa zadaszanej kładki dla pieszych (o szerokości ok. 3 m i długości ok. 50 mb) z windą dla osób niepełnosprawnych – przejście nad ulicą Zamkową pomiędzy budynkiem poczty głównej a budynkiem Schodowa 5.	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Rewitalizacji Starówki , ul. Cieszyńska 15	2012-2013	1.700.000
II. Inwestycje zgłoszone przez pozostałe podmioty					
3.	Remont i adaptacja budynku parafialnego przy ul. Schodowej 2, Parafia Katedralna św. Mikołaja	Remont całego obiektu.	Parafia Katedralna św. Mikołaja, Pl. Św. Mikołaja 16	2007-2009	2.500.000
4.	Remont Placu im. Marcina Lutra w Bielsku – Białej – etap I	Wykonanie kanalizacji.	Parafia Ewangelicko-Augsburska w Bielsku-Białej, Pl. Ks. Marcina Lutra 12	2008-2009	312.400

5.	Rewitalizacja budynku klasztornego, ul. Schodowa 6	Remont elewacji, wymiana (częściowa) więźby dachu, remont pokrycia dachu, wymiana okien.	Zgromadzenie Sióstr Szkolnych de Notre Dame Prowincja Polska, ul. Mały Rynek 5	2008-2010	1.100.000
6.	Remont zabytkowej kamienicy przy ul. Nad Niprem 2	Remont elewacji, wymiana pokrycia dachu, remont kominów.	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Nad Niprem 2	2011-2012	720.000
7.	Remont zabytkowej kamienicy przy ul. Pankiewicza 2	Remont elewacji, remont klatki schodowej, wymiana instalacji wod.-kan.	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Pankiewicza 2	2011-2012	220.000
8.	Remont zabytkowej kamienicy przy ul. Rynek 22	Remont elewacji, pokrycia dachu, schodów, malowanie klatki schodowej, wymiana instalacji centralnego ogrzewania.	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Rynek 22	2008-2010	200.000
9.	Remont obiektu zabytkowego przy ul. Sobieskiego 38	Wymiana więźby dachowej, pokrycia dachu, tynków elewacji.	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Sobieskiego 38	2008-2011	270.000
10.	Remont obiektu zabytkowego przy ul. Sobieskiego 63	Wymiana więźby dachowej, pokrycia dachu, kominów, docieplenie elewacji.	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Sobieskiego 63	2008-2011	305.000
11.	Remont zabytkowej kamienicy przy ul. Nad Niprem 6	Remont elewacji, wymiana pokrycia dachu, kominów.	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Nad Niprem 6	2007-2010	125.000
12.	Modernizacja kamienicy przy ul. Zamkowej 8	Remont pokrycia dachu, wymiana instalacji wod.-kan. (piony), wymiana instalacji elektrycznej na klatce schodowej, malowanie klatki schodowej, montaż poręczy sieni, remont elewacji zewnętrznych.	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Zamkowa 8	2008-2013	200.000
13.	Renowacja zabytkowej kamienicy przy ul. Rynek 12	Remont elewacji, remont więźby, wymiana pokrycia dachu, wymiana stolarki okiennej.	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Rynek 12	2010-2012	488.000
14.	Renowacja zabytkowej kamienicy przy ul. Krasieńskiego 10	Remont elewacji, konstrukcji dachu, pokrycia dachu, kominów.	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Krasieńskiego 10	2007-2010	290.000
15.	Remont zabytkowego budynku przy ul. Paderewskiego 10	Wymiana instalacji elektrycznej w częściach wspólnych budynku, dobudowa brakujących przewodów kominowych, odnowienie powłok malarskich w klatce schodowej.	Wspólnota Mieszkaniowa ul.Paderewskiego10	2006-2012	490.000
16.	Renowacja zabytkowej kamienicy przy ul. Waryńskiego 6	Remont elewacji, więźby dachowej, wymiana pokrycia dachu, przebudowa kominów, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana schodów kamiennych.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Waryńskiego 6	2010-2013	500.000
17.	Renowacja zabytkowej kamienicy przy ul. Rynek 8	Remont elewacji, remont więźby dachowej, wymiana pokrycia dachu i remont kominów, wymiana stopni schodowych i stolarki okiennej.	Wspólnota Mieszkaniowa Rynek 8	2010-2011	580.000

18.	Renowacja zabytkowej kamienicy przy ul. Podcienie 11	Remont elewacji, remont więźby dachowej, wymiana pokrycia dachu, wymiana stolarki okiennej, wymiana instalacji elektrycznej, dobudowa przewodów kominowych.	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Podcienie 11	2010-2012	500.000
19.	Renowacja zabytkowej kamienicy przy ul. Piwowskiej 3	Remont elewacji, przebudowa kominów, wymiana drzwi i stolarki okiennej, wymiana instalacji elektrycznej, konserwacja pokrycia dachu.	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Piwowska 3	2010-2012	750.000
C1/2	Cel szczegółowy 1/2: Poprawa standardów mieszkaniowych w dzielnicach zabytkowych oraz z „wielkiej płyty”				
II.	Inwestycje zgłoszone przez pozostałe podmioty				
20.	Przebudowa sieci wodociągowej – pakiet Bielsko-Biała	Przebudowa sieci wodociągowej w następujących ulicach: Modrzewskiego, Słonecznej, NMP Królowej Polski, Miarki, Jesionowej-Wiśniowej, Smolnej, Cisowej, Gajowej, Złoty Kłósów, Urodzajnej, Siewnej, Podgórze, Czajkowskiego.	AQUA S.A. ul. 1 Maja 23	2006-2007	4.335.000
21.	Rewitalizacja zasobów osiedlowych poprzez odnowienie /remont/ elewacji budynku Dywizji Kościuszkowskiej 11 – wykonanie izolacji cieplnej ścian zewnętrznych wraz z wymianą okienek piwnicznych	Renowacja elewacji poprzez wykonanie izolacji cieplnej ścian zewnętrznych wraz z wymianą okien w klatkach schodowych.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Strzecha” ul. Osuchowskiego4	2005-2011	450.000
22.	Rewitalizacja zasobów osiedlowych poprzez odnowienie /remont/ elewacji budynków tj. usunięcie płyt ligno-cementowych zawierających azbest oraz wykonanie izolacji cieplnej ścian zewnętrznych wraz z wymianą stolarki i ślusarki okiennej na klatkach schodowych, a także wykonanie nowej nawierzchni na drodze dojazdowej i miejscach postojowych (budynki wielorodzinne Podchorążych 7, Podchorążych 11)	Demontaż elewacyjnych płyt ligno – cementowych. Wykonanie izolacji cieplnej ścian zewnętrznych wraz z wymianą okien na klatkach schodowych. Wykonanie nowej nawierzchni na drodze dojazdowej i miejscach postojowych.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Strzecha” ul. Osuchowskiego4	2006-2011	1.800.000
23.	Rewitalizacja zasobów osiedlowych poprzez odnowienie /remont/ elewacji budynków wraz z wykonaniem izolacji cieplnej ścian zewnętrznych i wymianą luksfer, stolarki okiennej na klatkach schodowych i we wbudowanych lokalach użytkowych, wykonanie nowej nawierzchni miejsc postojowych (budynki Mickiewicza 34, Przybyły 8, Sixta 23 – Słowackiego 28C)	Wykonanie izolacji cieplnej ścian zewnętrznych wraz z wymianą luksfer i okien na klatkach schodowych i we wbudowanych lokalach użytkowych, wykonanie nowej nawierzchni miejsc postojowych.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Strzecha” ul. Osuchowskiego4	2005-2011	1.200.000 (w tym 1.040.000 w latach 2007-2011)

24.	Rewitalizacja zasobów osiedlowych poprzez odnowienie /remont/ elewacji budynków tj. usunięcie płyt elewacyjnych zawierających azbest ze ścian szczytowych, wykonanie izolacji cieplnej ścian zewnętrznych wraz z wymianą stolarki okiennej na klatkach schodowych, wykonanie nowej nawierzchni na drodze dojazdowej i miejscach postojowych (budynki wielorodzinne Brodzińskiego 14, Brodzińskiego 12A)	Demontaż elewacyjnych płyt acekolowych. Wykonanie izolacji cieplnej ścian zewnętrznych wraz z wymianą okien na klatkach schodowych. Wykonanie nowej nawierzchni na drodze dojazdowej i miejscach postojowych.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Strzecha” ul. Osuchowskiego4	2008-2011	900.000
25.	Rewitalizacja elewacji budynku Osuchowskiego 2,4,6 wraz z wymianą stolarki okiennej, wymiana pokrycia dachówki wraz z niezbędnymi naprawami więźby dachowej	Odnowienie elewacji. Wymiana stolarki okiennej. Wymiana pokrycia z dachówki wraz z niezbędnymi naprawami więźby dachowej.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Strzecha” ul. Osuchowskiego4	2009-2013	1.200.000
26.	Wymiana ślusarki okiennej na klatkach schodowych na okna PCV z częściowym zamurowaniem w budynkach: Morskie Oko 2,4,7,15,21,23 oraz Pięciu Stawów 11	Wymiana stalowych oszklonych ram, częściowe zamurowanie i montaż okien PCV.	Karpacka Spółdzielnia Mieszkaniowa, ul. Morskie Oko 23	2007-2013	883.000
27.	Wymiana ślusarki okiennej na klatkach schodowych na okna PCV z częściowym zamurowaniem w budynkach: Pięciu Stawów 1,3,5,7; Doliny Miętusiej 3,11,15,21,27; Morskie Oko 17,25; Giewont 20; Roztoki 3; Żyzna 6a	Wymiana stalowych oszklonych ram, częściowe zamurowanie i montaż okien PCV.	Karpacka Spółdzielnia Mieszkaniowa, ul. Morskie Oko 23	2013-2016	784.000 (w tym 150.000 w latach 2007-2013)
28.	Termomodernizacja budynków wielorodzinnych: Klemensa Matusiaka 1,3,6,7,9,11,12; M. Zaruskiego 2,4,9,11; Kolistka 41	Ocieplenie ścian zewnętrznych wraz z kolorystyką, wymiana obwoitek blach.	Karpacka Spółdzielnia Mieszkaniowa, ul. Morskie Oko 23	2010-2015	6.000.000 (w tym 3.000.000 w latach 2007-2013)
29.	Termomodernizacja budynków wielorodzinnych: Giewont 3,8,10,18,12; Doliny Miętusiej 18	Ocieplenie ścian zewnętrznych wraz z kolorystyką, wymiana obwoitek blach.	Karpacka Spółdzielnia Mieszkaniowa, ul. Morskie Oko 23	2007-2013	2.100.000
30.	Termorenowacja stropodachów wentylowanych 35 budynków Karpackiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Bielsku-Białej	Docieplenie stropodachów wentylacyjnych metodą wdmuchiwania materiału izolacyjnego w 35 budynkach.	Karpacka Spółdzielnia Mieszkaniowa, ul. Morskie Oko 23	2007-2015	1.000.000 (w tym 558.000 w 2007-2013)

31.	Likwidacja płyt azbestowych z budynków wielorodzinnych należących do Beskidzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej przy ul. Goleszowskiej 14,16 oraz Andrychowskiej 10, 3	Demontaż płyt, docieplenie ścian metodą BSO, ewentualna dobudowa zadaszeń.	Beskidzka Spółdzielnia Mieszkaniowa, ul. M. Reja 18	2007-2010	3.524.000
32.	Renowacja elewacji zewnętrznych budynków mieszkalnych wraz z wymianą ślusarki na korytarzach w budynkach przy ul.: Broniewskiego 4,10; Dmowskiego 7,15	Wymiana elewacji z dociepleniem w technologii lekkiej mokrej. Wymiana ślusarki na okna plastikowe z podmurowaniem części otworów.	Śródmiejska Spółdzielnia Mieszkaniowa, ul. Leszczyńska 13	2007-2013	5.705.000
33.	Renowacja elewacji zewnętrznej budynku mieszkalnego wraz z wymianą ślusarki na korytarzach przy ul. Kierowej 10	Wykonanie elewacji z dociepleniem w technologii lekkiej mokrej. Likwidacja ślusarki na korytarzach, wymiana na okna plastikowe z zamurowaniem części otworów.	Śródmiejska Spółdzielnia Mieszkaniowa, ul. Leszczyńska 13	2009-2010	1.700.000
34.	Modernizacja dźwigów osobowych w budynkach przy ul.: Kierowej 10; Broniewskiego 4,7,10; Dmowskiego 7,15.	Całkowita wymiana kabin dźwigowych wraz z niezbędnymi urządzeniami.	Śródmiejska Spółdzielnia Mieszkaniowa, ul. Leszczyńska 13	2007-2013	3.250.000
35.	Termomodernizacja budynków mieszkalnych przy ul.: Łagodnej 18,21,22,24,25,27,29,30, 31,33; Prusa 3; Żywieckiej 106; Podgórze 3,5,9a,11,11a; Ak.Umiejętności 60;Jutrzenki 41;Orzechowej 13,15	Zastępowanie azbestowych elementów materiałami mniej szkodliwymi, docieplenie stropów nad piwnicami, przebudowa wiatrołapów, wymiana okienek piwnicznych.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Złote Łany”, ul. Jutrzenki 22	2008-2012	18.600.000
36.	Remont kamienicy przy ul. Cechowej 5	Remont elewacji, instalacji wod.-kan., malowanie klatki schodowej.	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Cechowa 5	2009-2010	450.000
37.	Remont kamienicy przy ul. Lubertowicza 3a	Remont elewacji, wymiana instalacji wod.-kan., dobudowa przewodów kominowych.	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Lubertowicza 3a	2009-2010	250.000
38.	Remont instalacji elektrycznej oraz kanalizacyjnej w wielorodzinnym budynku mieszkalnym przy ul. Czwartaków 2	Wymiana instalacji elektrycznej i kanalizacyjnej.	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Czwartaków 2	2007-2009	308.000
39.	Modernizacja budynku przy ul. Przekop 13	Częściowy remont dachu, roboty elewacyjne, dekarские, blacharskie, wymiana części instalacji, malowanie klatki schodowej.	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Przekop 13	2009-2012	220.000
40.	Rewitalizacja kamienicy przy ul. Targowej 2	Rewitalizacja kamienicy przy ul. Targowej 2.	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Targowa 2	2005-2007	1.000.000
41.	Remont dachu i gzymsów oraz utwardzenie podwórka w budynku przy ul. Słowiackiego 4	Remont dachu i gzymsów oraz utwardzenie podwórka.	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Słowiackiego 4	2005-2007	140.000

42.	Wymiana pokrycia dachowego wraz z wymianą części więźby w budynku przy ul. Orkana 14	Wymiana pokrycia dachowego wraz z wymianą części więźby.	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Orkana 14	2005-2007	50.000
43.	Remont części wspólnych nieruchomości z lokalami użytkowymi w budynku przy ul. Chopina 6	Remont klatki schodowej, izolacja pionowa budynku, remont dachu, remont elewacji, wymiana instalacji wod-kan.	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Chopina 6	2005-2007	78.000
44.	Wymiana poziomu kanalizacyjnego w budynku przy ul. 11-go Listopada 4	Wymiana poziomu kanalizacyjnego - lokale użytkowe.	Wspólnota Mieszkaniowa, ul.11-go Listopada 4	2007-2009	15.000
45.	Rewitalizacja budynku przy ul. Cyniarskiej 12	Remont elewacji, remont pokrycia dachu, kominów, wymiana stolarki okiennej.	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Cyniarska 12	2010-2011	200.000
46.	Remont budynku przy ul. Ratuszowej 2	Wymiana instalacji, więźby dachowej i pokrycia dachu, remont elewacji budynku.	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Ratuszowa 2	2007	1.300.000
47.	Remont i modernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Frycza Modrzewskiego 15	Wymiana stolarki okiennej, wymiana kominów nad dachem, wymiana pokrycia dachowego, wykonanie elewacji, wykonanie instalacji CO, wykonanie instalacji elektrycznej.	Parafia Ewangelicko-Augsburska w Bielsku-Białej Pl. Ks. Marcina Lutra 12	2008-2010	440.000
48.	Remont elewacji i dachu w budynku przy ul. Pankiewicza 4	Remont elewacji i wymiana dachu.	Inwestor prywatny ul. Pankiewicza 4	2009	300.000
49.	Remont elewacji w budynku przy Pl. Franciszka Smolki 5	Remont elewacji.	Wspólnota Mieszkaniowa Pl. Franciszka Smolki 5	2009	200.000
50.	Modernizacja kamienicy przy pl. Żwirki i Wigury 1a	Remont pokrycia dachu, wymiana instalacji wod-kan., elektrycznej, wymiana stolarki drzwiowej klatki schodowej, malowanie klatki schodowej, remont elewacji zewnętrznej.	Wspólnota Mieszkaniowa Pl. Żwirki i Wigury 1a	2009-2013	180.000
51.	Remont generalny budynku przy ul. Celnej 10	Remont kapitalny, wymiana instalacji, remont kominów, wymiana okien, wymiana konstrukcji i poszycia dachu, remont elewacji.	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Celna 10	2007-2010	1.500.000
Cel szczegółowy 1/3: Poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego, pieszego oraz infrastruktury parkingowej					
I. Inwestycje zgłoszone przez Urząd Miejski i jednostki mu podległe					
52.	Rewitalizacja Przestrzeni Publicznej w zabytkowym otoczeniu Bielskiej Starówki – budowa wielopoziomowego parkingu ul. Kopernika z uzupełnieniem zabudowy pierzei	Budowa parkingu z budynkiem usługowym od ul. Kopernika i budynkiem wielofunkcyjnym od ul. Cieszyńskiej wraz z niezbędną infrastrukturą, obsługującego teren Starówki.	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Rewitalizacji Starówki, ul. Cieszyńska 15	2007-2010	73.905.000

53.	Rewitalizacja Bielskiej Starówki – Budowa parkingu nr 2 ul. Orkana	Budowa parkingu nr 2 w rejonie ul. Orkana z niezbędną infrastrukturą.	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Rewitalizacji Starówki, ul. Cieszyńska 15	2006-2008	640.000
54.	Przebudowa ul. 11-go Listopada, Barlickiego i Przechód Schodowy	Przebudowa schodów w ciągu ul. Przechód Schodowy, przebudowa ul. Barlickiego, przebudowa mostu nad rzeką Białą, remont nawierzchni ul. 11 Listopada.	Miejski Zarząd Dróg ul. Grażyńskiego 10	2005-2008	11.676.000
55.	Przebudowa ulicy Lipnickiej	Modernizacja ulicy, przebudowa i budowa chodników. Przebudowa obiektów inżynierskich – mury oporowe i trzy obiekty mostowe. Budowa kanalizacji deszczowej.	Miejski Zarząd Dróg ul. Grażyńskiego 10	2006-2010	17.613.000
56.	Modernizacja przykrycia potoku Niwka wraz z remontem ul. Stojałowskiego	Remont dylatacji przykrycia potoku Niwka, na odcinku od mostu na rzece Białą do Placu Opatrzności Bożej. Remont nawierzchni ul. Stojałowskiego.	Miejski Zarząd Dróg ul. Grażyńskiego 10	2008-2009	4.050.000
57.	Przebudowa ul. Spółdzielców	Przebudowa ulicy Spółdzielców wraz z budową ronda na skrzyżowaniu z ul. Stawową.	Miejski Zarząd Dróg ul. Grażyńskiego 10	2007-2009	985.000
58.	Budowa parkingu podziemnego dwupoziomowego wraz z przebudową Placu Wojska Polskiego i ul. Cyniarskiej	Przebudowa Placu Wojska Polskiego – zmiana zagospodarowania polegająca na odtworzeniu historycznego charakteru placu, budowa podziemnego dwukondygnacyjnego parkingu, przebudowa ul. Cyniarskiej.	Miejski Zarząd Dróg ul. Grażyńskiego 10	2007-2015	41.000.000
59.	Modernizacja skrzyżowania Al. Generała Andersa i ul. Michałowicza	Projekt połączenia ul. Michałowicza z Babiogórką od strony wschodniej pod wiaduktem wraz z realizacją całości zakresu układu komunikacyjnego	Miejski Zarząd Dróg ul. Grażyńskiego 10	2006-2010	12.568.000
60.	Budowa parkingów dla mieszkańców osiedla Grażyny	Wykonanie 41 miejsc parkingowych na osiedlu Grażyny przy budynkach Zegadłowicza 7,9 i Grażyny 11,15	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej ul. Lipnicka 26	2009-2011	820.000
61.	Budowa parkingów dla mieszkańców osiedla Grunwaldzkiego	Wykonanie 121 miejsc parkingowych na osiedlu Grunwaldzkim	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej ul. Lipnicka 26	2009-2013	2.420.000
II. Inwestycje zgłoszone przez pozostałe podmioty					
62.	Parking na jednostce „C” – ul. Matusiaka 9; Parking na jednostce „B” Doliny Mietusiej 3 Os. Karpackie	Organizacja 56 miejsc postojowych dla samochodów osobowych.	Karpacka Spółdzielnia Mieszkaniowa, ul. Morskie Oko 23	2005-2010	427.000

63.	Poprawa funkcjonalności ruchu kołowego poprzez budowę dróg pożarowych w rejonie budynków wysokich XI- kondygnacyjnych przy ul. Jutrzenki 31,33 Podgórze 16,18,20 oraz w rejonie budynków niskich V- kondygnacyjnych przy ul. Łagodnej 30,32,34	Wykonanie dokumentacji technicznej, realizacja robót budowlanych, wykonanie dodatkowego oświetlenia, nasadzenia drzew i krzewów, odtworzenie elementów małej architektury, które ulegną likwidacji w związku z budową dróg p.poż.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Złote Łany”, ul. Jutrzenki 22	2008-2012	1.200.000
64.	Poprawa funkcjonalności ruchu kołowego i pieszego poprzez budowę miejsc postojowych w rejonie ulic Żywieckiej – Łagodnej - Tuwima	Wykonanie dokumentacji technicznej, realizacja robót budowlanych, wykonanie dodatkowego oświetlenia, nasadzenia drzew i krzewów.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Złote Łany”, ul. Jutrzenki 22	2008-2013	1.000.000
65.	Poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego i ruchu pieszego, zwiększenie estetyki przestrzeni publicznej – Osiedle Słoneczne	Kontynuacja zadań polegających na poprawie funkcjonalności struktury ruchu kołowego i pieszego.	Beskidzka Spółdzielnia Mieszkaniowa, ul. M. Reja 18	2006-2009	976.000
66.	Poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznej oraz tworzenie sfer bezpieczeństwa – wykonanie ciągu komunikacyjnego na Osiedlu Beskidzkim	Kontynuacja zadań polegających na poprawie funkcjonalności struktury ruchu kołowego i pieszego.	Beskidzka Spółdzielnia Mieszkaniowa, ul. M. Reja 18	2006-2010	403.000
Cel szczegółowy 1/4: Modernizacja i poprawa estetyki terenów zieleni miejskiej					
I. Inwestycje zgłoszone przez Urząd Miejski i jednostki mu podległe					
67.	Budowa parku rekreacyjno-wypoczynkowego przy ul. Bartniczej	Wykonanie oświetlenia, montaż sprzętu zabawowego, ławek, koszy na śmieci oraz wymiana nawierzchni boisk sportowych.	Wydział Gospodarki Miejskiej UM w Bielsku-Białej	2008	260.000
68.	Budowa parku rekreacyjno – wypoczynkowego, ul. Spółdzielców, ul. Skrzydlewskiego	Opracowanie dokumentacji, wykonanie kanalizacji deszczowej, niwelacja terenu, wykonanie alejek spacerowych, oświetlenia, obsada zieleni, montaż sprzętu zabawowego oraz koszy na śmieci.	Wydział Gospodarki Miejskiej UM w Bielsku-Białej	2008-2010	620.000
69.	Budowa parku rekreacyjno – wypoczynkowego, ul. Spółdzielców, ul. Stawowa	Wykonanie dokumentacji, kanalizacji deszczowej, niwelacja terenu, alejek spacerowych, oświetlenia, obsada zieleni, montaż sprzętu zabawowego oraz koszy na śmieci, obsada zieleni.	Wydział Gospodarki Miejskiej UM w Bielsku-Białej	2008	150.000
70.	Budowa bulwaru nad rzeką Białą – ul. Bohaterów Warszawy, Pl. Fabryczny, Pl. Ratuszowy	Wykonanie kanalizacji deszczowej, niwelacja terenu, wykonanie alejek spacerowych, oświetlenia, obsada zieleni, montaż sprzętu zabawowego oraz koszy na śmieci.	Wydział Gospodarki Miejskiej UM w Bielsku-Białej	2008-2009	330.000
Cel szczegółowy 1/5: Rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i sportowej					
I. Inwestycje zgłoszone przez Urząd Miejski i jednostki mu podległe					
71.	Rewitalizacja Przestrzeni Publicznych Bielskiej Starówki – „Zwiedzaj i wypoczywaj”	Wykonanie platformy widokowej z częściowym odtworzeniem baszty przy ul. Krętej, remont nawierzchni ul. Pankiewicza. Zagospodarowanie	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Rewitalizacji Starówki	2007-2009	1.637.000

		terenu przy ul. Orkana na ogólnodostępną zieleni parkową. Zagospodarowanie terenu przy ul. Schodowej na ogólnodostępną przestrzeń rekreacyjną.	ul. Cieszyńska 15		
72.	Modernizacja i rozbudowa stadionu piłkarskiego przy ul. Młyńskiej 52b	Modernizacja zaplecza szatniowo-sanitarnego, budowa ogrodzenia stadionu, remont płyty głównej boiska (ułożenie nawierzchni syntetycznej), montaż krzesełek na trybunie, budowa drogi dojazdowej, oświetlenie boiska	Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki/ Wydział Inwestycji UM w Bielsku-Białej	2005-2008	2.580.000
73.	Przebudowa stadionu miejskiego przy ul. Rychlińskiego 21	Zadaszona widownia na 10 000 miejsc. Zaplecze socjalno-administracyjne wraz z pomieszczeniami użytkowymi. Miejsca parkingowe. Połączenie stadionu z istniejącymi obiektami BSK „Stal”. Budowa podgrzewanej płyty głównego boiska piłkarskiego (105mx70m) wraz z oświetleniem. Budowa treningowego boiska piłkarskiego o sztucznej nawierzchni (100 mx65m) wraz z oświetleniem. System monitoringu. Nagłośnienie. Tablice świetlne.	Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki/ Wydział Inwestycji UM w Bielsku-Białej	2008–2011	72.000.000
II. Inwestycje zgłoszone przez pozostałe podmioty					
74.	Boisko sportowe - jednostka „C”, Os. Karpackie	Organizacja boisk sportowych do siatkówki i koszykówki. Boisko do koszykówki i siatkówki o łącznej powierzchni ok. 637 m2.	Karpacka Spółdzielnia Mieszkaniowa; ul. Morskie Oko 23	2005-2010	130.000
75.	Skwer, plac zabaw dla dzieci na jednostce „B”, Os. Karpackie	Wykonanie miejsc wypoczynku i placów zabaw oraz organizacja miejsc postojowych dla samochodów osobowych.	Karpacka Spółdzielnia Mieszkaniowa; ul. Morskie Oko 23	2005-2010	300.000
76.	Budowa 5 placów zabaw dla dzieci	Likwidacja starych, nie spełniających obecnych norm urządzeń zabawowych, budowa nowych placów rekreacyjnych – zabaw dla dzieci i młodzieży.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Złote Łany”, ul. Jutrzenki 22	2008-2012	500.000
77.	Przygotowanie terenu rekreacyjnego w otoczeniu budynku przy ul. Czwartaków 2 wraz z monitoringiem	Uporządkowanie zadrzewień, wyrównanie terenu, zbudowanie alejek, założenie monitoringu.	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Czwartaków 2	2008-2009	120.000
78.	Remont i adaptacja sali gimnastycznej przy Pl. Ks. Marcina Lutra 8	Wymiana kominów nad dachem, wymiana pokrycia dachu wraz z pełnym odeskowaniem, wymiana stolarki okiennej, wykonanie elewacji.	Parafia Ewangelicko-Augsburska w Bielsku-Białej Pl. Ks. Marcina Lutra 12	2011-2012	545.000
79.	Regeneracja, rehabilitacja i zabudowa pustych przestrzeni publicznych oraz przebudowa infrastruktury publicznej związanej z rozwojem funkcji turystycznych, rekreacyjnych i kulturalnych.	Niwelacja terenu, ogrodzenie terenu, wyłożenie nowego podłoża, montaż urządzeń zabawowych.	Beskidzka Spółdzielnia Mieszkaniowa, ul. M. Reja 18	2007-2012	550.000

80.	Ekspozycja historycznego tramwaju, Pl. F. Żwirki i S. Wigury	Wykonanie 12 m torowiska pod tramwaj jako podstawy eksponatu, oświetlenie obiektu jako atrakcji turystycznej	Bielskie Towarzystwo Tramwajowe, ul. Wita Stwosza 20	2008 -2013	65.000
Cel szczegółowy 1/6: Rozwój infrastruktury edukacyjnej i kulturalnej					
I. Inwestycje zgłoszone przez Urząd Miejski i jednostki mu podległe					
81.	Modernizacja budynku Teatru Lalek Białaluka, jego urządzeń i wyposażenia – etap II	Rozbudowa węzła ciepłowniczego. System podgrzewania rynien na poddaszu. Instalacja interkomu. Neon – napis reklamowy na budynku. Wykonanie instalacji zraszaczowej nad sceną.	Teatr Lalek Białaluka im. Jerzego Zitzmana, ul. Mickiewicza 20	2008	305.000
82.	Modernizacja budynku Teatru Lalek Białaluka, jego urządzeń i wyposażenia – etap III	Zaprojektowanie i wykonanie systemu wentylacji pomieszczeń poziomu piwnic (garderoby aktorów, magazyny, sanitariaty) oraz II piętra (pracowni plastycznej, stolarni, magazynu kostiumów). Modernizacja wyciągów scenicznych. Modernizacja magazynu głównego dekoracji (powiększenie o piwnicę). Modernizacja garderób aktorskich (piwnice). Wymiana dźwigu towarowego na towarowo –osob. Wymiana serwera i sprzętu komputerowego. Modernizacja zadaszona wejścia głównego, impresariatu i oranżerii. Modernizacja pracowni i urządzeń scenicznych (dostosowanie do wymogów europejskich). Wykonanie systemu prezentowania i odtwarzania multimedii. Modernizacja zaplecza sanitarnego. Modernizacja widowni Sali głównej(wymiana foteli i wykładziny).	Teatr Lalek Białaluka im. Jerzego Zitzmana, ul. Mickiewicza 20	2009-2011	1.345.000
83.	Modernizacja i likwidacja barier architektonicznych w Galerii Bielskiej BWA przy ul. 3 Maja 11	Kontynuacja modernizacji budynku Galerii Bielskiej BWA w Bielsku-Białej przy ul. 3 Maja 11 w tym: wykonanie klimatyzacji sal wystawowych, kawiarni i biur w Galerii Bielskiej BWA, wentylacji, przebudowa wejść, odnowienie elewacji budynku od strony wschodniej i północnej, ocieplenie budynku, wymiana stolarki okiennej w małej sali i części zaplecza i biur, oświetlenie fasady, likwidacja barier architektonicznych.	Galeria Bielska BWA, ul. 3 Maja 11	2006-2011	1.120.000
84.	Modernizacja i rewaloryzacja budynku głównego Teatru Polskiego i „Małej Sceny”	Etap I – Modernizacja „Małej Sceny” – dach, stolarka okienna, modernizacja wnętrza, rewaloryzacja elewacji, Etap II – modernizacja budynku głównego – elewacja, dach, montaż centralnego termowentylatora; roboty budowlano-wykończeniowe w podziemiach budynku, zagospodarowanie terenu z elementami małej architektury i iluminacją świetlną, projekt techniczny i wykonanie urządzeń	Teatr Polski w Bielsku-Białej, ul. 1 Maja 1	1995-2008	17.887.000

		technicznych sceny, wykonanie i montaż opraw oświetleniowych na klatkach schodowych.			
85.	Rozbudowa budynku Książnicy Beskidzkiej	Opracowanie dokumentacji oraz rozbudowa istniejącego budynku Książnicy Beskidzkiej.	Książnica Beskidzka ul. Słowackiego 17a	2007-2013	26.000.000
86.	Modernizacja bazy dydaktycznej dla kształcenia ustawicznego i praktycznego II etap	Adaptacja na potrzeby siedziby Bielskiego Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego oraz unowocześnienie bazy dydaktycznej warsztatów elektroniczno-elektrycznych, odzieżowych, budowlanych, samochodowych, gastronomicznych oraz ekonomicznych byłych warsztatów włókienniczych Bielskiej Szkoły Przemysłowej. Zadanie obejmuje również utworzenie bazy noclegowej na potrzeby BCKUiP. Adaptacja istniejących budynków warsztatów, Bielkonu, Farbiarni i łącznika.	Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej	2007-2009	14.400.000
87.	Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej Nr 9 przy ul. Piłsudskiego 47	Obiekt sportowy z zapleczem socjalnym o pow. Użytkowej 1000 m ² i kubaturze 5000 m ³ , w tym sala gimnastyczna pełnowymiarowa.	Szkoła Podstawowa Nr 9, ul. Piłsudskiego 47 / Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej	2007-2010	4.570.000
88.	Modernizacja basenu w ZS Ogólnokształcących im. A. Krajowej w Bielsku-Białej	Modernizacja basenu: technologia basenu, wentylacja mechaniczna, remont niecki basenu i szatni.	Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Armii Krajowej, ul. Sternicza 4/ Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej	2008-2009	2.300.000
89.	Budowa boiska szkolnego w Gimnazjum Nr 2 w Bielsku-Białej	Ułożenie nawierzchni asfaltowej o wymiarach 41m x 21m.	Gimnazjum Nr 2, ul. Jutrzenki 13/ Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej	2008	180.000
II. Inwestycje zgłoszone przez pozostałe podmioty					
90.	Remont Willi Teodora Sixta – przy ul. Mickiewicza 24	Budynek główny: wymiana stolarki okiennej, wykonanie nowej elewacji wraz ze wszystkimi elementami architektonicznymi. Remont schodów kamiennych. Remont okładzin kamiennych ścian fundamentowych. Budynek gospodarczy (wozownia): remont pomieszczeń, remont kapitalny dachu. Wymiana stolarki drzwiowej i okiennej Wykonanie nowej elewacji ze wszystkimi elementami architektonicznymi. Planowane prace remontowe na terenie nieruchomości. Remont ogrodzenia wraz	Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej, ul. Willowa 2	2008	1.100.000

		z bramą wjazdową oraz cokołem kamiennym Wykonanie pozostałej części drogi brukowej.			
91.	Remont o adaptacja budynku Szkoły Podstawowej nr 2 przy Pl. Ks. Marcina Lutra 7	Wymiana kominów nad dachem, wymiana pokrycia dachu wraz z pełnym odeskowaniem, wymiana stolarki okiennej, wykonanie elewacji, wymiana instalacji CO, wymiana instalacji elektrycznej z lampami.	Parafia Ewangelicko-Augsburska w Bielsku-Białej Pl. Ks. Marcina Lutra 12	2008-2010	2.000.000
92.	Remont i adaptacja budynku Liceum Ogólnokształcącego, Gimnazjum oraz Wyższej Szkoły Administracji przy ul. Frycza Modrzewskiego 12	Wymiana kominów nad dachem, wymiana pokrycia dachu wraz z pełnym odeskowaniem, wymiana stolarki okiennej, wykonanie elewacji, wymiana instalacji CO, wymiana instalacji elektrycznej z lampami.	Parafia Ewangelicko-Augsburska w Bielsku-Białej Pl. Ks. Marcina Lutra 12	2008-2010	1.600.000
93.	Remont budynku Wyższej Szkoły Administracji przy Pl. Ks. Marcina Lutra 7	Wymiana kominów nad dachem, wymiana pokrycia dachu, wymiana elewacji w zakresie cokołów.	Parafia Ewangelicko-Augsburska w Bielsku-Białej Pl. Ks. Marcina Lutra 12	2011-2012	610.000
94.	Pełniejsze przystosowanie obiektów Kościoła p/w Świętego Maksymiliana Kolbe w Bielsku-Białej – Aleksandrowicach do roli centrum kulturalnego dla lokalnej społeczności.	Izolacja termiczna dachu, izolacja termiczna ścian wraz z modernizacją termiczną, częściowa wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, modernizacja wentylacji i nagłośnienia głównej sali nabożeństw (koncertów), remont schodów do wejścia głównego nawy głównej Kościoła, przystosowanie zaplecza, tj. dotychczasowego budynku katechetycznego do funkcji garderoby, sal prób, jadalni dla artystów wraz z zapleczem cateringowym, sali klubowej wraz z zapleczem gastronomicznym i biblioteki, z jednoczesnym przemieszczeniem istniejących funkcji, tj. salek dla grup parafialnych i służby liturgicznej oraz kaplicy przedpogrzebowej w inne miejsce tego budynku, a także z jednoczesną modernizacją sanitariatów, instalacji wod-kan, c.w.u. i wody p.poż, pokrycia dachowego, izolacji termicznej ścian i stolarki.	Rzymsko-Katolicka Parafia Św. Maksymiliana Marii Kolbe; ul. Św. Maksymiliana Kolbe 1	2007-2010	5.600.000
95.	Remont obiektu Muzeum Motoryzacji w Bielsku-Białej wraz z zapleczem	Remont: dachu, elewacji, ścian, podłóg oraz stolarka okienna.	Automobil Klub Beskidzki, ul. Kazimierza Wielkiego 1	2008-2013	4.000.000
96.	Modernizacja obiektu przy ul. Sobieskiego 16	Modernizacja dachu, elewacji, stolarki okiennej, sieci instalacyjnych.	Stowarzyszenie Polska – Świat, ul. Legionów 30	2008-2009	500.000
97.	Rozbudowa budynku przy ul. Br. Gierymskich 5 z przeznaczeniem na poszerzenie działalności klubu osiedlowego „Pegaz”	Dobudowa nowego budynku dwukondygnacyjnego.	Beskidzka Spółdzielnia Mieszkaniowa, ul. M. Reja 18	2009-2010	2.000.000

Cel szczegółowy 1/7: Rozwój infrastruktury pomocy społecznej i zdrowia publicznego					
I. Inwestycje zgłoszone przez Urząd Miejski i jednostki mu podległe					
98.	Restrukturyzacja wraz z modernizacją Szpitala Ogólnego im. Dr Edmunda Wojtyły	Dobudowa przewiązki pomiędzy Pawilonem I i II w tym modernizacja klombu oraz dróg pożarowych oraz wykonanie bramy ewakuacyjnej od strony ul. Grunwaldzkiej. Modernizacja Pawilonu IV dla potrzeb ZPO: projekt, zakup aparatury i sprzętu medycznego oraz wyposażenia. Zakres prac: roboty budowlano-modernizacyjne, remont dachu z dociepleniem, wymiana instalacji wod.kan., c.o., wykonanie instalacji p.poż., gazów medycznych, modernizacja instalacji elektrycznej, instalacja dźwigu szpitalnego. Wymiana pokrycia dachu w Pawilonie III, modernizacja budynku dla potrzeb archiwum szpitalnego, modernizacja pomieszczeń dla potrzeb Laboratorium, Poradni WZW. Budowa portierni przy wjeździe karetek od strony ul. Grunwaldzkiej. Zakup aparatury i sprzętu medycznego. Zakup komputerów i oprogramowania.	Wydział Polityki Społecznej/ Wydział Inwestycji UM w Bielsku-Białej	2003-2013	43.000.000
99.	Standaryzacja placówek opiekuńczo-wychowawczych w ZPOW – obiekt przy ul. Lompy 7	Zmiana sposobu użytkowania poddasza wraz z modernizacją pomieszczeń pierwszego piętra.	Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych ul. Lompy 7,9	2006-2008	1.400.000
100.	Standaryzacja placówek opiekuńczo-wychowawczych w ZPOW – obiekt przy ul. Lompy 9	Modernizacja pomieszczeń wraz ze zmianą funkcji pomieszczeń istniejących.	Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych ul. Lompy 7,9	2008-2010	1.325.000
101.	Adaptacja piwnic oraz uporządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej – etap II - Powiatowy Urząd Pracy, ul. Partyzantów 55	Adaptacja pomieszczeń piwnic dla potrzeb PUP i uporządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej – II etap	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej/ Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej	2003-2009	806.000
II. Inwestycje zgłoszone przez pozostałe podmioty					
102.	Remont budynku Ewangelickiego Domu Opieki SOAR przy ul. Frycza Modrzewskiego 25	Wymiana stolarki okiennej.	Parafia Ewangelicko-Augsburska w Bielsku-Białej Pl. Ks. Marcina Lutra 12	2008-2009	183.000

7.3 Zadania gospodarcze

Nr	Nazwa projektu	Zakres rzeczowy projektu	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Czas realizacji	Koszt całkowity projektu
1	2	3	5	6	7
Cel Strategiczny 2: Aktywizacja gospodarcza obszarów rewitalizowanych					
Cel szczegółowy 2/1: Tworzenie warunków i infrastruktury dla rozwoju przedsiębiorczości					
II. Inwestycje zgłoszone przez pozostałe podmioty					
1.	Rewitalizacja zasobów osiedlowych poprzez odnowienie /remont/ Pawilonu handlowego Cieszyńska 140 wraz z wykonaniem izolacji cieplnej ścian zewnętrznych oraz wymianą ślusarki okiennej i drzwiowej i remontem ciągów pieszych wzdłuż pawilonu	Wykonanie izolacji cieplnej ścian zewnętrznych wraz z wymianą okien i drzwi. Remont ciągów pieszych wzdłuż pawilonu.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Strzecha” ul. Osuchowskiego4	2008-2013	1.000.000
2.	Rewitalizacja zasobów osiedlowych poprzez odnowienie /remont/ Pawilonu handlowego Listopadowa 65 wraz z wykonaniem izolacji cieplnej ścian zewnętrznych oraz wymianą ślusarki okiennej i drzwiowej a także remontem schodów i chodników	Wykonanie izolacji cieplnej ścian zewnętrznych wraz z wymianą okien i drzwi. Remont schodów i chodników.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Strzecha” ul. Osuchowskiego4	2008-2013	440.000
3.	Rewitalizacja zasobów osiedlowych poprzez odnowienie /remont/ Pawilonu handlowego – usługowego Jesionowa 13 wraz z wykonaniem izolacji cieplnej ścian zewnętrznych oraz wymianą ślusarki okiennej i drzwiowej a także remontem schodów i chodników	Wykonanie izolacji cieplnej ścian zewnętrznych wraz z wymianą okien i drzwi. Remont schodów i chodników.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Strzecha” ul. Osuchowskiego4	2008-2013	1.200 000
4.	Rewitalizacja zasobów osiedlowych poprzez odnowienie /remont/ Pawilonu handlowego Spółdzielców 5 wraz z wykonaniem izolacji cieplnej ścian zewnętrznych oraz wymianą ślusarki okiennej i drzwiowej, remontem ciągów pieszych wzdłuż pawilonu a także schodów	Wykonanie izolacji cieplnej ścian zewnętrznych wraz z wymianą okien i drzwi. Remont schodów i chodników.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Strzecha” ul. Osuchowskiego4	2008-2013	600.000
5.	Likwidacja barier architektonicznych w lokalach użytkowych. Pawilony handlowo – usługowe przy ul. Jutrzenki 18-20-22-24,	Budowa szybu windowego w pawilonie Jutrzenki 24, Łagodna 17, Żywiecka 89, Lenartowicza 20. Likwidacja istniejącej windy towarowej	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Złote Łany”, ul. Jutrzenki 22	2008-2013	900.000

	Lenartowicza 20, Żywieckiej 89, Łagodnej 17	i zastąpienie jej windą osobową w pawilonie Jutrzenki 18,20. Montaż pochylni dla osób niepełnosprawnych.			
6.	Rozbudowa budynku przy ul. Sterniczej 26 a z przeznaczeniem na poszerzenie działalności usługowej	Dobudowa do istniejącej przychodni zdrowia części handlowo-usługowej z przeznaczeniem na gabinety lekarskie oraz inne lokale usługowe.	Beskidzka Spółdzielnia Mieszkaniowa, ul. M. Reja 18	2009-2010	960.000
Cel szczegółowy 2/2: Wspieranie aktywności i inicjatyw gospodarczych mieszkańców poprzez promocję, doradztwo i działania edukacyjne					
I. Inwestycje zgłoszone przez Urząd Miejski i jednostki mu podległe					
7.	Integracja rynku pracy z systemem edukacji w Bielsku - Białej	Opracowanie diagnozy oraz organizacja konferencji.	Wydział Strategii i Rozwoju Gosp., UM w Bielsku-Białej	2007-2009	100.000
Cel szczegółowy 2/3: Wzmocnieni funkcji usługowych i handlowych na obszarze rewitalizowanym					
II. Inwestycje zgłoszone przez pozostałe podmioty					
8.	Remont budynku na potrzeby restauracji przy ul. Piwowskiej 2	Remont izolacji poziomej i pionowej, wzmocnienie murów, wymiana dachu, więźby, remont elewacji, wymiana instalacji, adaptacja wnętrza na cele restauracji.	BTH MISAT ul. Drobniewicza 63	2007	900.000
9.	Zakup i remont budynku na cele usługowe przy ul. Rynek 1/ Cieszyńska 2	Wymiana dachu, stolarki okiennej i drzwiowej, remont elewacji, wymiana wszystkich instalacji, adaptacja budynku do celów usługowych	MISAT Sp. z o.o., ul. Drobniewicza 63	2007-2009	1.500.000

7.4 Zadania społeczne

Nr	Nazwa projektu	Zakres rzeczowy projektu	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Czas realizacji	Koszt całkowity projektu
1	2	3	5	6	7
Cel Strategiczny 3: Zapobieganie problemom społecznym i patologiom na obszarach objętych rewitalizacją					
Cel szczegółowy 3/1: Poprawa bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie przestępczości					
I. Inwestycje zgłoszone przez Urząd Miejski i jednostki mu podległe					
1.	Monitoring CCTV śródmieścia miasta Bielska-Białej i osiedli mieszkaniowych	Zainstalowanie kamer monitoringu CCTV miasta i rozbudowa stanowiska obsługi systemu monitoringu. (I etap – 42 kamery, docelowo 81 kamer)	Straż Miejska, ul. Kołłątaja 10	2003-2013	3.664.000 (42 kamery- I etap)
2.	Budowa Strażnicy PSP wraz z siedzibą Komendy Miejskiej, przy ul. Leszczyńskiej 43	Budowa strażnicy z zapleczem dla Jednostki Ratowniczo - Gaśniczej PSP, wyposażenie zintegrowanego, stanowiska kierowania służb ratowniczych wraz ze stanowiskiem służb współdziałających	Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej Pl. Ratuszowy 9	2003-2008	27.600.000
Cel szczegółowy 3/2: Zwiększenie integracji społecznej osób wykluczonych społecznie oraz zagrożonych wykluczeniem, osób starszych i niepełnosprawnych					
I. Inwestycje zgłoszone przez Urząd Miejski i jednostki mu podległe					
3.	Wsparcie i aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Badania potencjału zawodowego beneficjentów, wyznaczenie ścieżek kariery zawodowej, wsparcie psychologiczne, grupy wsparcia, warsztaty edukacyjne, kursy i szkolenia zawodowe.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Karola Miarki 11, Punkt Wsparcia ul. Piastowska 4	I Edycja 2008 – 2009 II edycja 2010 – 2011 III edycja 2012 - 2013	150.000 150.000 150.000
4.	Wsparcie i integracja społeczności lokalnej Bielskiej Starówki i Centrum Miasta Bielska - Białej	Diagnoza problemów społeczności lokalnej. Mapa zasobów i problemów wspieranego obszaru miasta. Organizacja imprez i akcji integracyjnych m.in.: festyny rodzinne i targi pracy.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Karola Miarki 11, Organizacje Pozarządowe	2008 - 2009	200.000

5.	Szkolenia i specjalistyczne doradztwo dla kadr integracji społecznej działających na terenie Bielska - Białej	Diagnoza potrzeb szkoleniowych kadr integracji społecznej. Szkolenia i warsztaty dla kadr integracji społecznej. Doradztwo specjalistyczne dla kadr integracji społecznej.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Karola Miarki 11, Firma szkoleniowa	2009 - 2010	1.500.000
Cel szczegółowy 3/3: Dążenie do integracji na rynku pracy osób poszukujących pracy, nieaktywnych zawodowo oraz osób znajdujących się w niekorzystnym położeniu (osoby niepełnosprawne, zagrożone wykluczeniem społecznym) zapobieganie bezrobociu, zwłaszcza bezrobociu długotrwałemu bezrobociu wśród młodzieży					
I. Inwestycje zgłoszone przez Urząd Miejski i jednostki mu podległe					
6.	Promocja i wsparcie wolontariatu w zakresie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Kampania informacyjno – promocyjna dotycząca rozwoju wolontariatu w Bielsku – Białej. Szkolenia w zakresie organizacji sieci wolontariuszy w mieście.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Karola Miarki 11, Organizacje Pozarządowe	2010 - 2011	250 000
II. Inwestycje zgłoszone przez pozostałe podmioty					
7.	Utworzenie Parku Rehabilitacyjno – Szkoleniowo – Usługowego na terenie hali tkalni, wzorcowni i części budynku administracyjnego byłych ZPW MERILANA przy ul. Dworkowej 3	Remont generalny, przystosowanie istniejących budynków do użyteczności publicznej: wymiana instalacji elektrycznej i sanitarnej, wymiana stolarki okiennej, pokrycia dachu, stropów, posadzki, tynków.	Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne Teatr Grodzki, ul. Sempołowskiej13	2008-2012	10.000.000
8.	Kontynuacja remontu generalnego i adaptacji budynku poprzemysłowego przy ul. Sempołowskiej 13/Dworkowej 3 z przeznaczeniem na centrum działań aktywizacyjnych. Warsztat Terapii Zajęciowej, Zakład Aktywności Zawodowej oraz na działalność statutową Stowarzyszenia.	Wzmocnienie konstrukcji i stropu, ocieplenie poddasza, wymiana elewacji, wymiana stolarki okiennej, posadzek, tynków i okładzin ścian, wykonanie instalacji wod.-kan., c.o., elektrycznej, wykonanie wentylacji, remont podwórza.	Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne Teatr Grodzki, ul. Sempołowskiej13	2007-2009	2.500.000

7.5 Wskaźniki realizacji programu

Tabela Nr 59: Wskaźniki monitorowania realizacji „Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Bielska – Białej na lata 2007-2013”

Cel Strategiczny 1:	Rozwój infrastrukturalno – przestrzenny z zachowaniem dziedzictwa kulturowego	
Cel szczegółowy 1/1:	Renowacja historycznej zabudowy, poprawa ładu przestrzennego i estetyki miasta	
Produkty:	<ul style="list-style-type: none"> Liczba budynków poddanych rewitalizacji Powierzchnia budynków poddanych rewitalizacji Liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej Powierzchnia budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej Powierzchnia wyremontowanej i przebudowanej infrastruktury technicznej na terenie zrewitalizowanym Powierzchnia zdegradowanych dzielnic i obszarów miast poddanych rewitalizacji Powierzchnia terenów rewitalizowanych przeznaczonych na małą infrastrukturę Powierzchnia zmodernizowanych obiektów dziedzictwa kulturowego 	szt. m ² szt. m ² m ² m ² m ² m ²
Rezultaty:	<ul style="list-style-type: none"> Liczba obiektów zabezpieczonych przed zagrożeniami 	Szt.
Cel szczegółowy 1/2:	Poprawa standardów mieszkaniowych w dzielnicach zabytkowych oraz z „wielkiej płyty”.	
Produkty:	<ul style="list-style-type: none"> Liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej Powierzchnia budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej Liczba budynków, z których usunięty został azbest Powierzchnia budynków, z których usunięty został azbest Powierzchnia budynków poddanych termomodernizacji, termorenowacji 	szt. m ² szt. m ²
Rezultaty:	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób mieszkających w budynkach, poddanych renowacji 	Szt.
Cel szczegółowy 1/3:	Poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego, pieszego oraz infrastruktury parkingowej	
Produkty:	<ul style="list-style-type: none"> Długość wybudowanych dróg na obszarach objętych rewitalizacją Długość zmodernizowanych dróg na obszarach objętych rewitalizacją Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury drogowej Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej 	km km szt. szt.
Rezultaty:	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa bezpieczeństwa, zmniejszenie liczby wypadków 	liczba wypadków
Cel szczegółowy 1/4:	Modernizacja i poprawa estetyki terenów zieleni miejskiej	
Produkty:	<ul style="list-style-type: none"> Powierzchnia terenów zielonych poddanych modernizacji 	m ²
Cel szczegółowy 1/5:	Rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i sportowej	
Produkty:	<ul style="list-style-type: none"> Powierzchnia zmodernizowanej lokalnej bazy turystycznej, rekreacyjnej i sportowej Liczba obiektów zmodernizowanych na cele turystyczne, rekreacyjne i sportowe Powierzchnia obiektów zmodernizowanych na cele turystyczne, rekreacyjne i sportowe Liczba nowych miejsc noclegowych 	m ² szt. m ² szt.

Rezultaty:	<ul style="list-style-type: none"> Liczba nowych ofert programowych w zakresie turystyki, rekreacji i sportu Liczba osób korzystających z nowej lokalnej bazy turystycznej, rekreacyjnej i sportowej 	szt. szt.
Cel szczegółowy 1/6:	Rozwój infrastruktury edukacyjnej i kulturalnej	
Produkty:	<ul style="list-style-type: none"> Liczba budynków przebudowanych/wyremontowanych na cele edukacyjne Powierzchnia budynków zmodernizowanych na cele edukacyjne Liczba budynków przebudowanych/wyremontowanych na cele kulturalne Powierzchnia budynków zmodernizowanych na cele kulturalne 	szt. m ² szt. m ²
Rezultaty:	<ul style="list-style-type: none"> Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury Liczba osób korzystających z nowej lokalnej bazy kulturalnej Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury edukacyjnej 	szt. szt. szt.
Cel szczegółowy 1/7:	Rozwój infrastruktury pomocy społecznej i zdrowia publicznego	
Produkty:	<ul style="list-style-type: none"> Liczba budynków przebudowanych/wyremontowanych na cele społeczne Powierzchnia budynków zmodernizowanych na cele społeczne 	szt. m ²
Rezultaty:	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społecznej 	szt.

Cel Strategiczny 2:	Aktywizacja gospodarcza obszarów rewitalizowanych	
Cel szczegółowy 2/1:	Tworzenie warunków i infrastruktury dla rozwoju przedsiębiorczości	
Produkty:	<ul style="list-style-type: none"> Liczba budynków zmodernizowanych na potrzeby działalności gospodarczej Powierzchnia budynków zmodernizowanych na potrzeby działalności gospodarczej 	szt. m ²
Rezultaty:	<ul style="list-style-type: none"> Liczba nowych przedsiębiorstw Liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie zrewitalizowanym Liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektu 	szt. szt. szt.
Cel szczegółowy 2/2:	Wspieranie aktywności i inicjatyw gospodarczych mieszkańców poprzez promocję, doradztwo i działania edukacyjne	
Produkty:	<ul style="list-style-type: none"> Liczba opracowań, analiz Liczba uczestników przedsięwzięć doradczych 	szt. szt.
Rezultaty:	<ul style="list-style-type: none"> Liczba nowych przedsiębiorstw 	szt.
Cel szczegółowy 2/3:	Wzmocnieni funkcji usługowych i handlowych na obszarze rewitalizowanym	
Produkty:	<ul style="list-style-type: none"> Powierzchnia usługowa w budynkach poddanych renowacji 	m ²
Rezultaty:	<ul style="list-style-type: none"> Liczba nowych punktów usługowych na terenach zrewitalizowanych 	szt.

Cel Strategiczny 3:	Zapobieganie problemom społecznym i patologiom na obszarach objętych rewitalizacją	
Cel szczegółowy 3/1:	Poprawa bezpieczeństwa publicznego i zapobieganie przestępczości	
Produkty:	<ul style="list-style-type: none"> Liczba sprzętu zainstalowanego na potrzeby systemu monitoringu Liczba systemów monitoringu zainstalowanych na terenie objętym rewitalizacją Liczba projektów walki z przestępczością i poprawy bezpieczeństwa mieszkańców 	<p>szt.</p> <p>szt.</p>
Rezultaty:	<ul style="list-style-type: none"> Liczba przestępstw w mieście Wskaźnik wykrywalności przestępstw 	<p>szt.</p> <p>%</p>
Cel szczegółowy 3/2:	Zwiększenie integracji społecznej osób wykluczonych społecznie oraz zagrożonych wykluczeniem, osób starszych i niepełnosprawnych	
Produkty:	<ul style="list-style-type: none"> Liczba szkoleń dla osób bezrobotnych Liczba osób, która wzięła udział w szkoleniach Liczba osób objęta wsparciem Diagnoza problemów społeczności lokalnej - publikacja 	<p>szt.</p> <p>szt.</p> <p>szt.</p> <p>szt.</p>
Rezultaty:	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób, które podjęły pracę 	<p>Szt.</p>
Cel szczegółowy 3/3:	Dążenie do integracji na rynku pracy osób poszukujących pracy, nieaktywnych zawodowo oraz osób znajdujących się w niekorzystnym położeniu (osoby niepełnosprawne, zagrożone wykluczeniem społecznym) zapobieganie bezrobociu, zwłaszcza bezrobociu długotrwałemu bezrobociu wśród młodzieży	
Produkty:	<ul style="list-style-type: none"> Liczba obiektów oferujących usługi dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym Liczba programów skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 	<p>szt.</p> <p>szt.</p>
Rezultaty:	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób, które podjęły pracę 	<p>szt.</p>

8. System wdrażania – operator programu

Rolę **Operatora Programu** dla Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku – Białej na lata 2007 – 2013 pełnić będzie biuro Pełnomocnika Prezydenta Miasta ds. Rewitalizacji Starówki. W pierwszej fazie zarządzania programem zmianie powinna ulec: nazwa operatora, na **Pełnomocnika Prezydenta Miasta ds. Rewitalizacji Obszarów Miejskich**. Koniecznym jest również zmiana zakresu działań oraz poszerzenie kompetencji opisywanej komórki. W ramach realizacji PROM 2007 – 2013 Biuro Pełnomocnika odpowiadać będzie również za kwestie związane z: monitorowaniem, raportowaniem, kampaniami *public relations* i promocją. Poszerzenie kompetencji biura wymaga zwiększenia zatrudnienia w nowym biurze o specjalistów z dziedzin projektowania, planowania, urbanistyki, architektury.

Drugim etapem opisywanego procesu będzie włączenie Biura Pełnomocnika Prezydenta Miasta ds. Rewitalizacji Obszarów Miejskich w strukturę nowopowstałego podmiotu, który zostanie utworzony w wyniku planowanego procesu restrukturyzacji ZGM.

9. Monitoring, promocja i komunikacja społeczna

9.1 Monitoring

Na poziomie Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Bielska – Białej na lata 2007 – 2013, głównym podmiotem, monitorującym oraz dokonującym oceny osiągania złożonych wskaźników jest **Operator Programu**. Rola operatora programu obejmować będzie monitoring przedsięwzięć realizowanych przez Urząd Miejski w Bielsku – Białej i jednostki mu podległe, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, podmioty i osoby prywatne oraz organizacje pozarządowe.

Sprawozdania z realizacji PROM 2007 – 2013, w cyklach dwuletnich, przedkładane będą przez operatora Prezydentowi Miasta, a następnie po akceptacji Prezydenta Miasta, sprawozdania przedkładane będą Radzie Miejskiej. Dodatkowo operator programu przygotuje sprawozdanie z całości realizacji programu za lata 2007 – 2013, do 30 czerwca 2014 roku.

W proces monitorowania i sprawozdawczości włączone zostaną wydziały merytoryczne Urzędu Miejskiego i jednostki im podległe oraz inne podmioty, których zadania umieszczone zostały w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Bielska – Białej na lata 2007 – 2013.

9.2 Promocja i komunikacja społeczna

Plan *Public Relations (PR)* i promocji “Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku – Białej na lata 2007 – 2013”, ustalony powinien zostać przez Operatora Programu i określać:

- cele działań informacyjnych i promocyjnych;
- potencjalne grupy docelowe działań informacyjnych i promocyjnych;
- strategie informowania i promocji.

Poza operatorem, podmiotami odpowiedzialnymi za prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych na szczeblu realizacji PROM winni być:

- Urząd Miejski w Bielsku – Białej i jego jednostki organizacyjne, biorące udział w przygotowaniu, wdrażaniu i ewaluacji PROM 2007 – 2013 (zakres zależny jest od przyjętego statusu i formy Operatora);

- Beneficjenci zewnętrzni, których projekty ujęto w niniejszym programie.

W ramach PROM 2007 – 2013, głównym zadaniem informacyjno – promocyjnym Operatora Programu jest podnoszenie świadomości opinii publicznej o przebiegu realizacji i rezultatach Programu. Zadanie to powinno być realizowane dwutorowo.

1. Przygotowanie i bezpośrednie realizowanie przyjętego planu promocji, dysponowanie środkami finansowymi i odpowiedzialność za efekty działalności promocyjnej i PR PROM 2007 – 2013, jako całości.
2. Nadzór, pomoc w działaniach promocyjnych, związanych z realizacją poszczególnych projektów, uwzględnionych w PROM 2007 – 2013 oraz koordynacja działań promocyjnych poszczególnych beneficjentów, w celu uzyskania efektu synergii i uniknięcia rozproszenia lub wręcz konkurencyjności podejmowanych działań.

Zadaniem Operatora Programu (w ramach struktury wewnętrznej) jest wyznaczenie imienne osoby / osób odpowiedzialnych za działania informacyjne, promocję oraz udzielanie szczegółowych informacji o wdrażaniu PROM 2007 – 2013. Informacje o wyznaczonych osobach oraz sposobie kontaktu z nimi zostaną upowszechnione.

Ze względu na zintegrowany charakter PROM 2007 – 2013, jego zasięg terytorialny i rangę realizacji jego celów do grup docelowych działań *public relations* i promocji zaliczyć należy:

- Społeczeństwo (wspólnota mieszkańców Bielska – Białej), z uwzględnieniem specyficznych narzędzi kierowanych do mieszkańców obszarów rewitalizowanych oraz kierowanych do mieszkańców obszarów miasta nie objętych PROM 2007 – 2013;
- Beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu i jego kolejnych aktualizacji (w tym podmioty, które otrzymały dotację lub zamierzają się o taką ubiegać w ramach działań objętych dofinansowaniem, szczególnie z Funduszy Strukturalnych i Programów UE oraz innych pozabudżetowych źródeł dofinansowania);
- Partnerów społeczno – gospodarczych – partnerów beneficjentów i potencjalnych beneficjentów PROM 2007 – 2013;
- Organizacje pozarządowe i zawodowe, samorządy gospodarcze;
- Właściwe władze publiczne (władze regionalne województwa śląskiego, administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, władze publiczne gmin i powiatów sąsiedzkich, władze publiczne miast i gmin partnerskich);
- Media (prasa, radio, telewizja o zasięgu lokalnym, regionalnym, ogólnopolskim oraz media elektroniczne).

Operator Programu w swoich działaniach promocyjnych i PR powinien skoncentrować się na następujących sferach:

- Służba informacyjna, jako sfera związana z rozpowszechnianiem oraz nagłaśnianiem informacji, bez skupiania się na określonej grupie docelowej, głównie za pośrednictwem mediów;
- Relacje inwestycyjne – podtrzymywanie kontaktów z uczestnikami Programu (beneficjentami, partnerami, dostawcami, wykonawcami);
- Relacje finansowe – nawiązywanie i podtrzymywanie dobrych kontaktów z instytucjami finansowymi, takimi jak:
  - instytucje wdrażające, pośredniczące i zarządzające środkami z Funduszy Strukturalnych i Programów UE;
  - banki i inne instytucje finansowe (kredytowe, ubezpieczeniowe, poręczeniowe);
- Relacje ze społecznościami lokalnymi;
- Relacje z władzami;
- Organizacja imprez promocyjnych;
- Ogłoszenia i reklamy płatne;
- Analizy i badania (odbioru społecznego Programu).

Proces informowania o PROM 2007 – 2013 powinien mieć charakter dwukierunkowy, to znaczy, że powinien umożliwiać odbiorcom przekazów formułowanie informacji zwrotnych i własnych opinii. Plan promocji powinien realizować bierne i czynne prawo obywateli do informacji, zgodnie z obowiązującymi przepisami i standardami.

Niezbędne do realizacji tych planów będzie wykorzystanie:

- oficjalnych stron internetowych Bielska – Białej (w tym BIP), z uwzględnieniem możliwości wejścia na odrębne strony (podstrony), ze strony głównej, tak jak to miało miejsce, w trakcie prac nad dokumentem;
- przygotowanie serwisu internetowego PROM 2007 – 2013, w którego skład wejść powinny: opis problematyki związanej z rewitalizacją obszarów miejskich; publikacja Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku – Białej na lata 2007 – 2013; informacje o bieżącym stanie wdrażania, finansowania i ewaluacji PROM 2007 – 2013; inne informacje i materiały o charakterze informacyjnym (komunikaty o przetargach, konkursach ofert i ich wynikach); forum mieszkańców (pozwalające na przekazywanie przez bielszczan wizji możliwej aktualizacji PROM 2007 – 2013); informacje o możliwości pozyskania środków na projekty, związane z przyjętymi celami rewitalizacji; baza umożliwiająca znalezienie partnera do projektu; statystyki i raporty; galeria fotografii.

Na Operatorze Programu spoczywał będzie również obowiązek: wydawania publikacji i broszur drukowanych, organizacji konferencji prasowych, szkoleń i seminariów dla podmiotów prywatnych i instytucji zaangażowanych we wdrażanie PROM 2007 – 2013; nadzór i wsparcie (organizacyjne, doradcze, techniczne) beneficjentów i potencjalnych beneficjentów programu rewitalizacji.

Finansowanie działań promocyjnych i *public relations* oraz poziom środków, na to przeznaczonych zależy jest m.in. od ilości projektów, które zostaną zrealizowane (a zwłaszcza od ilości projektów, które uzyskają dofinansowanie ze środków UE).